1898. HARMINCZKETTEDIK ÉVFOLYAM. 2. SZÁM. BUDAPEST, VASÁRNAP, JANUÁR 2.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai. I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Az ujévi biró.

Az önmagával való elégedettség szonorózusabb hangját talán már képzelni sem lehet, mint a miniszterelnöknek mai ujévi allokucziójából, melyet az üdvözlésére egybegyült összes szabadelvü hivekhez intézett, szerte-zengett. Mi mindent tett, mi mindent elért s mi mindenre vállalkozhatik még az örökké tartó szabadelvü párturalom ez időbeli fényes inkarnáczióját, melyet Bánffy Dezső nevéről neveznek, — erről szólott természetesen az a dicsének is, melyet Lukács Béla, mint a szabadelvü párt üdvözlő szónoka, a kormányelnök tiszteletére előzőleg elszavalt, és Bánffy Dezső ugy találta, hogy a mit ez a „remekszép“ beszéd hirdet, mind tiszta igazság. Hát ez magában a megszokott ujévi nóta, a mit különös figyelem nélkül bocsáthatnánk el fülünk mellett. Hallottuk ezt már Tiszának állandó hymnusaként, majd mint Szapáry-dithirambot és Wekerleódát is. Tudjuk, a „szabadelvü“ párturalom örök ujévi hangulatához tartozik, hogy még régi miniszterelnökkel szemben is teljes bámulás-kórságba esik, mintha uj kapu volna és tömjénfüstös fellegek között terjeszti az öndicséret átható illatát.

De ma mégis csak eszökbe juthatott volna, hogy az az ujévi alkalom, melyre oly ünnepiesen felvonultak, valami kivételes jelleggel bir és nagyon elüt a szabadelvü időszámitás más hasonló ünnepi dátumaitól. Látniok kellett azt a komor árnyterhes világitást, mely a nemzet alkotmányos helyzetét épen az ujévre való ébredéssel oly válságossá változtatta és ez talán kissé mérsékelhette volna azt a büszke önérzetet, melylyel mult szereplésöket és jövő hivatásukat emlegetik. Egy parlamenti kormány, mely fölfelé való szolgaiságával és lefelé való szineskedésével odáig juttatta az országot, hogy nemcsak a pozitiv törvény értéke vált kétessé, de az alkotmányos kormányzat garancziái is levegőben függenek, — az ilyen kormány valóban kellemetlen feltünést kelt, ha az örvény szélén fanfaron állásba helyezkedik és mellét verdesve érdemeinek hosszu sorozatával dicsekszik el a világ előtt. Kedves urak, higyjék el, más gondja van most annak a közönségnek is, melyet alkotmányosdi játékaikhoz mindenkor készséges statisztaseregül alkalmazhatnak.

Bizony más az országnak gondja, és pedig annál sulyosabb gondja. mert a tisztelt kormánynak is épen ez volna a gondja. Tudjuk rég, hogy ez sulyosbitó körülmény. Arról a kérdésről, mely most mindenkinek ajkán lebeg, a miniszterelnök duzzadt ömlengései igen kevés felvilágositást adnak. Hiszen — a mint mondják — Ausztriával való viszonyaink törvényenkivüli állapotba jutottak, mindenesetre parlamentáris alkotmányosságunkra nézve rendkivüli és veszedelmes helyzet állott elő az ujév első napján. Mi is lesz az a nagyszerü „kötelességteljesités“, melyet Bánffy Dezső a parlament előtt fennen emlegetett? A miniszterelnök, ugy látszik, akkép fogja fel a nehéz válságok között viszonyát az ország közvéleményéhez, hogy furcsa rébuszok és többfélekép magyarázható jelmondatok megfejtésére utalja, és ne adj isten, hogy egy „fejbólintással“ könnyebbitené kinos töprenkedését. Azt kell sejtenünk, hogy a miniszterelnök mégis alkotmányellenes rendeletek élével készül a bonyodalmat szétmetszeni, noha az összes illetékeseknek ismert officziózusok az utóbbi napokban erősen állitották, hogy a kormány a rendeletek kibocsátásának szükségét nem látja. Vagy mi mást jelentsen a miniszterelnöknek sajátos stilusában összerótt e szép frázis, melyet épen a pillanatnyi helyzetre vonatkoztatott. „A kormány kénytelen az ország érdekeire való tekintettel arról gondoskodni, hogy egy tartható állapot legyen.“ Nos, fura rébuszokon nem törjük a fejünket, de biztosak vagyunk arról az egyről, hogy alkotmányellenes rendeletek kibocsátása semmiesetre se lehet az a „kiut a nehéz helyzetből“, melyet Bánffy Dezső a szabadelvü hivek lelkes támogatásával megtalálni hisz. Tessék csak jól körülnézni, mert itt mélységes örvény várakozik, melybe a szabadelvü hivek lelkes támogatása a miniszterelnököt annál biztosabban belebuktatja. Persze a lelkes szabadelvü hivek nem törik fejüket rébuszokon, ők számithatnak a miniszterelnök fejbólintására és ez egymagában nekik tökéletesen elég.

Sajna, vannak parlamenti csoportok, melyek a miniszterelnököt a legkényelmetlenebb helyzetben sem támogatják és érteni tudjuk, ha Bánffy Dezsőt még ünnepi elégültségének lágy hullámai között is annyira elragadta heve, hogy ezek ellen, mint maga bevallja, erős kifejezéseket használt. Ám könnyitsen Bánffy Dezső egy kis káromkodással zaklatott lelkén, de már arról minden körülmény között óvatosabban kellene beszélnie, hogy a jelenlegi rendkivüli helyzet felidézéséért kit terhel a valódi felelősség. Nem állapitjuk meg mi sem — az igaz — az utóbbi időben sokat emlegetett történelmi biráskodás dolgát, de bármikép gyakorolja majd a történelem birói tisztét, azt az egyet tudjuk, hogy a miniszterelnököt semmikép nem fogja feloldani a legnagyobb felelősség terhe alól. Mindenkép vakmerőség tőle, ha épen ő lép fel a birói itélet jogával, hogy mások nyakába varrja a könnyelműséggel és rövidlátással előidézett bajnak felelősségét. Ha nem tette meg előbb, mikor mindenki az általános megnyugvás érdekében várhatta, miért nem magyarázta meg a miniszterelnök ur legalább most áradozó ujévi hangulatában, vajjon teljesen elfogadja-e Apponyi utolsó kijelentését arról a feltevésről, minek kelljen bekövetkeznie közjogi és gazdasági tekintetben, ha jövő májusig az egyezségi kisérletek Ausztriával egy alkotmányosan megfelelő vámszövetség létrehozása érdekében sikerre nem vezetnének.

A miniszterelnök hallgatott és hallgat erről az egyszerü kérdésről, melyet közönséges tisztességből sem volna szabad homályban hagynia, noha nem lehetett kétsége, hogy épen az e miatt ellene támadt gyanu eloszlatásától függ az, hogy a törvényhozás természetes funkcziójának megakasztását el lehessen háritani.

Vajon van-e a világon még hely, a hol a parlamenti alkotmányosság formái között és a nyilvánosság folytonos ellenőrzése mellett megtörténhessék, hogy a vezérlő államférfiu akkor, mikor egy feltétlen törvényes kötelezettség alkalmazása, a nemzet legfontosabb jogának és leglényegesebb érdekének megóvása van szóban, következetes szándékkal és kimerithetlen furfanggal egy törvényjavaslatba foglalt kétértelmüséget hozzon létre? És a hol igy lehet kormányozni, a miniszterelnök ur akarja-e valamely ellenzéki pártnak előirni, hogy micsoda korlátot kell a védekezésben szem előtt tartania? Erre legkevésbé illetékes.

Ujévi tisztelgések.

Ha valaha, ugy az idén a legnagyobb érdeklődéssel várta az egész ország az ujévkor szokásos politikai üdvözléseket és válaszokat épen a válságos politikai helyzetnél fogva. Valamennyi párt tisztelgett az elnökénél, vezérénél. Bánffy Dezső beszédével lapunk vezérczikkében foglalkozunk. A függetlenségi párt tisztelgése alkalmával a szónok, *Meszlény* Lajos, hangsulyozta a párt egységét és készségét a harczban s *Kossuth* Ferencz hosszabb beszédben válaszolt s beszédének egy része válasz volt Horánszky legutóbbi beszédére. A függetlenségi Ugron-párt tagjai *Bartha* Miklóst keresték fel s ott az elnök lakásán mindjárt értekezletet is tartottak.

A nemzeti pártban *Apponyi* Albert mondott nagy beszédet a helyzettel s a pártja álláspontjával foglalkozva és kritikát mondva.

Szilágyi Dezső, a ház elnöke, rövidebb beszédben felelt a nála tisztelgő kormánypártnak.

A néppártban szintén megtörténtek a szokásos ujévi üdvözletek.

Hivatalokban, társaskörökben természetesen szintén megtörténtek a gratulácziók.

A szabadelvü pártban.

A szabadelvü párt nagyszámu tagjai, mint minden ujév napján, ma délelőtt is fél tiz órakor megjelentek a szabadelvü párt helyiségében, hogy a párt elnökét, báró *Podmaniczky* Frigyest üdvözöljék. A párt nevében *Orlay* Kálmán üdvözölte az elnököt a következő beszéddel:

Mélyen tisztelt, őszintén szeretett elnökünk!
Kegyelmes uram!

Egy munkában, hazafias küzdelmekben eltöltött év eseményei, joggal mondhatom, sikerei jegyeztetnek fel ismét az országos szabadelvü párt történelmének lapjaira. (Igaz! Ugy van!) Habár az utolsó időben ellenünk, illetőleg pártunk törekvései ellen folytatott támadásokban a hazafias politikai okosságot, a szenvedély elfogultsága leszoritotta is és erőszakosan lett megakadályozva azon törekvésünk, hogy a monarchia másik államában beállott kedvezőtlen viszonyokkal szemben ügyeinket óhajtásunk szerint intézhessük, mégis az elmult év eredményeire pártunknak minden tagja, sőt minden magyar ember örömteljes megelégedéssel tekinthet vissza. (Elénk tetszés és helyeslés.)

Mindazok az alkotások, melyek Magyarország emelkedésének, államiságunk érvényesülésének alapkövét képezik, össze vannak forrva a szabadelvü párttal. (Eljenzés.)

Kétségbe nem vonható tény, hogy a 22 év előtti törvény nélkül — csak felfogás szerint kormányzott — törvény nélkül csak birói belátás szerint itélkezett, pénzügyileg tönk szélén állott, hitelvesztett ország helyén ma egy rendezett, benn megerősödött, a müvelt világ előtt tisztelt, becsült Magyarország áll fenn s ezen örvendetes óriási eredmény a szabadelvü párt alkotásain épült fel. (Élénk tetszés.)

Ezen alkotások érdemeiből jelentékeny osztályrész illet téged, szeretett elnökünk. Hosszu életed össze van forrva nemzetünk ujabbkori történetével. Szolgáltad hazádat fegyverrel, mikor annak jogait kellett védelmezni, szolgáltad az irodalom terén és mint politikus, mindenkor nemesen, hazafiasan és hiven. Nemes szived benső melege önként vonzotta magához képviselőtársaid szivének hajlamát s egyik szilárd kapcsát képezte pártunk összetartozásának. (Élénk éljenzés.)

Az uj év első napján eljöttünk, hogy hálánkat nyilvánitsuk azon tapintatos, fáradhatatlan munkásságért, melyet mint elnökünk pártunk érdekében kifejtettél és hogy kifejezést adjunk azon szeretetnek és tiszteletnek, melyet e pártnak minden tagja szive mélyében érez nemes személyed iránt. (Tetszés.)

És most ez ünnepélyes pillanatban, midőn szivünk öröm és szeretettel van eltelve, engedd meg, hogy felhasználjam az alkalmat egy kérelem előterjesztésére.

A legközelebb lefolyt választások alkalmával a nemzet akarata fényesen kifejezte megelégedését pártunk politikája és vezetése iránt és a régi elemek összevegyülve az ujakkal, mint párt, egy oly szilárd testté tömörültek, hogy a szabadelvü párt sem erőben, sem összetartásban szilárdabb nem volt, mint ma. (Igaz! Ugy van!)

Soha őszintébb vonzalom nem kapcsolta össze a párt tagjait és nagyobb bizalommal, szeretettel és hüséggel nem ragaszkodhatik párt vezéréhez, mint mi ragaszkodunk szeretett vezérünkhöz, Bánffy Dezső miniszterelnökhöz. (Igaz! Ugy van! Élénk éljenzés.) Ezen bizalom és ragaszkodás igazolva van, mert kormányzata állami életünk fejlesztése, magyarságunk, alkotmányunk érdekében oly eredményeket mutat fel, melyek minden komoly politikus óhajtását kell, hogy kielégitsék. (Élénk helyeslés.) Igéretét beváltotta minden vonalon s minden irányban, hazánk érdekeit, jogainkat biztositását látjuk érvényre emelkedni. (Tetszés és éljenzés.)

A mi sziveinkben kiolthatatlan szent érzelem hazánk forró szeretete és épen ilyen szent felséges királyunk iránt érzett, gondosan ált hódoló tiszteletünk, hüségünk és leikesült szeretetünk érzelme. (Lelkes éljenzés.)

Ezen kettős érzelemből meriti pártunk az erőt, s biztos tudatában élünk annak, hogy bármily viharokkal, támadásokkal szemben, saját erőnkre támaszkodva, akarni és tudni fogjuk hazánk javát ugy politikai, mint gazdasági tekintetben előrevinni és öntudatában saját erősségünknek, meggyőződésünk egész erejével őrizni fogjuk politikai álláspontunknak legbiztosabb alapját; a demokratikus szabadelvüséget s azon irányt, melynek jóvoltát annyi fényes eredmény igazolta be. (Zajos helyeslés.)

Épen azért teljes bizalommal kérünk, hogy tekintet nélkül minden más befolyásra, vezess bennünket szilárd elhatározással azon irányban, melyet erre egyedül és kizárólag hivatott vezérünk, a miniszterelnök kijelöl. (Helyeslés.) Adjon az isteni gondviselés ehhez erőt s engedje meg, hogy hazánk és pártunk javára sokáig boldogan élj! (Hosszantartó élénk éljenzés.)

Báró *Podmaniczky* Frigyes erre a következő beszéddel válaszolt:

Tisztelt barátam! mélyen tisztelt és szeretett elvtársaim! (Halljuk! Halljuk!) Első és kedves kötelességem az, hogy ama dicséretekért, üdvözletért és jó kivánságokért, a melyekkel elhalmoztatok, szivem mélyéből köszönetet mondjak. (Éljenzés.)

De van egy régi szokásom, a mit az év első napján sem barátaim, sem ellenségeim irányában soha el nem mulasztok és ez az, hogy bocsánatot kérjek tőletek azért, ha netalán kötelességem teljesitésében hanyagabb lettem volna, mintsem lenni akartam és másodszor bocsánatot kérjek azoktól, a kiket netalán akaratlanul megsértettem. (Ellenmondás. Felkiáltások. Olyanok nincsenek!)

A szabadelvü párt müködésének hatása azért olyan nagy, mert azok az alapelvek, a melyekre állott, maradandók és dicsők és mindenkor utmutatói annak, hogy miként kelljen a pártnak eljárnia. A szabadelvü pártnak két fő-alapelve van. Az egyik az, hogy hiven követi a 67-iki kiegyezés elveit. Ezek nyomán haladva, biztositjuk országunk önállóságát és függetlenségét. Második alapelve az, hogy minden törekvésében csakis a józan, szabadelvü eszmék által vezetteti magát. Ez eszmék követése kötelességünk, mert tapasztaljuk, ha Kliót kezünkbe vesszük, hogy Magyarország mindig csak akkor tudott haladni s boldogulni, ha a szabadelvüség utjain járt és mindig a legszomorubb viszonyok közé került, ha a reakcziához szegődött. (Ugy van! Ugy van!) Ezek az eszmék fenséges tömörültségben tartják össze ezt a pártot. Lehetséges, megengedem, hogy egyes mellékes, részletkérdésekben foroghatnak fenn nézeteltérések, de midőn az elveken egyetért a párt, nemde, akkor e kis eltéréseket mindenkor ki lehet egyenliteni, ugy, hogy az elv semmi sérelmet ne szenvedjen. (Ugy van! Ugy van!) Az ilyen apróbb nézeteltéréseket meg kell engednünk, mert a szabad véleménynyilvánitást nem lehet megtiltani. (Elénk helyeslés.)

A mi az én működésemet illeti, t. barátaim, az csak nagyon csekély lehet, mert ez a párt öntudatos párt, tudja, hogy mit akar, ez a párt magamagát vezeti és tartja fenn. Tagadhatná-e ezt valaki, a ki egy pillantást vet a mult évi működésünkre? Tagadhatná-e ezt valaki, a ki meggyőződött arról, hogy képviselőtársaim a pillanat fontosságát helyesen felfogva, mindig megjelennek ott és akkor, a hol és a mikor kell? Az eszme tart össze bennünket s az én személyem, mint pártelnök, szinte csak diszlet, a mely tehet hasznos szolgálatokat, a midőn bizonyos hivatalos teendőket elvégez, de a dicsőség azért, hogy a párt ekként működik, a tietek és nem az enyém. (Éljenzés.)

Nem tagadhatom meg magamtól, hogy fel ne említsek egy érdekes s pártunkra nézve minden esetre becsesel biró mozzanatot, a mely a legutolsó parlamenti, nem mondhatom tanácskozást, hanem obstrukcziót illetl és ez az, hogy az ellenzéknek az a része, a mely velünk együtt a 67-iki kiegyezés alapján áll, elismerte, hogy kormányunk a most tárgyalás alatt levő törvényjavaslat benyujtása és keresztülvitele által nemcsak, hogy törvényellenességet nem követel, hanem ugy jár el, a mint a szükség, az alkotmányosság és a parlamentárizmus rendeli. (Élénk helyeslés.) Ez a helyzetnek tagadhatatlanul igen örvendetes oldala, a melynek, ha most nem is, de idővel mindenesetre lehetnek hasznos gyümölcsei. (Tetszés.)

Most pedig igen t. barátaim, egyre kérlek benneteket és ez az, hogy ugyanazzal a hévvel, ugyanazzal a buzgalommal támogassuk azt, a ki a mi vezérünk (Éljenzés.), a kit — s ezt már megszoktuk — sok oldalról a lehető legigazságtalanabb módon támadnak. Legyünk mi támaszai és számolhasson reánk bizton, s ha apró dolgokban eltérnek is nézeteink, a nagy elveknél kövessük hiven azt a zászlót, a melyet ő tart kezében. (Élénk éljenzés.)

A midőn nektek jövendő müködéstekhez sok szerencsét kivánok és kivánom azt, hogy az Uristen benneteket friss egészséggel és családaitokban boldogsággal áldjon meg, nem végezhetem másképen szavaimat, mint ugy, hogy diesőségesen uralkodó királyunkat éltessem (Hosszantartó lelkes éljenzés.), hogy pártvezérünket, Bánffy Dezső bárót éltessem (Lelkes éljenzés.) és hogy köszönetet mondván a szabadelvü pártnak eddigi működéséért, azt kivánjam: a szabadelvü párt éljen soká! (Lelkes éljenzés.)

A miniszterelnöknél.

A szabadelvü pártkörből a megjelentek időközben megszaporodva a főrendiház számos tagjával és a Budapesten időző főispánokkal, hosszu kocsisorban felhajtattak a miniszterelnökség budavári palotájába. A nagy diszterem ugyszólván a zsufolásig telt meg a tisztelgőkkel.

Midőn a miniszterelnök miniszter társaival a teremben megjelent, éljenzéssel fogadták a kormány tagjait. Ezután a párt félkört képezvén, *Lukács* Béla volt miniszter a következő üdvözlő beszédet intézte a miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságu miniszterelnök ur!
Tisztelt barátunk!

A kezdődő év első reggelén megjelentünk előtted az országgyülési szabadelvü párt, politikai elvbarátaid, hogy neked, mint pártunk vezérének és miniszter társaidnak őszinte üdvözletünket adjuk át és hogy biztositsunk arról, miszerint ugy mint a multban, a jövőben is őszinte ragaszkodással és bizalommal viseltetünk iránttad. (Ugy van! Elénk éljenzés.)

A kormányok müködését is az eredmények után szokták megitélni. Te és miniszter társaid méltán hivatkozhattok az eddig elért eredményekre. (Ugy van! Ugy van!) Sérényen dolgoztatok és folytattátok a belső rendezkedés nagy munkáját. Helyes érzékkel támogattátok kulturai törekvéseinket, a müvészetet, a népnevelést és közoktatást, melynek egész vonalán lendületes haladást tapasztalunk. (Elénk helyeslés.)

Javitjátok a közigazgatást és igazságszolgáltatásunk intézményes kiépitése folyamatban van. A mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek — a mint azt számos meghozott törvény bizonyitja — szintén élénk ápolásban részesülnek. (Ugy van!) S nincs közérdekü kérdés, mely figyelmeteket, gondozástokat elkerülné. (Ugy van! Ugy van!) Fokozatosan fejlesztjük és gyarapitjuk véderőnket, melynél szerencsés megoldás elé vittétek a magyar katonai oktatás fontos kérdését is. (Élénk helyeslés.) És a mellett, hogy saját erőforrásainkból elégitjük ki kulturális, kormányzati és gazdasági szükségleteinket s nem tagadtuk meg semmi jogos igényt, mely előbbre viszi az ország müvelődését, közállapotainak javulását, vagyoni erejének emelkedését, fentartottátok államháztartásunk egyensulyát, pénzügyeink rendezettségét, államunk pénzügyi hitelét. (Élénk helyeslés.)

De a mindennapi munka feladatain kivül is fénylő momentumokra mutathattok. Befejeztétek az egyházpolitikai reformokat: átültettétek azokat a gyakorlati életbe, a nélkül, hogy bekövetkeztek volna azok a rázkódtatások és bonyodalmak, melyeket a reform ellenzői jósoltak. (Ugy van!) Melegen ápoltátok a korona és a nemzet közti benső jó viszonyt (Élénk tetszés és éljenzés.), tudatában annak a történeti igazságnak, hogy Magyarországnak akkor voltak legszebb napjai, ha a király és a nemzet érzelemvilága egybeforrt. (Ugy van!)

Hálatelt szivvel mondunk köszönetet e pillanatban is — midőn visszatekintünk egy év eseményeire — felséges urunknak (Lelkes éljenzés.), szeretett királynunknak, ki magyar fővárosában szobrokat emeltet történelmünk azon kiváló alakjainak, kik a nemzeti eszmének valának bajnokai szószéken, irodalomban, harczteren. (Lelkesült éljenzés.)

A közügy hü szolgálatának nyugodt öntudatával tekinthettek vissza az elmult évre is. (Igaz! Ugy van!)

De melletted akarunk állani a munkában a jövőben is (Ugy van!), midőn nagy feladatok oldandók meg.

E feladatok legfontosabbja, mely a politikai helyzetet

Keosz fülemiléje.*

Irta: *Z. A. G.*

A *British Museum*, a föld kerekségének ez a legtökéletesebb közmivelődési intézete, ismét kinccsel ajándékozta meg ujévi meglepetésül a világirodalmat és a szépért lelkesülni tudó emberiséget. Egyiptomnak csodákkal teljes földén maradt meg számunkra kétezer éven át egy papyrusztekeres, a melyet tavaly fedeztek föl és a melynek teljes szövegét az ifju és már is nagynevü angol *Kenyon*, továbbá Jebb, Palmer, Purser és a német Blasz most már végleg megállapitották és könyv-alakban közre bocsátották.

Bacchylidesz-nek, az édes szavu Pindar kor- és vetélytársának, a nagy Szimonidesz unokaöcsének verseiről van szó. Még a müveltebbek közül is kevesen vannak, a kiknek fülében ismerősen csendül meg Bacchylidesz neve, a mi nem csoda, mert eddig csak néhány kurta töredékből tudjuk, hogy Keosz szigetének ez a jeles fia, Keosz fülemiléje, a mint önmagát nevezi, valaha a muzsák kegyencze volt és költeményeivel elragadta Hellász népét. A British Museum tudósaié az érdem, hogy hangya-szorgalommal és müvészi körültekintéssel megfejtették a régi papyrusz titkait és a költészet egének egyik legtényesebb csillagát felfedezték.

Az antik görögök egyik érdekes jelensége a szabadságnak összhangzó együttmüködése a zsarnoksággal. Szinte elképzelhetetlen, hogy Syrakuzának pompakedvelő kényurai és Athén, Sparta, Thebae szabadságukra féltékeny polgárai közt milyen benső volt az összeköttetés. A nagy nemzeti játékokon jöttek össze négyévi időközönkint az összes görög törzsek legjobbjai s a versenyeken nyert kifejezést a hellének faji és nemzeti egysége. A szabad Thebae fia, a koszorus Pindar és a keoszi Bacchylidesz gyakran vendégei Szyrakuza zsarnokának, Hiero királynak s a modern költészet is gyakran választotta hálás tárgyul azt a barátságot, a mely a lantos Arion Korinthosz kényurával, Periander rel összefüzte.

Ebben a korban a költők legtöbbnyire dicsénekeket vagy életbölcseséggel tele epigrammokat irtak. Bacchylidesz verseinek tárgya is rendesen valamelyik verseny győzetésének dicsőitése és méltán lehet őt épen ezért Pindar vetélytársának tekinteni. Még közös tárgyu dicsénekeik is vannak. Igy Bacchylidesz ötödik ódája Szyrakuza királyának, Hieronak győzelmét énekli meg, a melyet a kocsiversenyben Ferenikosz (győzelemhozó) nevü lovaval nyert. Ugyanez a győzelem Pindar első olympiai ódájának is tárgya. Mindkét költeményt maga Hiero rendelte meg, mikor a két költő az ő udvarának vendége volt. A verseny 476 nyarának közepén folyt le (Kr. e.). Ugyanez a viszony van Pindar ötödik nemeai ódája és Bacchylidesz tizenharmadik ódája közt, a melyek az aeginai nemes Pytheász birok- és ökölversenybeli győzelmét magasztalják.

A két lantos összehasonlitása ennélfogva igen könnyü. Pindart a gondolatok mélysége és hatalmas egyénisége vetélytársa fölé emelik. Bacchylidesznél nem ismerhető félre a köznapiasság bizonyos vonása, de ha a keoszi költőt nem is lehet a legnagyobbak közé számitani, sok előnye van, a mely a legjelesebbeknek is becsületére válnék. Ment attól a homályosságtól, a mely Pindart sokszor szinte érthetetlenné teszi s nagy mértékben van meg benne a tetszetős kellem és a zenei jóhangzat. Azonkivül mestere a festői leirásnak s ebben örököse kitünő bátyjának, a ki a költészetet nemcsak *beszélő festészetnek* nevezte, de valósággal, és pedig nagy sikerrel, azzá is tette. Bacchylidesz az ión törzshöz tartozik s bir e törzs fiainak mindenben érvényesülő nagy tehetségével, hogy a leggondosabban meg tud figyelni akármit. Ezt a tehetségét még becsesebbé teszi a szépnek állandó müvelésében kifejlődött képessége, hogy a látottakat hüen, szinte kézzelfoghatólag megtestesiti szavaival: beszélve fest. Hogy már honfitársai megbecsülték Bacchylidesz érdemeit, az abból is kitünik, hogy Szofoklesz több helyen utánozta jeles elődjét. Alig lehet tökéletesebb valami a keoszi költő csodaszép leirásainál, a melyekre több izben felhivja Kenyon az örökszép barátjainak figyelmét. Igy a sas:

Barna szárnyaival az ég tengerében
Villámként száll a sas magasan, középen.
Alatta elhallgat a dalos madár
S rettegve kémleli, királya merre jár.
Végtelen óczeán, égbenyuló hegyek,
Leküzdhetlen gátja ember szülöttének,
Nem akasztja utját. Száll a messzeségbe
Zeusz országába, Isten lakta égbe.

Természetes, hogy a költő önmagát érti a sas alatt. Ezt az önmagasztalást saját értékének ugyanaz a tudata sugalja neki, a mely Pindarnak is megengedi, hogy sasnak képzelje magát s a melyből Horatiusnak és Ovidiusnak általánosan ismert büszke öndicsérete fakad. Gyönyörü Bacchylidesz leirásai közt egy kocsiverseny elbeszélése, a mely elevenség tekintetében alig mulható felül. Szintoly megkapó más helyen a számtalan halott árnyainak összehasonlitása a hulló levelekkel, a melyeket a hullám és habképző tengeri szél Ida hegyének juhtápláló lejtőin kerget tova. Ez az ötödik ódának a fénypontja. Heraklesz ellen tódulnak az árnyak, köztük Meleager szelleme. A hősnek ragyogó fegyverzetben tündöklő árnya oly félelmesnek tünik fel, hogy Heraklesz már tegzéhez kap és nyilat akar röpiteni Meleagerre, mikor ez inti, hogy ne löjjön hiába üres álomképre. Most kettejük közt remek párbeszéd következik. Meleager elmondja átkozott sorsát, a mely viruló ifjuságában elragadta. Elmondja, miként idézte föl apja, Oineusz, a fönséges Artemisz istennő haragját, a melyet többé nem birt kiengesztelni; miként tört ki a harcz a boszus istennő által küldött kalydóni vadkan ellen, a mely tulduzzadó erejében a vetéseket éles fogaival tönkretette, a bárányokat pedig és minden halandót, a mi utjába akadt, széttépte; miként folyt azután a harcz az elejtett szörnyeteg csillogó bőréért tovább, mikor Meleager ijáról lepattantak a vak lövegek, a melyek anyai fivéreit (mostoha testvéreit) találták. Végül elmondja Meleager, hogy anyja, Althaia, a szerencsétlen és semmitől vissza nem riadó asszony ekkor a müvészien készült szekrényből előveszi és hangos zokogás közt meggyujtja a fahasábot, a melynek elégéséhez volt kötve Meleager halála. A mint Heraklesz a szivettépő elbeszélést végig hallgatta, szemeibe, a melyeket ezenkivül soha könny nem nedvesitett, könyek gyültek, ajkairól pedig szomoru mondás fakadt: A halandóknak legjobb nem születni és soha nem látni meg a napnak fényét!

Ezt a speszimisztikus mondást régen Bacchylideszének tudjuk és nem birtuk megmagyarázni, hogyan került abba a korba, a mely duzzadott a derült életkedvtől és teljesen ment volt Eurypidesz idejének melancholiájától. Most, hogy a keoszi költő versei megkerültek, megvan a magyarázat is. Bacchylidesz rendkivül fájdalmas alkalomból Heraklesz szájába adja e szavakat s nem a maga nevében beszél, a mit igazol a mondás fordulata:

Jajgatás és panasz nem használ senkinek! Az első óda vége bizonyitja, hogy a hellének életbölcsesége sokkal vidámabb volt Bacchylidesz korában:

A derék és igaz mindennél többet ér,
Egészséget, vagyont a böles utána kér.
A düs nagyot kiván, kicsit keres szegény,
De a vágy egyenlő úr mindkettő szivén.
Boldogtalan, a ki jól van folytonosan,
Mig ki részes a lét apró gondjaiban,
Öröm az élete, gyönyör kiséröje.
Csak nyomor, betegség maradjanak töle!

Herodotnál a böles Szolón ugyanezeket az elveket mondja el Kroizosznak. Bacchylidesz harmadik ódájában a hires lyd királyról is megemlékszik, még pedig Herodottól eltérő módon. A történetirás atyja szerint ugyanis Cyrus a legyőzött Kroizoszt máglyára itéli. Ez az itélet azonban homlokegyenest ellenkezik a perzsa természettel és Herodot maga tapogatózik, hogy a kegyetlen eljárást indokolja: Cyrus talán valamelyik Istennek akarta ezt az első áldozatot bemutatni, talán fogadalmat akart teljesiteni vagy tanám meg akart győződni, sokat hallván Kroizosz jámborságáról, hogy egyik Isten megmenti-e a tűzhalaltól? Igy találgat Herodot és alapos a gyanu, hogy a történetiró többé nem volt képes a monda igazi magvát kikeresni. Ezt a gyanut megerősiti egy vázakép is, a mely Lydia királyát máglyán ábrázolja ugyan, de épen nem egy elitéltnek helyzetében. Kroizosz ott a trónon ül jogarral kezében, a mint az istenségnek ital-áldozatot mutat be. Már *Rochette* Raoul ugy véite, hogy az egész monda alapja a kisázsiai szokásokkal megegyező önfeláldozás. A király, a ki országát és szabadságát elveszitendő volt, nem akarta tulélni bukását és önként lépett a máglyára, a mint ezt 888-ban Kr. e. Sardanapal is megtette Ninivében. Bacchylidesz szerint Apollo, a kinek Delfii-i templomát Kroizosz kincsekkel áraszotta el, zuhogó záport bocsátott a máglyára, a királyt pedig leányaival együtt elragadta a hyperboreusok boldog országába. Herodot, a kinek a lyd hagyomány érthetetlen volt, az önfeláldozást kivégzéssel helyettesitette s az Apollo által való elragadás mondáját mellőzve, az igazat irta meg, hogy tudniillik Kroizosz Cyrus udvarában fejezte be napjait.

Bacchylidesz tizennégy ódája után hat vegyes tartalmu költemény következik. Az egyik 130-nál több versben Thezeüsz és Minosz versenygését tárgyalja, a melyről több iró tett észrevételeket s a melyet több vázakép ábrázol, de a melyről csak a keoszi költőből szerzünk teljes értesülést.

Minosznak, Kréta királyának megtetszik egy athéni szüz. Természetes, hogy el akarja rabolni. Thezeüsz, Attika királya, ellene támad. Minosz hivatkozik arra, hogy ő Zeüsz fia és egy aranygyürüt dob a tengerbe, hogy Thezeüsz hozza fel neki és ezzel bizonyitsa be a tengeristentől, Poszeidontól való származását. Ebben a pillanatban lángsörényü, gyors villám csap le: Zeüsz Minosz mellett jelt adott. Thezeüsz a tengerbe ugrik, nyájas delfinek viszik gyorsan apja palotájához. Belép a fényes terembe és rettegés fogja el a Nereidák láttára, mert ragyogó

* *Bacchylidesz felfedezett versei.* Kiadta a British Museum megbizásából Kenyon Frigyes. London.

uralja, az Ausztriával fenforgó gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi viszonyok szabályozása.

Jól tudjuk, hogy nem rajtad és nem minisztertársaid törekvésén mult, hogy a vám- és kereskedelmi, valamint az azzal összefüggő kérdésekre nézve megegyezést létrehozni nem lehetett s hogy expediensül provizóriumhoz kellett nyulni. (Ugy van!) A kiegyezés létesitését és idejekorán való előterjesztését megakadályozták a tulzott követelések, melyek irányunkban támasztattak és az osztrák parlamenti viszonyok ziláltsága.

De ha már önhibánkon kivül ebbe a helyzetbe jutottunk, annál inkább kötelességünk oda törekedni, hogy ezek a kérdések, vagy egy, vagy más irányban dülőre jussanak. (Ugy van!) Az sem a monarchia tekintélyének, sem Magyarország érdekeinek nem felel meg, hogy a legfontosabb közgazdasági érdekek a monarchia mindkét államában politikai agitáczió labdajátékául szolgáljanak. (Elénk tetszés és helyeslés.) A bizonytalanságnak mielőbbi megszüntetése kivánatos már abból a szempontból is, hogy az ország polgárainak anyagi erdekei, hitelviszonyaink, termeléseink, iparunk, kereskedelmünk károsodást ne szenvedjen. (Ugy van! Ugy van!)

A mi álláspontunk e kérdésekben egyszerü és világos: az 1867. évi XII. évi t.-czikkből folyó kötelezettségeink teljesitése, de egyszersmind rendületlen ragaszkodás a törvényben fentartott jogainkhoz. Azért is, mert a törvény előirja, azért is, mert érdekeinknek megfelel, a függőben levő gazdasági kérdéseket hajlandók vagyunk őszintén és loyalitással és a kölcsönös érdekek számbavételével a vámszövetség alapján rendezni, s erre irányuló törekvésteket készséggel támogatjuk. (Élénk helyeslés.) De másfelől azt is kijelentjük, hogy ha a másik félnél nem találkozunk hasonló őszinteséggel, hasonló loyalitással s a kölssönös érdekek hasonló számbavételével, ha tulzott követeléseket támasztanának, vagy ha nem tőlünk függő okok lehetetlenné tennék a megegyezést ugy, a mint azt az 1867. XII. törvényczikk meghatározza, akkor visszavonulunk arra az alapra, melyet az 1867. XII. törvényczikk 55. és 68. §-ai világosan fentartottak és megjelöltek (Elénk helyeslés.) kimondván, hogy «a magyar korona országai mint a fejedelem többi országaitól jogilag különálló országok saját felelős kormányuk és törvényhozásuk által intézkedhetnek s vámvonalak által szabályozhatják kereskedelmi ügyeiket», mely irányban «az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja s minden jogai e részben is sértetlenek maradnak». (Helyeslés.)

Legyen szabad e helyen hazafias megelégedéssel és örömmel konstatálnunk azt a tényt, hogy az ellenzék egy része a provizóriumra vonatkozó törvényjavaslatra nézve nem keresett ujabb ellentéteket, hanem az ország nagy érdekeit föléje helyezte a pártszenvedélynek s a személyes érzelmeknek (Élénk helyeslés.); a történt nyilatkozatok után hazafias örömmel konstatálhatjuk, hogy a közgazdasági kiegyezésre vonatkozó legközelebbi teendőkre nézve az 1867-iki közjogi alapon álló pártok közt nincs nézeteltérés, sem a törvény magyarázatában, sem a helyzet felfogásában. (Ugy van! Ugy van!)

És szivesen adózunk elismeréssel is a nemzeti párt vezérének, ki fentartva az általa szükségesnek vélt leszámolást más alkalomra, a fenforgó kérdésben meghajolt az ország nagy érdekei előtt. (Élénk helyeslés.)

Máfelől azonban hazafias aggodalom fog el bennünket azon irányzat láttára, melyet az ellenzék egy másik része ugy látszik követni szándékozik s mely ha hirlapjai csatározásából és egyes nyilatkozatokból következtetni lehet s csakugyan bekövetkeznék, alkalmasnak látszik kompromittálni a magyar állam konszolidált voltába (Igaz! Ugy van!) és a nemzet politikai érettségébe vetett hitet. (Ugy van!)

Addig, mig ez a küzdelem az eszmék és elvek harczának nemes fegyvereivel vivatik, senkinek se lehet ellene jogos kifogása, még ha pillanatnyi kényelmetlenséget is okoz. De ha czélzata csakugyan az lenne, hogy a megfontolt békés és természetes megoldásnak eléje tegye az erőszakos megrázkódtatást; hogy a maga véleményét, mely ma — a parlament számarányait tekintve — egy elenyésző kisebbségnek (Igaz! Ugy van!), az országban még saját párthivei által sem osztatlanul támogatott álláspontja, reáerőszakolja az országgyülés nagy többségére (Igaz! Ugy van!), mely mellett — joggal mondhatjuk — az ország nagy közvéleménye áll; vagy hogy személyes és bonyodalmak előidézése által lehetetlenné tegye a törvényhozás munkáját (Élénk helyeslés.), a megoldandó számos feladatnak rendes és nyugodt elintézését, — nos abban az esetben megfontolás tárgyává kellend tenni azt, hogy a parlamentárizmusnak talán még sem alapföltétel az, hogy egy elenyésző kisebbség, mintegy ötletszerüleg mindegyre megakassza a törvényhozás rendes müködését, hanem hogy az ország nagy érdekei a parlament zavartalan munkásságának s az alkotmányos gépezet rendes müködésének biztositását követelik. (Élénk helyeslés.)

Reméljük, hogy a felhő, melyet látunk, egyszerü téli köd, mely mellett nincs se dörgés, se villámlás. A külföld ujabb időben ugy tekintett hazánkra, mint konszolidált alkotmányos országra, mely a monarchia sulypontját képezi, nemzetünkre, mint olyanra, mely nehéz viszonyok között politikai érettségéről tett tanuságot. Kinek okozhat gyönyört, magyarnak, ha széttépi e hitet? (Élénk helyeslés.)

Mi nyugodtan nézünk a jövő elé vezéreszméink igaz voltának, czélzataink tisztaságának tudatában. A szabadelvü párt, mely évtizedek óta döntő befolyást gyakorolt az ország sorsára, bármit is mondjanak ellenfeleink s bármily jeles birálatot sugaljon is néha a pártszenvedély, — nagy eredményekre hivatkozhatik. (Igaz! Ugy van!) Elértük ezeket az eredményeket azzal, hogy kiket ugyanazon politikai elvek kötöttek össze, összetartottunk s bizalommal voltunk a kormány iránt, mely politikai elvbarátainkból alakult. (Igaz! Ugy van!) Kipróbált, immár eredményekben és sikerekben gazdag vezetésedben bizva, szivesen követünk ezután is (Élénk éljenzés) hazánk és nemzetünk boldogulására irányzott törekvéseidben. (Élénk helyeslés.)

Őszinte, nyilt, igaz barátságodat tartsd meg a jövőben is irántunk, kik Istentől áldást, kitartást és sikert kivánunk neked és minisztertársaidnak, hazafias munkásságtokban.

Isten éltessen! (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Erre báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök a következőleg válaszolt:

Kedves barátom! T. képviselőtársaim!

Az elhangzott beszédben, mely igazán remek, szép és egész képet ad hároméves kormányzatunk történeteiről, valamint arra is, hogy a legközelebbi nehéz napokban mi áll előttünk, ki van fejezve egészen az, a mit szorosan véve én mondhatnék el; mert hozzátenni valóm nincs, elvenni valóm abból nincs. (Helyeslés.)

Három évvel ezelőtt, midőn szerencsés voltam az ujonnan alakult kormány nevében a képviselőházban munkaprogrammunkat előadni, egy egész sorozatával a terveknek jöttünk és az igen t. szónok gyönyörü beszédében rendre sorolja fel ezeket, és mi, nem mondom, büszkén, de öntudattal mondhatjuk, hogy igenis, az akkor terveltek, az akkor kilátásba helyezettek megoldást nyertek (Igaz! Ugy van!), megoldást nyertek ugy, a hogy azt terveltük, a ki támogatástok és helyeslétek mellett is azt gondolom, hogy az ottan terveltek és az ottani programmba felvettek sorozatán kivül elért eredményekről is bizonyos önérzettel szólhatok — szives voltál azokra is kitérni — a nemzet ideálja felé való közeledés egyik-másik irányban tényekben is érvényesült. (Igaz! Ugy van!) Hangozzék bárhogyan a támadás, a vád, a mely sokszor a hazaárulás vádja is, a tények ellenkezőt bizonyitanak, azt, hogy mindig kötelességemhez hiven ezen kormány élén állva voltam az, a ki kell, hogy legyek. Midőn azt mondom, hogy a támadások igazságtalanok, jogtalanok, sőt czéltalanok és hibásak, midőn a kormány oly eredményeket ért el, a melyeket az egész nemzet nagy közvéleménye, a parlament nagy többsége helyesel, akkor vissza kell, hogy utasitsam azokat a kicsinyes támadásokat, a melyek csak személyes momentán ellenvéleményeken alapulnak. (Elénk helyeslés.) Es épen azért, akármilyen erős legyen is a jelenlegi támadás a képviselőházban, a jelen körülmények között sem ismerem el, hogy annak meg lehet a jogosultsága, de nincs meg a visszhangja az országban. (Igaz! Ugy van!)

Igen helyesen méltóztattál mondani, hogy az ország közvéleménye mellettünk van; mellettünk van, mert az elért eredmények, az elért sikerek ezt biztositják; mellettünk van, mert a jelenlegi harczban, a jelenlegi magatartásaikban nincsen indokoltság, nincsen az ország érdekeinek figyelembevétele. (Igaz! Ugy van!) És, tisztelt barátaim! Igyekszem rövid lenni, mert már kimeritette a t. előttem szólott azt, a mi a párt programmja, törekvése és álláspontja. Ezelőtt egy esztendővel, midőn hozzátok szintén szerencsém volt, azon szavakban, melyeket hozzátok intéztem, azt mondtam, hogy a legközelebbi legfontosabb teendő az Ausztriával való kiegyezésnek az 1897. év folyamán való rendezése, remélve, hogy ezt megoldásra hozhatván egy nagy czélnak, Magyarország, mondhatnám ujraalkotásának kérdésével, a közigazgatás reformjának kérdésével fogunk foglalkozhatni. Sajnos, hogy a mit 1897-re reméltem, nem állt be és helyesen mondottad, hogy rajtunk kivül álló okoknál fogva, nem a mi hibánk, hanem a viszonyok olyan alakulása folytán, a melyekért a felelősség minket nem terhelhet. (Igaz! Ugy van!) Sőt ellenkezőleg, tán érdemül tudható be az, hogy nem tettük könnyüvé a megoldást, mert a könnyü megoldás Magyarország érdekeinek feladását jelentette volna. (Igaz! Ugy van!)

Ily körülmények között most már nem beszélhetek a legközelebbi jövő programmjaként a közigazgatási reformról; egészen uralja a helyzetet az Ausztriával való kiegyezés kérdése. (Igaz! Ugy van!)

Helyesen mondottad, hogy e tekintetben meg van a mi programmunk. (Igaz! Ugy van!) Mi ugy véljük, hogy harmicz éves tapasztalat Magyarország érdekeire való tekintettel mondja, parancsolja, tanácsolja nekünk, hogy az eddig fenállott szövetségi viszonyt gazdasági tekintetben fel ne tartsuk. (Igaz! Ugy van!)

Helyesen mondottad, hogy minden erővel erre kell törekednünk (Élénk helyeslés.); helyesen jelölted meg a határvonalat is, a melyen tul e tekintetben elmenni nem lehet, a mely az ország érdekeinek megfelel. (Élénk helyeslés.)

Meg vagyok róla győződve, hogy a kormány programmja, akcziója és müködése e tekintetben az ország érdekeit biztositja. (Igaz! Ugy van!) Meg vagyok róla győződve, hogy a szabadelvü párt támogatása e czélra megvan (Igaz! Ugy van!); meg vagyok győződve, hogy ez az ország kivánsága, hogy ezt a közvélemény is óhajtja. (Igaz! Ugy van!) Ezért igen helyesen mondtad és ezt a nézetet osztom is, hogy teljesen jogosulatlan az az akczió, a mely most folyik a képviselőházban, hol egy törpe kisebbség turbulens fellépése s eljárása lehetetlenné teszi az alkotmányos gépezet müködését. (Élénk tetszés és helyeslés.) Ez a parlamentarizmust ingatja meg (Ugy van!), alapelveiben tiporja azt lábbal (Igaz! Ugy van!) s nincs is elég erős szó és kifejezés, a melyet ne használhatnék ennek elitélésére (Elénk hosszas helyeslés.), mert ez ezredéves alkotmányunk alapelveit sérti (Ugy van!) s jövő ezredéves fenállásunk alapját ingatja meg. (Igaz! Ugy van!) És mikor teszi ezt e kisebbség? (Halljuk! Halljuk!) Akkor, a mikor ezt saját soraiban is sokan elitélik, sokan hibáztatják; a mikor ezt az ország nagy közvéleménye és a pártjukhoz tartozó körök is élénken helytelenitik. (Igaz! Ugy van!)

És miért teszi ezt? (Halljuk! Halljuk!) Személyes ellenszenvből és hiuságból (Igaz! Ugy van!) és könynyelmü meggondolatlanságból. (Ugy van! Felkiáltások: Hazafiatlanságból!)

Ne vegyétek rossz néven, ha erős és kemény szavakat használtam (Élénk helyeslés.), de féltem Magyarország alkotmányos életét, féltem a parlamentárizmust, féltem a magyar nimbust és féltem a külföld előtt elért sikereket (Élénk tetszés.), a melyeket feltétlenül meg kell őrizni (Igaz! Ugy van!) és a melyek az előző évekhez képest feljebb és feljebb emelték az országot. (Élénk tetszés.)

Mikor pedig ily szép eredmények után, mondhatnám gyönyörüséggel nézhetnénk körül, mert látnók Magyarországot az európai államok sorában mint tényezőt: akkor husz és néhány ember könnyelmü fellépése (Felkiáltások: Hazafiatlansága!) mindezt aláássa (Ugy van!) és teremt oly helyzetet, a mely nem mondom, alkotmányon kivüli, de legalább is komoly aggodalmakra okot adó! (Ugy van!)

Tisztelt barátaim! Szorosan véve ma vám- és kereskedelmi szerződés Ausztriával nincs. (Halljuk! Halljuk!) Arra nézve sincs intézkedés, hogy mi „legyen ennek megszüntével! (Halljuk! Halljuk!) A kormány azonban kénytelen, az ország érdekeire voaló tekintettel arról gondoskodni, hogy egy tartható állapot legyen, (Elénk helyeslés.) hogy az ország gazdasági s anyagi érdekei meg pénzügyei megrongálást ne szenvedjenek, hogy államhitelünk meg ne rendüljön, (Élénk helyeslés) s ez történik azért, mert néhány ember meggondolatlan könyelmüséggel és rövidlátással lehetetlen helyzetet teremtett. (Igaz! Ugy van!)

Talán igen erősen is beszélek. (Élénk helyeslés.) Elismerem, nekik is van joguk arra, hogy nézetök legyen, hogy elveik legyenek, (Halljuk! Halljuk!) de nincs joguk arra, hogy maguk akarjanak érvényesülni szemben az ország közvéleményével, a parlamenttel és a képviselőház akaratával. (Igaz! Ugy van!)

A helyzet azonban ma már megvan. Ezzel tehát számolnunk kell. (Halljuk! Halljuk!) A kormány tehát kötelességének tudatában, támaszkodva azon bizalomra, a melyet a korona részéről élvez és a felséges ur bizalmával (Éljenzés.), kinek bölcsessége s körültekintő alkotmányos érzülete (Hosszas élénk éljenzés.) mindig lehetségessé tette, hogy az alkotmányos sérelem ne történjék (Élénk éljenzés.) és a kit az Isten Magyarország boldogságára sokáig éltessen (Szünni nem akaró élénk éljenzés.); mondom támaszkodva a felséges ur bizalmára (Éljenzés.), támaszkodva a ti támogatástokra, támaszkodva a párt helyeslésére: azt hiszem, meg fogja találni ezen nehéz helyzetből is a ki-utat (Élénk helyeslés.); de hogy ezt keresve meg is találjuk: szükséges a ti erős összetartástok, a ti egységes támogatástok, a mely ha meginog, ha egyes apró, a frakcziókban talán eltérő nézetek érvényesülnek: elveszti értékét, erejét s megbénitja a kormánynak az ország érdekeinek érvényesitésére irányzott törekvését. (Igaz! Ugy van!)

Kedves barátaim! Három év tapasztalata nékem reményt nyujt arra, hogy támogatástok megvan (Élénk helyeslés.) és hogy a párt egysége meg nem inoghat. (Élénk helyeslés és tetszés.) Az ország közvéleménye, a mely nem megy a turbulens elemekkel, sőt azok eljárását egyenesen elitéli, reményt nyujt nekem arra, hogy Magyarország prestigeje a külföld előtt nem fog megingani (Élénk helyeslés.), hogy az elért eredmények értéküket nem veszik el. (Élénk helyeslés.)

Ebben a reményben, kérem, vegyétek tudomásul, hogy a kormány, akármilyen nehéz is a helyzet, akármilyen nagyok is a konfliktusok: kötelességét tudni (Élénk éljenzés.) és az ország érdekeinek megvédésére gazdasági s politikai tekintetben teljesiteni fogja (Élénk éljenzés.), abban a biztos reményben, hogy a mit tesz, általatok helyeselve lesz és a mit tesz, az ország érdekében van (Élénk éljenzés.), mert nem azokat az időket éljük, a mikor meghátrálni (Igaz! Ugy van!) és a mikor konfessziókkal megalkudni lehet (Ugy van!), hanem a mikor erős akarattal és egységes törekvésekkel lehet diadalt aratni. (Élénk éljenzés.)

Reménylem, hogy megértettetek és hogy ti támogattok engem. (Éljenzés.) Isten éltessen, Isten tartson meg titeket ugy is mint pártot, ugy is mint embereket, hogy a haza szolgálatában és a nagy napokban együtt müködhessetek, együtt szolgálhassátok: a hazát s minden alkalommal együtt mondhassátok: Éljen Magyarország királya! (Hosszas, élénk éljenzés.)

A képviselőház elnökénél.

A párt tagjai ezután a képviselőházba hajtattak s annak bizottsági termében foglaltak helyet. Ott volt a kormánynak valamennyi tagja is.

A belépő elnököt lelkes éljenzéssel fogadták, *Rohonyi* Gyula pedig a következő beszéddel üdvözölte:

Nagyméltóságu elnök ur!
Kegyelmes uram!

Három éve lesz, hogy a képviselőház bizalma arra a magas állásra, az elnöki székre emelt, melyről a törvényhozás nagy munkájában a tanácskozásokat oly önuralommal, higgadtsággal, nagy tudásod és jellemed egész erejével vezeted.

Jól tudjuk mi azt, hogy a mily magas, a mily diszes e te állásod, ép oly nehéz feladatok teljesitésével jár, különösen akkor, ha a tanácskozások folyamán a pártharczok tüzének lángja magasan felcsap s a kedélyeken a szenvedélyek hatalma uralkodik.

Pedig rövid idő óta erős, szenvedélyes vitáknak voltunk tanui.

De a te nyugalmad és bölcseséged akkor is uralkodni tudott a szenvedélyeken s nem egyszer egy-két szavaddat lecsendesitetted a felzuduló vihart.

Midőn tehát az évforduló alkalmából előtted megjelenve, pártunk nevében téged üdvözölni s neked jó kivánatainkat átadni van szerencsénk, engedd meg, hogy egyuttal elismerésünk és köszönetünket is kifejezhessük azért, hogy magas tisztedet oly odaadással, hiven, lelkiismeretesen s oly részrehajlatlanul teljesitetted. (Elénk éljenzés.)

A magyar nemzetnek két féltékenyen őrzött ereklyéje, kincse van, az egyik Szt.-István koronája, a másik az ország alkotmánya.

Onnan az a törhetlen hüség a korona felkent viselője, a király személye iránt, onnan az a szivós ragaszkodás az ország alkotmányához — a nemzet szivében. (Igaz! Ugy van! Éljenzés.)

Ez a hüség és ragaszkodás a királyhoz és alkotmányhoz volt az a láthatlan erő, mely e nemzetet egy ezredév vészeiben, viharaiban megtartotta — a multban; ez a hüség és ragaszkodás a magyar nemzet politikai vezércsillaga — a jelenben.

Az alkotmánynak éltető talaja — a parlament, különösen ennek képviselőháza, melyben a tanácskozások vezetése a te kezeidbe van letéve.

Ujabban a parlamentárizmus csaknem Európaszerte erős megpróbáltatásoknak van kitéve.

A közelmultban nálunk is oly jelenségeket látunk felmerülni a tanácskozás során, melyek komoly aggodalmakat keltenek bennünk. (Ugy van!)

Közéletünk egén komor felhők tünnek fel láthatárunk körül.

De az a vezércsillag a felhőkön is áttör, átragyog hozzánk s ha azok a felhők elvonulnak, ragyogni fog még fényesebben.

A te bölcseséged biztositéka nekünk annak, hogy a tanácskozások nálunk elfajulni nem fognak s a parlamentárizmus maga veszélyeztetve nem lesz.

Fogadd tőlünk bizalmunk, őszinte tiszteletünk és nagyrabecsülésünk igaz kifejezését s tarts meg, kérlek, mindnyájunkat a te szives jóakaratod és barátságodban. (Élénk éljenzés.)

A kegyelem örök istenét pedig kérjük, adjon neked erőt, kitartást és egészséget a nagy munkához, melyet a nemzet javára teljesitesz, hogy még soká viselhesd azt a magas tisztet, melynél szebbet, diszesebbet a törvényhozás senkinek sem adhat, tartson isten még soká hazánk, nemzetünk s pártunk javára. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Erre *Szilágyi* Dezső következőleg válaszolt:

Tisztelt barátaim és képviselőtársaim!

Tisztelt barátommal, sőt többet mondok, egész Magyarországgal együtt vallom azt, hogy mi a magyar államot másként, mint királyával törekvésben és érzésben összeforrva nem tudjuk képzelni. (Ugy van!) Fentartó erőnk és nemzeti politikánk sarkalatos tételének tekintjük a trónhoz és uralkodó családhoz való odaadó ragaszkodást és hüséget és századokra terjedő hagyománya e nemzetnek az is, hogy kezében tartva a szabadság aranyfonalát, a koronát és az alkotmányosságot egymástól elválasztani soha sem volt képes. (Élénk helyeslés.) Ezekben mindnyájan egyetértünk és együttérzünk. (Ugy van!)

A mi már most, t. képviselőtársaim és barátaim, a többit illeti, fogadjátok köszönetemet azért a szives megemlékezésért és azokért a jó kivánságokért, a melyekkel megtiszteltetek az ujév napján. Legyetek meggyőződve, hogy én ezt egész mértékben viszonzom. En teljes szivből kivánok minden jót nektek és családaitoknak minden boldogságot.

A mi személyemet illeti, a melyről érdemen felül emlékezett meg t. barátom, arra én csak azt ismételhetném, a mit annyi alkalommal mondottam. Legyen szabad most csak annyit emlitenem, hogy én igen jól ismerem fogyatékosságomat, de el vagyok tökélve, hogy mig ezen állást elfoglalom, az azzal járó kötelességeket igyekezem legjobb erőm és meggyőződésem szerint teljesiteni és ebben számitok a ház minden oldalának támogatására. (Helyeslés.)

Es ha az én t. barátom felemliti azt, hogy a parlamenti tanácskozás egén felhők gyülekeznek, én részemről bizalommal tekintek az országgyülés minden oldalára és nem válhatok meg attól a meggyőződéstől, hogy a nemzet iránti felelősségünk és saját önérzetünk, mindnyájunk önérzete meg fog óvni bennünket attól, hogy a nemzet tisztelete és bizalma a parlament iránt megrendüljön (Élénk tetszés és helyeslés.) és meg fog óvni attól, hogy az ország érdekei csorbát szenvedhessenek. (Élénk helyeslés.)

Magamra nézve csak azt óhajtom, hogy soha kötelességeimnek és az azokkal összeforrt felelősségemnek tudata el ne homályosodjék és soha az a határozottság, a melylyel kötelességemet teljesitenem kell, meg ne gyengüljön bennem. Nektek t. barátaim, a kik a közpálya férfiai is vagytok, nektek a legjobbat: ugyanazt kivánom. Mi mindnyájan, a kik a parlamentben ülünk, a nemzet képviselői vagyunk; az egész teljes nemzetéi. Mi vagyunk a nemzet jogainak letéteményesei, érdekeinek felelős őrei. A nemzet reánk tekint és tőlünk várja a teljes, minden irányban való felvilágositást érdekeiről és jogairól, és tőlünk várja, hogy az igy felismert érdekek érvényesitésére jogait alkalmazzuk. Meggyőződésem az, hogy e jogoknak egyik legfőbb biztositéka a velük összefüzött kötelességek teljesitése, (Igaz! Ugy van!) és a helyes alkalmazás egyik főfeltétele az önmérséklés és óvakodás minden tulzástól, minden irányban.

T. barátaim! En azt kivánom nektek, hogy hivatástok teljesitésében egész sikerrel járjatok el; azt kivánom, hogy müködéstekért elismerés kisérje fáradozásaitokat. Ha szabad még ehhez valamit füznöm, ez az, hogy ápoljuk a kölcsönös becsülést egymás iránt (Ugy van!) és azt a ragaszkodást, azt az igazi ragaszkodást, a mely ebből fakad. (Tetszés.)

A mi pedig személyemet illeti, ismételve köszönöm nektek bizalmatokat és jóindulatotokat és a mint én legjobb erőm szerint igyekszem hivatásomban eljárni, nyujtsátok ti is támogatástokat és őrizzétek meg a bizalmat, melyet méltóan tettekkel és nem szavakban köszönhetek meg. (Hosszantartó, élénk tetszés és éljenzés.)

A függetlenségi és 48-as pártban.

A függetlenségi és 48-as párt tagjai ma délelőtti 10 órakor a kör helyiségében gyültek össze és azután *Kossuth* Ferencz elnök lakására mentek, hol a párt nevében *Meszlényi* Lajos országgyülési képviselő üdvözölte a párt nevében *Kossuth* Ferenczet.

Meszlény Lajos a következőket mondta: Az ujév derengő hajnalán eljöttünk nem nagy, de lelkes párt, hogy téged tisztelt pártelnökünk üdvözöljünk. A sziv igaz melegével, az elvekhez való törhetetlen ragaszkodással állunk itt ma, hogy biztositsunk téged és vele együtt mindazokat, a kik e hazában a te zászlódat követik, hogy bizunk, hogy remélünk, és nem csüggedünk el a harczban. Küzdjünk bár óriási többséggel vagy a hatalom és erőszak mindent eltipró ligáival szemben. Mégis kell, hogy miénk legyen a véggyőzelem, mert fegyvereinket három szó teszi összetörhetetlenné, a jog, törvény és igazság A jog, melyet egy ezredév története szentesitett, a törvény, melyet elcsavarni, félremagyarázni nem engedénk és nem engedünk és a melyet koronás király szent esküje tett sérthetetlenné, és az igazság, a mely a jogot és a törvényt teremté meg minden népnek, a mely szabad, önálló és független akar lenni.

A harczban ez a három szó volt egyedüli fegyverünk és szövetségesünk az elmult évben és hozzon bármit az uj, ez a sáncz véd meg minket bárki ellen.

Erős volt és erősebbé lehet még e harcz, a melyet mi nem kerestünk, melynek inditó okai nem mi valánk, de választanunk kellett a között, hogy eldobjuk-e programmunk egy sarkalatos pontját, a melynek érvényesitését a törvény, jog és az idő adta kezünkbe és a miért harmincz év óta küzdött ez a párt teljes lelkesedéssel és azon tudattal, hogy ennek teljesülte közgazdaságunkat, iparunkat, kereskedelmünket szabaddá és gazdaggá teendi, mondom, hogy eldobjuk-e ezt a programmot, vagy fölvegyük-e a harczot nemcsak a jog, de sajnos, most már az 1867-iki törvény védelmére is.

A választás nem lehetett más, mint a mit elveink parancsoltak és ez a párt lelkesedve állt a te zászlód alá tisztelt elnökünk, az elmult évben és tömören fog követni az ujban is, mert ez a párt nem a hatalmat keresi, vagy félti és nem elvek elcsavarásával vagy törvények félremagyarázásával, de az elvek igaz megvalósitásával a hatalmat soha sem magának, hanem annak a nemzetnek kivánja megszerezni, a melynek politikai és közgazdasági jogaiért a multban csak épen ugy, mint a jövőben is harczolni első kötelességének ismerendi pártod minden tagja.

Es legyen miénk a diadal vagy törjön össze minket a parlamentben a törvényt kiforgató, az alkotmányon most már kivül álló és csak abszolut hatalommal vagy császári pátensei, mert magyar királyi pátens nem létezik, uralkodó többség még akkor sem hagy el bennünket a remény, mert egész történelmünk bizonyitja, hogy ez a nemzet sokszor leigázva, elnyomva, erkölcseiben megmételyezve a hatalom karjaiba dobva magát aludta letargikus álmát, de eljött mindig az a felébredés és az álom tán csak erőt adott, hogy könnyen elüzze azokat, a kik nem a joggal, nem a törvénynyel, de csak a hatalommal, vagy furfanggal akarták nemzetünket nem vezetni, de félrevezetni.

Nem a föitétlen harczot kerestük és kivántuk mi, csak a jog és törvény elismerését és midőn a béke olajága a legutóbbi napokban fel lőn mutatva parlamentünkben, a magyar kormány fejétől mi egy szót vártunk csak, azt az igent, mely az alkotmányt és a törvényt tartotta volna fönn és mely a jogot és a törvény szentségét hirdette volna e hazában és a mely tán meghozta volna a békét is az ujév hajnalára.

Magyarország miniszterelnökének egy «igen» szócska és a magyar alkotmány kijátszása és eltiprása között kellett választani. Fájdalom, a nemzet most már tudja, hogy mit veszitett, lábainkhoz dobva az olajágat, és most már megértették, hogy nem a béke, nem a törvény megtartása, de az alkotmányos szabadság megsértése az egyedüli czél, kijátszása és megváltoztatása annak a törvénynek is, melyet Deák Ferencz alkotott.

Tiszta a kép. A harczot ránk erőltették. Jó, mi elfogadjuk és végig fogjuk küzdeni azt.

Emeld föl tisztelt pártelnökünk magasra a függetlenségi és 48-as zászlót és ott fogsz találni bennünket egy szálig oldalodon.

---

testük füzként világit. Aranynyal áttört szalagok vannak hajukba fonva, ugy járják a füzértánczot. Odább a dicső Amfitrite, Poszeidon nagyszemü felesége. Az istennő int neki, majd tarka himzésü biborköpenyt borit vállaira, göndör fürteire pedig koszorut tesz azokból a vörös rózsákból, a melyeket menyegzőjére kapott a bájos Afroditétól. Szépen irja le Bacchylidesz a hős visszatértére szivszorongva váró athéni szüzek aggodalmait, majd a kitörő örömet, a melylyel Thezeüszt fogadják, a ki szárazon, mindnek csodaként, a ragyogó istenajándékokkal ékesen lép ki a tengerből.

Thezeüszre még egy költemény vonatkozik, a mely a párének szokatlan alakjában van irva. Éneklik a hős emberi atya, Aigeüsz és felesége, a kolchiszi Medea. A többi költemény hősei Heraklesz, Jo és Menelaus, a ki hagyományos siralmas szerepéhez hiven itt is visszaköveteli az egybegyült trójaiaktól elrabolt feleségét.

Bacchylidesz versei többnyire az Istenekhez intézett szózattal végződnek s részint istentiszteleti énekek, részint himnuszok és paeánok, részint pedig dithyrambok vagyis lirai drámák. Csak az utolsó vers tiszta elbeszélő költemény, a mely Marpessza elrablását énekli meg Idasz által. Ennek a versnek összes bevezetése három sor:

A szélesutczáju Spartában énekelte
Egy szőke lakón asszonynak
Valaki egyszer ezt a dalt.

A kiadó még egyes töredékeket közöl a papyrusztekercsről, a mely a Krisztus előtti I. század közepéről való lehet, vagyis majdnem kétezer esztendős, mig tartalma még egy félezred évvel idősebb. Mikor Kenyon Frigyes szorgalmának ezt az eredményét tekintjük, bizvást remélhatjük, hogy a jeles fiatal angol tudósnak a szép barátjai és a világirodalom még nem egy szellemi kincset fognak köszönhetni.

PÁL HERCZEG.

— REGÉNY. — 2

Irta HENRY SETON MERRIMAN.

— De a rubeleken nincs a nevem.

— Az lehetséges, de mi mindannyian tudjuk és ők is valamennyien tudják, honnan és kitől erednek. Kedves Pálom, a komédiát tovább üzni nem lehet. Ön nem angol gentleman, ki merő sporthajlamból jön jön ide; és nem azért tölt évenkint három hónapot az Osterni ősi kastélyban, mivel talán rajong az elszigetelt várakért. Ön orosz herczeg és az ön birtokai a legértékesebbek, legszebbek az egész birodalomban. Ez már maga eléggé gyanus. Jövedelmeit maga gyüjti össze. Nincsenek német ügynökök, német vampirok körülötte. Szóval, ezerféle gyanus körülmény veszi körül Alexis Pál herczeget, ha ugyanazok oda fönt a magas polczon gondolkoznak rajta. Szerencsére még eddig arra nem gondoltak a mi elővigyázatunk s az ő angol függetlensége folytán. Hanem ez csak ujabb ok arra, hogy még sokkal elővigyázóbbak legyünk. Nem szabad önnek Oroszországban lennie, mikor a „könyörületességi szövetséget“ darabokra morzsolják. Nagy zavarokat fog az előidézni, mivel Oroszország nemességének fele benne lesz. Lesznek elkobzások meg lefokozások, hivatalból való elcsapatások. Jobb tehát, ha távol marad a bajtól, mert hiszen ön nem angol; még csak külföldi utlevele sincs. Utlevele az ön nemességi okmánya, és az is orosz. Nem, sokkal jobb, ha nincs most ott.

— Hát ön . . . mi lesz önnel? — kérdezé Pál nevetve.

— Én! óh az egészen más! Én senki vagyok; az összes parasztság gyülöl, mivel az ön jószágkormányzója vagyok, és olyan kegyetlen. Ez az én ártatalmatlansági bizonyitványom azok előtt, a kik a czárt környezik.

Pál nem válaszolt. Nem volt érvelő hangulatban s különben is inkább hajlott a ráhagyás bübéhez, mint a rosz cselekedetek elkövetéséhez. Feltétlen bizalma volt Steinnetz Károlyban; de valóban senki se ismerte Oroszországot behatóbban, mint ez a kozmopolita kalandor.

Ő sietett előre legjobban, bátor kis lovát unszolva. Steinmetz tanácsolta azt is, hogy az utazó hintóból szálljanak ki és üljenek inkább nyeregbe, habár a saját sulyos voltának sokkal kellemesebb lett volna a kényelmes kocsiban ülni. Szinte ugy rémlett, mintha kétkedett volna fölényében társa és ura felett, mit hangjának rezgése árult el érvelése közben. Lehetséges, hogy Steinmetz Károly szinte gyanusitotta a megboldogult Natásta herczegnőt, hogy örökül hagyott fiának egy részt abból a szláv rajongásból és meggondolatlan könnyelmüségből, a mit ő nagyon fájlalt.

— Ön tehát visszatér Tverbe? — kérdezé végre Pál hosszu szünet után.

— Igen, nekem nem szabad most Osternot elhagynom. Talán később, majd a tél beálltával követni fogom. Oroszország nagyon nyugodt és csendes télen át. Ha! ha! ha!

Vállatvont s összerázkódott. De egyszerre felemelkedett nyergében és át akart hatolni szemeivel a sötétségen.

— Mi az ott az uton, előttünk? — kérdezé élesen.

Pál már előbb látott valamit.

— Lónak látszik lenni — felelé — egy bitang ló, mert lovas nincs rajta.

Nyugat felé tartottak, de már alig derengett egy kis világosság a nyugati láthatáron. A bitang ló alakja kiemelkedett sötéten, kisértetiesen az esthomályból. Az utszélén állott, mintha legelészne.

— Nyereg van rajta — szólt végre Steinmetz. Mit jelenthet ez?

A ló határozottan ki lehetett éhezve, mert közelebb menve, látták, hogy mohón nyeldesi a füvet.

— Mit jelenthet ez? — ismétlé Steinmetz. És az utasok megsarkantyuzták kifáradt lovaikat.

A lónak volt lovasa, csakhogy nem a nyeregben. Egyik lába a kengyelben volt és a mint az állat nyomról-nyomra járt legelni, végig vonszolta a földön maga után halott gazdáját. . .

II.

A Volgánál.

— A dolog kezd kellemetlen lenni — mormolá Steinmetz, miközben esetlenül leszállott a nyeregből. — Ez az ember halott . . . . még pedig már napok óta; egészen meg van merevedve. A ló pedig össze-vissza hurczolta, arczczal lefelé. Szent Isten! ez kellemetlen lesz.

Pál leugrott a földre és kiszabaditotta a holt ember lábát a kengyelből. Olyan ügyesen bánt el vele a nehéz merev lovagló-csizma daczára, mintha a kórházat látogatta volna annak idejében. Steinmetz is gyorsan segitségére sietett, gyöngéden felemelvén s hanyatt fektetvén a halottat.

— Ah! — kiáltott fel, — szerencsétlenségünkre még ilyesminek is utunkba kell jönni.

Nem volt szükség orvosi tudományra a halál megállapitásához: bármely gyermek is meg tudta volna mondani. Mielőtt a zsebeit átkutatták. Steinmetz letakarta zsebkendőjével a felismerhetlenné vált arczot. A ló felettük állott. Lehorgasztá fejét és ámultan szimatolta egykori gazdáját. Különös, rémült tekintet volt szemeiben.

Steinmetz félretolta az állat szaglászó orrát.

— Ha beszélni tudnál, pajtás, szükségünk lehetne reád, — mondá, — igy azonban jobb lesz továbbfalatoznod.

Pál kigombolta a holt ember ruháit. Alányult kezével a durva ingnek is.

— Ez az ember éhen halt meg — mondá. — Alkalmasint elájult a kimerüléstől és ugy bukott le a nyeregből. Az éhség ölte meg.

— Pénzzel telt zsebe daczára, — tevé hozzá Steinmetz egy rakás bankót, meg ezüst pénzt huzva ki a holt ember zsebéből.

A többi zsebek üresek voltak, semmi irómány, levél, szóval egyetlen jel sem, mely azonosságának nyomára vezethetett volna.

A szomoru tragédiának két tanuja felállott és körültekintett. Már csaknem egészen besötétedett. Tiz mértföldnyire voltak a hajléktól. Az ilyesmi persze szokatlan dolog nekünk czivilizált országok lakóinak.

Steinmetz hátra tolta fején prémes sapkáját és megvakarta homlokát, mi nála azt szokta jelenteni, hogy gondolkozik.

— Már most mit csináljunk? — mormolá. El nem temethetjük a szerencsétlen embert ugy, hogy elhallgassuk. Szeretném tudni, hol lehet az utlevele. Itt mi egy tragédiával állunk szemben.

Azzal a mohón legelő lóhoz fordult.

— Négylábu barátom, óriási nagy kár, hogy te néma vagy — mondá Steinmetz.

Pál még mindig a holt embert vizsgálta azzal az érzéketlenséggel, melyre csak hivatott orvos képes. Ő is orvos volt . . . mükedvelő orvos.

Steinmetz mosolyogva nézett le rá. Észrevette a gyöngédséget, melylyel a boldogtalant tapogatta. Alexis láthatólag azon emberek közé tartozott, kik a férfiasságot komolyan veszik, és a kiknek megvan szivükben az a valami, mit jobb kifejezés hiányában rokonszenvnek nevezünk.

— Vigyázzon, nehogy valami fertőző bajt szerezzen magának — intette Steinmetz mogorván. Részemről nem tapogatnék végig minden kóborló muzsikot, a kit holtan az utszélén találok; ha csak természetesen azt nem gondolja, hogy még több pénz is van nála. Bizony kár is volna azt a rendőrségnek átengedni.

Pál nem felelt. Megvizsgálta a halott petyhüdt, sáros kezét; az ujjak piszkosak s a körmök töredezettek voltak.

— Nézze meg ezeket a kezeket — szólt hirtelen Pál. Ez az ember angol. Ilyen idomu ujjakat nem lehet látni Oroszországban. Steinmetz lehajolt. Kinyujtotta összehasonlitás végett a saját szögletes, hegyes ujjait. Pál megdörzsölte ingujjával a halott kezét, mintha az csak valamely szoboré lett volna.

(Folytatása következik.)

Ha győzünk, ne a miénk legyen a diadal jutalma, de az egész magyar nemzeté és éleszszen minket az a tudat, hogy a nemzet szabadságáért, esküvel szentesitett törvényeiért harczolunk meggyőződésünk minden erejével az utolsó szál emberig.

Ezt a biztositást hoztuk el nekod most ujév napján és hozzáfüzzük még igaz tiszteletünket, bizalmunkat és szeretetünket. És azt kivánjuk, hogy a te zászlód alatt, a te elveiddel harczolva elérjük azt a boldog ujévet, mely Magyarország önállóságát és függetlenséget hirdeti.

Kossuth Ferencz erre a következő hosszabb beszédben válaszolt:

Kedves barátaim! Szivemből köszönöm nektek, hogy megtiszteltetek azzal, hogy ujév első napján kinyilvánitottatok előttem szeretetetek és bizalmatokat. Megvallom, azt reméltük, hogy ez év első napján más érzéssel fogunk találkozni, reméltem azt, hogy ez az év lehet az első, mely biztositani fogja elveink legalább egy részének a diadalát. Azon a téren, a melyen elveinket győzelemre vezethettük volna még a 67-es alap törvényei szerint is. Harmincz év óta soha sem volt olyan alkalom arra, mint a mostani, hogy hazánk visszanyerhesse önállóságát gazdasági téren. Ebben mindnyájan egyetértünk; a körülmények olyan összetalálkozására volt szükség, hogy az ország kivivhassa minden rázkódtatás nélkül ezt az önállóságát és ugyszólván hogy csak a kezét kelljen kinyujtani a megérett gyümölcs után, a milyen viszonyok talán beláthatatlan hosszu ideig nem fordulnak ismét elő. Először is éppen akkor kellett az osztrákoknak annyira összeveszniök, hogy a vám- és kereskedelmi szövetségről már tárgyalniok sem lehetett, mikor a szövetség törvényes ideje lejárt; továbbá akkor kellett lejárnia a vám- és kereskedelmi szövetségnek, a mikor kevés idő előtt megülte Magyarország ezredéves ünnepét, mely alkalommal Magyarország a jólétnek olyatén látszatát mutatta be, mely az osztrákokat irigyekké tette és arra biztatta, hogy nagyobb kvótaarányt kivánjanak tőlünk és ezzel megnehezitsék velünk a megalkuvást. Mind ennek pedig akkor kellett megtörténnie, a mikor Magyarország ügyeit egy tehetetlen kormány vezeti, a mely kormány folytonos időengedéssel és alkudozással odáig jutott, hogy már csak egy pár nap választotta el attól az országot, hogy vagy törvényt kelljen sérteni, vagy pedig az ország kezei közé hulljon az érett gyümölcs, a gazdasági önállás megbecsülhetlen értékü gyümölcse.

Hogy mikor fognak ily kedvező körülmények ujolag találkozni, azt nem tudom. Azt azonban jól tudom, hogy kötelességünk volt a 30 év óta hirdetett és vallott elveink mellett szilárdan megállani, főkép pedig kötelességünk volt a jelen helyzetet felhasználni arra, hogy elveinket a gyakorlati téren érvényesithessük és a fennálló törvények értelmében visszaszerezzük hazánknak a gazdasági önállóságot.

Határozott állásfoglalásunk folytán az országnak tudomást kellett venni arról, hogy *van a parlamentben egy párt*, mely minden viszontagság között szüntelen küzdelem és gyanusitás közepette is *rendületlenül kitart elvei mellett* és ép azért ez a párt tiszteletet érdemel.

Azt hiszem, hogy már ezzel is nagy szolgálatot tettünk a hazának, mert megmutattuk azt, hogy a politikai erkölcsök sülyedése közepette van egy párt, mely soha sem fogja elmulasztani minden körülmények között teljesiteni hazafiui kötelességét.

Továbbá, minthogy a mi szerepünk nemcsak elvek puszta hangoztatásából áll, hanem elveinket gyakorlatilag is érvényesiteni akarjuk, kötelességünk volt megragadni a kinálkozó alkalmat, hogy elveinket a létező törvények erejével megvalósitsuk. Bün lett volna ezt meg nem tenni, mert valószinü volt a győzelmünk, hisz senki sem hihette azt, hogy lehetséges Magyarországon egy olyan kormány, a mely, mikor arról van szó, hogy saját alapjának egyik legsarkalatosabb törvényét megtartsa vagy pedig alkotmányt sértsen, ez utóbbit fogja választani.

Szemünkre vetik, hogy mi lehetetlenségeket kivántunk. Eltekintve attól, a mit mindnyájan hangoztattunk, az országgyülésen is, hogy *az elkésés* nem tőlünk, hanem *a kormánytól ered* s ép ezért a felelősség a kormányt éri és nem minket, a tényállás az, hogy lett volna egy igen egyszerü mód a kibontakozásra, a mely módot pártunk az általam benyujtott határozati javaslatában főbb körvonalaiban ki is emelt, minket a felelősség nem terhel, ha e módot a kormány nem alkalmazta.

Engedjék meg, hogy rövidesen némi részletekbe bocsátkozzam. *Azt mondják, hogy nem fejtettük ki azt, hogy mi történjék január 1-től kezdve* és hogy ennélfogva mi sem tudtunk utat a kibontakozásra és ezt az országgyülésen nem is praecziziroztuk. Ezt azonban a párt nevében tagadom. Elsőben is kijelöltük azt, hogy *az országnak törvényes állapotba kell helyezkedni.* A 67-es törvények csak két alternativát ismernek, *vagy a vámszövetséget, vagy az önálló vámterületet.* Más alternativa nincsen. Ha megszünik a vámszövetség, be kell állani az önálló vámterület törvényes állapotának, mint a hogy az ma tényleg beállt, s az ország ezt nekünk köszönheti. Azonban ez nem elégséges, hogy csak theoriában álljon fel az önálló vámterület joga, a tényleges állapot létrejöttét törvényileg ki kell mondani, csak ugy, mint törvénybe iktatták a vámszövetségeket, bár theoriában ez állapot is benne volt a 67-es törvényben. Első lépés lett volna tehát az önálló vámterület létrejöttének törvényileg megállapitása; a mikor ez megtörtént volna, az ország önálló rendelkezési joga alapján elintézhette volna ügyeit mint a saját hatáskörében, és nem lett volna hivatva oly törvényt alkotni, mely a szövetséget fentartja a status quo alakjában a császári paragrafus erejére támaszkodva, kimondhatta volna az ország, hogy egyelőre egy bizonyos határidőig nem fog vámot szedni az osztrák czikkek után, kimondhatta volna, hogy megbizza a mostani vámhivatalokat azzal, hogy az eddig létező más országokat érintő vámokat az eddigi mód szerint szedjék be, az alatt a feltétetel alatt, hogy a beszedett vámok Magyarországot illető részeit az eddigi arányban a magyar kincstárba szolgáltassák be. Ez önálló rendelkezés lett volna semmi hivatkozással a vámszövetséget megállapitó törvényekre, s ily esetben nem lett volna szükség a kényszeritő császári paragrafusra, a magyar törvény érvényre juttatásáért, holott igy e paragrafus érvényesitésének elismerését alkotmányos létünkbe becsempészte a kormány, jóllehet a nyáron igéretet tett arra nézve, hogy a provizóriumot nem fogja életbeléptetni a 14-ik §-al, már pediglen a vitás javaslat nem más, mint a provizórium életbeléptetése mindaddig, mig törvényileg nincs kimondva az önálló vámterület létrejötte. Ezzel akarom én megvilágitani a mi állapotunk igaz voltát, mert nekünk kötelességünk volt a törvényt védeni a mellett, hogy elveinkhez hivek maradtunk, mert a mi álláspontunk gyakorlati is volt, megtudva mutatni azt az utat, a melyet, ha a kormány követ, minden rázkódtatás nélkül elnyerhette volna az ország a gazdasági önállóságot. Minket tehát semmi szemrehányás nem illet, mert a mikor Magyarország azon alternative elé van állitva, hogy vagy megtartsa a már fennálló törvényt, vagy pedig megértse az alkotmányt, nekünk az előbbiért volt kötelességünk harczbaszállni.

A kormány megbukhatik és adja Isten, hogy meg is bukjék, az alkotmánysértés büne az ő lelkiismeretét terheli a történelem és ország előtt, de bünével az egész államrendszert nem forgatja ki, holott nem lehetett megengednünk azt, hogy maga az egész magyar országgyülés törvénysértővé aljasuljon és igy az a vár, mely a törvények oltalmára, épségben tartására van hivatva, omoljék össze. Nem engedhettük, hogy a nemzet elveszitse abban való bizalmát, mint a hogy ez esetben elvesztette volna. A mi harczunk tehát nemcsak elveink védelmére szólt, hanem védtük vele az alkotmányt, a törvényeket, a hazának jövőjét, mert nem volt szabad megengednünk, hogy a történelem felirja rólunk, hogy Magyarországon a kormány magával a törvényhozással eltiportathatja az ország törvényét és azzal büntetlenül fenyegetődzhetik, hogyha az országgyülés erre azonnal nem hajlandó, akkor ő maga az alkotmánysértés terére lép. Mi azt hittük, hogy a körülményeknek első szavainkban festett kedvező ritka összetalálkozása biztositani fogja elveink legalább egy részének győzelmét. Emlékezzünk ugyanis a pénzügyi és kereskedelmi miniszternek 1896. február 25-én mondott ama szavaira, hogyha a vámszövetség fenn nem marad, akkor okvetetlenül az önálló vámterület lép életbe. Nem hihettük, hogy e kijelentések után rövid idő multán azokkal homlokegyenest ellenkezően fog cselekedni a kormány s igy világos állásfoglalásunkkal az igaz, hogy czélt nem értünk, csak annyit értünk el, hogy ma már az ország törvényszerüleg az önálló vámterület alapján áll s az ország hibája, ha az állapotot nem használja. Továbbá bebizonyitottuk, hogy az országgyülésnek nem lehet egy könnyen törvényt eltiporni. Elértük azt is, hogy a 67-es egyik főtörvényét maga a kormány döntötte romba és bebizonyult annak igazsága, a mit 30 év óta hirdettünk, hogy a 67-es alapon nem lehet az ország sarkalatos jogait még a törvény értelmében sem megvédelmezni, mert maga a kormány bebizonyitotta, hogy az első alkalommal, midőn a 67-es törvények egyik legfontosabbját kellett volna alkalmazni, nem alkalmazza és inkább minthogy ezt tenné, az alkotmánysértés terére lép.

Az alkotmánysértés, ha már egyszer megesett, ha csak egy napig is, értelmében annyi, mintha bármeddig tart, a törvényszerüsités be van bizonyitva és ennek folytán nekünk az a kötelességünk, hogy az olyan kormányt, mely a törvénykivüli állapotot előidézte, minden felhasználható eszköz segitségével megbuktatni igyekezzünk s az esetben a mi harczunk nem többé a személyek ellen való harcz lesz, hanem egy olyan kormány ellen irányuló kemény tusa, mely nem akarja tisztelni és nem is tiszteli az ország alkotmányát, jogait. Tisztelt barátaim! Első kötelességünk a kormány ellen kérlelhetlen harczra készülni. A harcz módozatjai a küzdelem folyamán állapitandók meg, azt azonban bizton hiszem, sőt tudom, hogy mindnyájan egyetértőleg készek vagyunk ennek, az alkotmányt sértő kormánynak megbuktatására törekedni.

Legyetek meggyőződve róla, hogy én mint a multban is teljes lelkemből a párt szolgálatában állok, s a mint pedig megtettem mindama kötelességemet, melyek megtevését a párt érdeke megkivánt, ugy megteszem azt ezentul is. Kérem azonban elnöki tisztemhez feltétlenül szükséges támogató bizalmatokat. Erzem, hogy a mint ezzel eddig is megajándékoztatok e bizalomban, megtartjátok addig, mig bizalmatokra érdemes leszek; tehetségem a mi van csekély, az mind a párt szolgálatára áll és jól tudjátok, hogy minden munkám annak a hazának a javára irányul, a melynek szeretete olyan forrón ég bennem. Ismételten köszönöm baráti üdvözleteteket, mert pártunk szolgálata egyértelmü hazánk szolgálatával. Ti elhagytátok családaitokat, hogy ide jöjjetek mintha számomra családot akartatok képezni. Szivből köszönöm ezt nektek, pártunk az én szükebb családom, és a magyar nép, melynek javáért küzdünk nevében, mert ez képezi a legjobb családi kört. Még egyszer köszönöm és szivből viszonzom jó kivánatokat. Boldog uj évet nektek és a szenvedő hazának!

Kossuth Ferencz beszédét a párt egybegyült tagjai hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadták.

*

A *Bartha* Miklós elnöklete alatt álló párt a mai napon az üdvözlőbeszédek helyett, elnökének lakásán értekezletet tartott, a melyen a politikai helyzet behatóan megvitattatott.

Bartha Miklós elnököt a párttagok nevében *Polónyi* Géza üdvözölte.

*

A függetlenségi és 48-as párt tagjai közül *Kossuth* Ferencz lakásáról többen hazakisérték *Justh* Gyulát s őt is külön meggratulálták. Délben még együtt voltak *Justh* Gyula lakásán *Hentaller* Lajos, *Tóth* János, *Meszlenyi* Lajos, a fővitarendezők, *Leszkay* Gyula, *Barabás* Béla, *Lakatos* Miklós, *Oláh* József, *Pichler* Győző, a mikor Justhnak számos 48-as ujságiró-tisztelője nevében *Dienes* Márton hirlapiró, az Egyetértés munkatársa vezetése mellett küldöttség jelent meg Justhnál. A küldöttség tagjai *Timár* Szaniszló, *Holóssy* Géza, *Seress* László, *Bernáth* Ottó, *Farkas* Emőd, stb. voltak.

A küldöttség nevében *Dienes* Márton beszédet intézett *Justh* Gyulához s hangsulyozta, hogy ez alkalommal Justhnak nem valamenyi tisztelője nevében, hanem csak 48-as ujságiró-tisztelői megbizásából szól s üdvözli őt az ujév reggelén. Kiemelte ezuttal, hogy azok az ujságirók, a kik őt küldték, nem feledkeztek még meg arról a kitartó, önfeláldozó, erős küzdelemről, a melyet *Justh* az elmult ó-esztendő nyarán a *sajtószabadság érdekében s védelmében rendezett.* Beszéde végén *Dienes* szépmivü ezüstkoszorut adott át *Justh* Gyulának 48-as ujságiró-tisztelői nevében.

Justh Gyula átvéve a szép emléktárgyat, kijelentette, hogy ujságiró-tisztelőinek ez a megemlékezése csak ujabb erőt fog neki adni a küzdelemre, harczra. Szivesen küzdött az elmult esztendőben *a sajtószabadságért*, hiszen szólásszabadság, sajtószabadság és gyülekezési jog nélkül nincsen népszabadság. De szivesen küzdött ő mindig az elveiért. S ha most látja, mint szidják, sőt rágalmazzák őt és társait bizonyos oldalról, eszébe kell hogy jusson, hogy volt idő, a mikor ugyanonnan dicshimnuszokat zengtek neki, pedig akkor is csak ezt tette, a mit most, rendületlenül állt és küzdött elvei mellett. Ez a tudat megnyugtató reá nézve. *Justh* Gyula szavait — a melyek végén a megemlékezést szivesen megköszönte — ugy a jelen volt képviselők, mint a küldöttség tagjai élénken megéljenezték.

A nemzeti pártban.

A párt tagjainak élénk részvétele mellett, melyhez a vidék több részének s a többi közt *Jászberény* városának küldöttsége is csatlakozott, folyt le a nemzeti pártban a párt vezérének és elnökének évenként szokásos üdvözlése. A nemzeti párt vezéregyéniségeinek nyilatkozatait ez alkalommal, a rendkivüli politikai helyzetre való tekintettel, nagy érdeklődéssel és rendkivüli lelkesedéssel fogadták a párt tagjai. Az első szónok *Horánszky* volt, a ki *Apponyi* Albert grófot üdvözölte.

Horánszky Nándor a következő beszédet mondta: Kedves vezérünk, szeretett barátunk! Az uj év egy jelentőségteljes alkalom, mert az idők folyásában oly határkövet jelez, melynél nemcsak a multtal szoktunk leszámolni, hanem be szoktunk pillantani a jövőbe is, bár csak sejtelmekkel, melyeknek alapját azonban a multak tényeinek és eseményeinek motivumai szolgáltatják. Ezzel a kettős gondolattal jöttünk ma is, mint minden más hasonló alkalommal hozzád, a ki nemcsak barátunk, hanem vezérünk is vagy; a ki politikai müködésünket mesteri kézzel irányitod, istápolod és azoknak gondját viseled. Az első gondolat tudniillik a mult, a hála érzelmeivel áll összeköttetésben és mindkettőnek értékét a tevékenység jelentősége és hordereje szabja meg, valamint az ebből származó szeretet és ragaszkodás, mely irántad e párt részéről kimondhatlan. (Zajos éljenzés.)

Ezeknek a kettős érzelmeknek teljességét hozzuk mi most hozzád, mert te arra méltó vagy és mert a mi hizelgésektől ment becsületes itéletünk téged erre méltónak talál. (Lelkes éljenzés.)

Tanui voltunk a te fáradhatatlan munkásságodnak a multban, tanui vagyunk a jelenben is. Tanui vagyunk kiapadhatatlan buzgalmadnak és példás hazaszeretednek. Mind megannyi nagy tulajdonok ezek, melyek kiváló tehetségeid által kisérve, bámulatunkat kivivják s részedre ragaszkodásunkat és bizalmunkat biztositják. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Tanusága ennek maga az a történeti tény is, hogy közel két évtizednek nehéz küzdelmei között itt vagyunk és mondhatom, nem csak itt vagyunk, hanem számot tevő tényezői vagyunk a politikai alakulásnak és számot tevő tényezői vagyunk a nemzet sorsa alakulásának is. (Tetszés.)

És ez nekünk kizárólag azért büszkeségünk, mert mindezt elértük a nélkül, hogy a nemzetet elérhetetlen vágyakkal kecsegtettük volna, másfelől pedig a nélkül, hogy meggyőződésünkből csak egy hajszálnyit is engedtünk volna. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.) Azon meggyőződésünkből jelesen, mely bennünket vezet és mely a haza sorsának alakulásától elválaszthatatlan. (Élénk helyeslés.)

Igaz, hogy a siker oly arányban, hogy az aktiv politikában intéző szerepet vihessünk, még nem érkezett el. De a siker elérése erkölcsi megsebzés nélkül, különösen a mai viszonyok között nagyon nehéz, nagyon fáradtságos, de én azt hiszem, hogy habár az akadályok szelidültek is, de mig meg nem szüntek, a siker el nem maradhat, annak be kell következnie. (Igaz! Ugy van!) Mert elvégre is az erkölcsi rendőrök törvénye s mindaz, a mi ezzel szemben áll, muló inczidens, mely csak ideig-óráig tarthat és le kell dőlnie, ha egészséges maga a czél, maga a törekvés, az adott esetben tehát a haza léte, melyben rendületlenül hiszünk és bizunk. Igy érzünk e pillanatban kedves vezérünk, midőn hozzád jövünk egy részről azért, hogy hálánkat fejezzük ki irántad azon kiváló tevékenységért, mely számodra a történelemben már eddig is egy fejezetet biztositott. (Élénk helyeslés és tetszés.) Másrészről, hogy kifejezzük azt a forró óhajunkat, hogy további ernyedetlen küzdelmedben téged az erő és egészség el ne hagyjon és hogy odaadó hüséggel szolgálhasd tovább is a hazát, melyért fáradunk és melynek sorsa mindnyájunknak szivén fekszik. Az isten áldjon meg és tartson meg sokáig. (Hosszantartó zajos éljenzés.)

Az éljenzés csillapultával gróf *Apponyi* Albert következőleg válaszolt:

Nagyon tisztelt és szeretett barátaim! Őszinte hálával fogadom és meleg baráti érzelemmel viszonzom azokat a jó kivánságokat, melyeket pártunk érdemdus elnöke, igen tisztelt barátunk Horánszky Nándor nevetekben tolmácsolni szives volt. Pártunk müködése az évforduló kritikus és nehéz napjaiban, ugy hiszem ama követelményeknek magaslatán állott, a mely követelményeket a hazai történelem geniusza azok elébe állitott, a kik mindenkor jobban tudták szeretni hazájukat, mint a hogy gyülölték ellenségeiket. (Élénk tetszés.)

Nagy és sulyos az időknek viszontagsága, mely hazánkra nehezedik. Nagyok és fenyegetők azok a bizonytalanságok, melyeknek eléje nézünk. A lefolyt évnek végén játszódott le annak a krizisnek első fejezete, mely talán magának a kiegyezési münek szilárdságát is próbára teszi.

Mi ugy tartottuk, hogy ennél az első fejezetnél, a történelemnek nemzetünk elé állitott ezen első kérdőjelénél, Magyarországnak politikai hitele, az uralkodóház és a nemzet között helyreállott bizalomnak megszilárdulása azt követeli, hogy a nemzetnek az a nagy többsége, mely az 1867-iki mübe belenyugodott, mely abban a dinasztia és az ország között lefolyt évszázados félreértéseknek elháritását, a nemzet és királya között a bizalomteljes együttmüködésnek, a monarchia szilárdságának egyfelől, Magyarország állami önállóságának másfelől, biztositékát látja, hogy — mondom — az országnak az a nagy része, mely a 67-iki kiegyezés alkotóinak örökébe lépett, megmutassa, hogy az ő ragaszkodása ehhez a kiegyezési mühöz szilárd, hogy nem lesi az alkalmat, midőn külső körülmények segitségével attól szabadulhat, hanem hogy ellenkezőleg, a külső körülmények minden nyomásával szemben is megőrzi e nagy közjogi és politikai alkotáshoz való ragaszkodását és annak fentartásáért a lehetőségnek utolsó határáig helyt áll. (Élénk helyeslés.) Szóval ezen alkalommal azt tekintettük első szempontnak, hogy a nemzetnek az a nagy többsége, mely a hatvanhetes alapon áll, ezen állásfoglalásának őszinteségét, becsületességét, komolyságát és megbizhatóságát bebizonyitsa. (Élénk helyeslés.)

Ettől a nagy szemponttól vezéreltetve, félretettük a jogos neheztelésnek és bizalmatlanságnak motivumait, melyek minket a kormánytól elválasztottak (Helyeslés) és állásfoglalásunkkal lehetővé tettük a közjogi alapon álló pártok egyetértő müködését a közjogi alap nehézségeinek ezen első stádiumában. Lehetővé vált ez azáltal hogy a most, sajnos, még mindig tárgyalás alatt levő javaslat tartalma az országnak gazdasági érdekeit nem sérti, az ország közjogán rést nem üt, sőt egy oly eshetőségben, melyet az 1867-iki törvényhozók előre nem láthattak, a 67-iki XII. törvényczikknek ugy betüjéhez, mint szelleméhez hiven ragaszkodik. Továbbá azáltal, hogy e javaslatnak közjogi jelentőségére nézve, mindenféle illetéktelen vagy legfeljebb egyéni vélemény sulyával biró magyarázatokkal, helyesebben félremagyarázásokkal szemben, sikerült a teljes összhangot, a mi közjogi felfogásunk és a kormány közjogi felfogása között kidomboritani. (Helyeslés.)

Ezen alapon müködve, t. barátom, elértünk két nagy sikert; vagy hogy ezt a sikert ne tulajdonitsam egészen magunknak, segitettünk eterni két nagy sikert.

Az egyik az, hogy habár a javaslat törvényerőre kellő időben nem emelkedhetett, mégis a közjogi alapon álló pártoknak együttes állásfoglalása már magában is létrehozta Magyarország politikai megbiztóságának azt a tanusitását, melyre bevezetőleg czéloztam, a másik pedig az, hogy a megállapodásra juttatott helyes értelmezések folytán későbbi idők törvénymagyarázata nem fog sem magában a törvénynyé vált javaslatban, sem az annak törvényerőre emelkedését kisérő körülményekben semmi támpontot találni arra, hogy a hatvanhetediki kiegyezés közjogi garancziáit bármiképpen elhomályosithassa vagy gyengithesse. (Élénk helyeslés.)

E mellett a két nagy eredmény mellett, sajnos, elmaradt az a harmadik eredmény, melynek létrehozására becsületesen közremüködtünk, hogy tudniillik ezen javaslatnak kellő időben törvénynyé válása által az alkotmányos élet kondemnitása Magyarországon meg ne akasztassék.

Kinos helyzetbe jutott ez által az ország, a mennyiben kényes és nagyfontosságu ügyek egész terjedelmére ezen évnek első perczétől kezdve tényleg törvényen kivüli állapot következett be.

Első feladatunknak tekintem ebben a helyzetben azt, hogy e kinos állapotából az országot minél hamarabb megszabaditsuk, a mit az által vélek elérhetőnek, hogy ha ezentul is közremüködünk arra, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése a lehető legrövidebb idő alatt lehetségessé tétessék. (Élénk helyeslés.)

De nem lehet egy ily sajnos tény, az ország alkotmányának müködésében beállott szünet fölött egyszerüen napirendre térni. (Igaz! Ugy van!) A közéletnek erkölcsi rendje, az alkotmányosságnak biztonsága megköveteli, hogy objektive és elfogulatlanul, részrehajlástól és gyülölködéstől ment, de szigoru birálat alapján megállapittassék, e tényért kit, milyen mulasztásokért, milyen pozitiv hibákért és milyen mértékben illet a felelősség. (Élénk helyeslés.) A kritikának ezt a feladatát gondolom és hiszem kötelességéből kifolyólag ez a párt el nem utasithatja magától és teljesiteni fogja minden irányban. Teljesiteni fogja senkivel szemben le nem kötött szabadsággal. (Zajos helyeslés.) Mert igen sajátságosnak tartom azok felfogását, kik azért, mert nagy politikai momentumoknak hódolva, magát a javaslatot támogattuk, mert nem hallgattuk el, hogy a t. függetlenségi párt eljárásában sulyos hibát látunk, most megakarják tagadni tőlünk annak szabadságát és jogát, hogy a kormányzatnak és parlamentnek vezetésével szemben is a kritikát gyakorolják. Valóban sajátságos helyzetbe jutva, egy politikai tényező, mely az ügyek tényleges intézésére és vezetésére, saját bizalmi férfiai által befolyást nem gyakorolhat, ha azt még a kritika jogától is megakarnak fosztani. De nem mondhatunk le a kritika jogáról azért sem, mert bármennyire kivánatos és fontos a 67-iki kiegyezésnek szilárdságát érintő minden eshetőségben a 67-es alapon álló pártoknak együtt müködése, ennek az együtt müködésnek sikere mégis attól függ, hogy a vezérlet minden tekintetben feladata magaslatán álljon. (Igaz! Ugy van!) Mert oly vezérlet mellett, mely akár az ország jogainak, akár az ország érdekeinek szempontjából e magaslaton nem áll, a 67-es alapon álló pártoknak, hogy ugy mondjam, kényszerutiránynyal lekötött együtt mökődése az ország jogainak és érdekeinek nem megvédésére, hanem ezek megvédésének gyengitésére szolgálna. (Hosszan tartó élénk helyeslés és tetszés.)

Ennek konstatálásán, tudniillik a kritika szabadságának, jogának, sőt kötelességének konstatálásán tulmenni ez idő szerint nem lehet feladatom. Magának a kritikának tartalmát és azt, hogy az, ki ellen és mily mértékben irányuljon, meghatározni a párt további megfontolásának lesz feladata, melynek prejudikálni sem jogom, sem akaratom nem lehet.

Egyáltalán, t. barátaim, talán fölösleges és senki sem várja tőlem, hogy ezen alkalommal mintegy programmbeszédet mondjak el. A mi pártunk iránya nemcsak minden kétértelmüséget kizáró programmszerü nyilatkozataink, hanem majdnem két évtizedes müködésünk által, az ország előtt ismeretesek. Es a ki azzal a kérdéssel lép elénk, hogy mit fogunk tenni a ma még előre nem látható eshetőségek között, azt egyszerüen arra utalom válaszképen, a mit pártunk politikai nyilatkozatai, a mit pártunk eddigi müködése és különösen arra, a mit pártunknak ép a jelen pillanatban tanusitott magatartása bizonyit; azt hiszem, a válasz, melyet ki-ki ezekből merithet, megnyugtató lehet nemcsak minden hazafira, hanem a 67-es alap minden őszinte hivére nézve is. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ismétlem, az a mi czélunk, hogy a 67-es alap fentartható legyen, a meddig csak lehet; de ha még is meg kellene inognia, nem Magyarországon, hanem más tényezők hibájából és hogy ha az események odakényszeritenének, hogy a revizió kezével nyuljunk ehez a müköz: akkor is ennek a reviziónak kezét Deák Ferencz és a 67-es kiegyezés megalkotóinak szelleme vezesse. (Hosszantartó zajos helyeslés.)

Es arra fogunk törekedni, t. barátaim, továbbra is, hogy a pénzügyi és közgazdasági viszonyok rendezésében Ausztriával szemben szigoruan az 1867-iki intézmények rendelkezése és szelleme szerint járjunk el, a vámközösség alapján, első sorban, ha ez lehetséges, ellenkező esetben a közgazdasági függetlenség alapján, de mindenesetre megóva Magyarországnak anyagi érdekeit minden indokolatlan követeléssel szemben minden csorbulástól. És arra fogunk törekedni egyáltalában, t. barátaim, hogy az ország közéletében beálljon az a tisztultabb légkör (Élénk helyeslés és tetszés), mely a nemzet mindennapi életében is fölötte kivánatos, de mely különösen sulyos időkben elengedhetetlen létszükséggé válik. (Igaz! Ugy van! zajos tetszés.)

És ehez tartozik, ennek mulhatlan előfeltétele az, hogy ne csak mi iparkodjunk az ország érdekét mindenkor a pártérdek fölé helyezni, hanem hogy ugyanezt tegyék azok a tényezők, a kiket első sorban terhel a felelősség közéletünk alakulásáért: kormány és többség.

És hogy e tekintetben nagy átalakulásra van szükség, azt alig kell bővebben indokolnom.

A parlamenti élet müködésében beálló zavarok, melyek felett oly nagy a megütközés, szerintem csak szimptomák. Panaszkodnak arról, hogy a kisebbség mintegy hozzá szokott, hogy a többség akaratát kellőleg nem respektálja. En ezt mindenesetre sajnos, a parlamentárizmus törvényeivel meg nem egyeztethető jelenségnek tartom. De ez is csak szimptoma. En nem keresem e jelenséggel szemben az orvoslást megszoritó szabályokban, korlátozó intézkedésekben, hanem abban keresem, hogy a parlamentárizmusnak összes törvényei lépjenek életbe. (Élénk helyeslés.) Nemcsak az az egy, mely a többség uralmát jelenti, hanem az is, mely azt követeli, hogy a többség a nemzet szabadon megnyilvánuló valóságos akaratának feleljen meg. (Élénk helyeslés.)

Ha a parlamentárizmus gyökerét képező ez a törvény érvényesül, akkor tagadhatatlanul nagyobb is lesz a kisebbség tisztelete a többségnek jogai előtt. Mihelyt a többségnek jogczime tiszta és kétségtelen, a kisebbségnek minden erőszakossága erkölcsi lehetetlenség. (Igaz! Ugy van!)

Ezeket t. barátaim mint egyszerü eszmetöredékeket mondtam el, az alkalom sugallata alatt, de abból a visszhangból, melyet szavaim keltettek, látom, hogy eltaláltam annak a szellemnek jellemzését, melyben a párt minden eshetőségek között müködni fog. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

És most már köszönetet mondok nektek, t. barátaim, nem csak azért az egyéni barátságért, melylyel engem megtiszteltek és mely életemnek egyik díszét lelkemnek egyik legszebb örömét képezi, de azért a tántorithatlan, önfeláldozó támogatásért is, melylyel nehéz munkámban engem követni, az én erőmet fentartani, az én fogyatkozásomat pótolni, az én hibáimat elnézni, az én gyenge erőmet fokozni szivesek voltatok. (Zajos éljenzés.) Ennek a megbonthatlan összetartásban folytatott együttmüködésnek köszönhetjük azt az erkölcsi sulyt, melyet pártunk a közéletben képvisel és hogy ezt az erkölcsi sulyt számuk megfogyása sem képes érinteni, azt megmutatták az utolsó napok eseményei. Erkölcsi sulyunk alapja pedig a párt eljárásának megközelithetlen önzetlensége és a törvényhez, a hazai közjog erősségéhez való intranzigens rakaszkodása. (Zajos helyeslés.)

Ebben a szellemben kérem jövőre is támogatástokat. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Kovács Albert a *volt* képviselők nevében üdvözölte gróf Apponyit, a párt vezérét, biztositván őt változatlan ragaszkodásukról és szeretetükről. Rövid mondatait zajos helyeslés és éljenzés követte. Erre előlépett:

Hódossy Imre Horánszkyhoz a következő beszédet intézte: Szeretett barátunk, kedves elnökünk! Engedelmet kérünk tőled, hogy irántad is kifejezhessük érzelmeinket, az uj év ezen első napján. Ezen érzelmek közt első sorban áll az a hála, melyet előtted tolmácsolni kivánunk azért a buzgó fáradságért, azért a törhetlen munkásságért, melyet te a közügyek terén mindenkor hazád érdekében, nemzetünk javára kifejteni meg nem szünsz. Teljesited ezt a legnagyobb önzetlenséggel, teszed ezt a legnagyobb odaadással és lankadatlanul. És ha megnézzük, mi az, a mi téged ezen fáradságos nagy munkában mindig első sorban vezet, mi az, a mi téged, hogy ugy mondjam, pártunk törekvésének megtestesüléseként állit szemünk elé, akkor kénytelen vagyok azokra a szavakra reflektálni, melyeket szeretve tisztelt vezérünk az imént mondott. Ő megjelölte, mi az, a mi kell, hogy vezérelje mindig ezt a pártot a maga politikai eljárásában és megjelölte azt, a mi nézetem szerint, ezentul is, mint eddig, mindig vezérelni fogja. E tekintetben kettőt emelt ki. Az egyik Deák Ferencz szelleme, Deák Ferencz önzetlentége és a törvényeihez való ragaszkodás. Ez benned tisztelt barátom megvan és mert ezt benned megtestesülve látjuk és mert ez a szellem az, a mely téged vezet, azért van, hogy mi téged annyira tisztelünk és követünk.

A másik, a mit tisztelt vezérünk kiemelt, a tiszta erkölcs: politikai és minden más értelemben. Ennek megtestesülését is benned látjuk és azért látunk mi téged oly örömmel és megelégedéssel vezérünk oldalán politikai irányunk képviseletében és ügyeink vitelében müködni.

Adjon Isten neked erőt, hogy továbbra is ezen irányban és módon müködhessél hazánk és nemzetünk érdekében. Áldjon meg eddigi buzgalmadért téged a magyarok Istene saját személyedben és kedves családodnak minden tagja személyében és kérjük az Istent, hogy nagy munkád és fáradságod közepette tartson meg nekünk továbbra is, hogy a te elnökséged alatt teljesitsük kötelességünket.

Téged pedig kérünk, hogy ajándékozz meg minket, továbbra is baráti jó indulatoddal. Az Isten sokáig éltessen! (Zajos éljenzés.)

Horánszky Nándor erre igy felelt:

Igen tisztelt barátaim! Hálásan köszönöm azon érzelmek tolmácsolását, a melyeknek tisztelt barátom Hódossy a ti nevetekben kegyes volt irántam kifejezést adni. Az én müködésemben a jutalom megvan. A jutalom az, hogy ezen pártnak tagja lehetek és évek óta annak élén, mint elnök állhatok. Ennek a pártnak müködése hitem szerint fel lesz jegyezve Magyarország történetében, min tegy kimagasló erkölcsi világitó pont, mely az országra boruló homályban a kibontakozás reményével világitja be a jövőt. E remény kell, hogy vezessen bennünket most is egy jobb jövő előkészitése tekintetében, mert ennek a pártnak müködése jelöli meg azt a helyes irányt, mely a kibontakozáshoz vezet és ha én ebben a pártban fejthetem ki tevékenységemet, ha a párt méltónak tartott engem arra, hogy élén álljak, ez nekem elég jutalom. Még egyszer köszönetemet fejezem ki ezért és kivánom, hogy az Isten áldjon meg bennetek is és tartsatok meg továbbra is szives rokonszenvetekben. (Lelkes éljenzés.)

Ezután gróf Apponyi Albert Horánszky Nándorral felkereste *Szilágyi* Dezsőt, a ház elnökét a képviselőházban, üdvözölvén őt az uj év alkalmából a nemzeti párt nevében. Szilágyi Dezső rendkivüli melegséggel köszönte meg a nemzeti párt figyelmét s kijelentette, hogy a nemzeti párt irányában mindig azzal a pártatlansággal és előzékenységgel fog a ház tanácskozásai közepett eljárni, a mely irányban eljárni eddig is kedves kötelessége volt.

A néppártban.

Az országgyülési néppárt Budapesten időző tagjai ma délelőtt 11 órakor összegyültek a pártiroda nagytermében, hogy a vezéreket és pártelnököt az évforduló alkalmából üdvözöljék. Legelőször *Molnár* János prelatus, a párt elnöke szólalt meg, ki gróf *Zichy* Nándor és *Eszterházy* Miklós Móricz grófokhoz a következő beszédet intézte:

Méltóságos gróf urak!

Tisztelt és szeretett vezéreink!

A gyarló és véges ember nem tudván eligazodni az örökkévalóság beláthatatlanságán, kiragad egy részt a végtelenségből és időnek nevezi azt s ezt megint apró részekre osztva, megalkotja magának a mult, jelen és jövő fogalmát. Mindegyik egy-egy utjelző az élet ösvényein s az ember néha-néha megáll ezen az ösvényen, visszapillant a multra s meggondolja, hogy mit fog tenni a jövőben. Mi a néppárt tagjai, ma tekintünk először vissza a multba. A multba! Hiszen csak tegnapiak vagyunk! Ha tettek alkotják az ember multját, akkor bizony van multunk, mert nincs közöttünk senki, a ki becsülettel ne vette volna ki részét a munkából, a ki nem törődve gáncscsal, üldözéssel, ne harczolt volna nemes hévvel a mi eszméinkért. Mi nem tüztünk ki czélul önző czélokat, mi a kereszténység hajósai vagyunk és bár kisded hajónkat ide-oda hányják a viharok, mi biztos kézzel evezünk, hogy hajótörést ne szenvedjünk és hogy hajónk el ne merüljön.

És tiszta szemmel tekinthetünk a jövőbe is, a mely változatlanul fog minket találni.

Nagy események, nagy változások előtt áll ma hazánk! Intézményeinkben folyton fogy az égi elem; nyugtalanság, elégületlenség jelei mutatkoznak az egész országban. A nemzetiségek, a néposztályok békétlenkednek, viszálkodnak. Mi lesz, ha lábunk alatt ingadozik a föld, ha végre kitör a nagy erupczió, a melynek dübörgését már itt-ott halljuk? Ónsulylyal nehezedik ez ránk és iparkodunk, hogy a kitörést megakadályozhassuk és a pusztitó, izzó láva folyamát megakaszszuk. Erre igyekszünk mi szóval és tettel a törvényhozás termében és azon kivül. Hogy mi a parlamentben csak beszélünk, senki sem ócsárolhatja ezért a mi akcziónkat.

«Christus vincit, Christus imperat, Christus regnat et nos ab omni malo liberat.» Ily feliratu obeliszket állitottak fel Rómában. Sokan nézték a felállitás nehéz müvét és az ellenséges indulatu tömeg lármázott, hogy a munkások meg ne értsék a munkavezető szavát. Egyszerre mint a mennydörgés kiált fel egy hang: «Vizet a kötelekre!» Mindenki a kötelekre tekintett, a melyek az obeliszk nagy sulya alatt égni kezdtek. Vajon ki ócsárolhatná azt az embert azért, hogy csak beszélt és nem cselekedett, a ki, midőn a tüzet látta, felemelte figyelmeztető szavát és ezzel elérte azt, hogy fel lehetett állitani a szobrot, a mely, ha a kötelek elszakadnak, ledől és kimondhatatlan szerencsétlenségnek lehetett volna az oka?

A társadalom, a nemzeti élet terén kell, hogy álljon egy ilyen obeliszk: a kereszténység. Ezt felállitani és fentartani a kormánynak hivatása. Mivel azonban mi nálunk a hatalmon levő férfiak nem látják, hogy szakadoznak a kötelek, a néppárt felkiált: «Vizet a kötelekre!» nem pedig petroleumot vagy vitriolt. Ez lesz a mi feladatunk, a mig felállitva nem látjuk hazánkban ezt az obeliszket: Et vos ab omni malo liberat. (Élénk helyeslés.)

Ezen munkánkban csak a ti nyomdokaitokban haladhatunk, mélyen tisztelt vezéreink! Ti voltatok utmutatóink eddig is, tőletek tanultuk az állhatatosságot. (Ugy van! Ugy van!) Tudjuk ezt nemcsak mi, hanem tudja mindenki, a ki szemlélője a mi küzdelmeinknek. Nagy sereggel csatázni és győzni könnyü, de kis sereggel sikeresen küzdeni, az dicsőség; épp ezért szeretettel, szilárd ragaszkodással tekintünk fel hozzátok. Az Uristen tartson titeket még igen igen sok éven át erőben, egészségben, boldogságban. Lobogtassátok még sokáig a néppárt zászlaját, mi pedig elszántan, lelkesedéssel követünk titeket és követjük jelszavatokat: Excelsior! Előre! (Hosszantartó, lelkes éljenzés.)

Az éljenzés lecsillapulván, gróf *Zichy* Nándor a következő beszéddel válaszolt:

Kedves barátaim! Ti valóságosan tulbecsülitek az én egyéniségemet, és magasabbra emelitek, mintsem én ezt megjegyzés nélkül fogadhatnám. Fogadjátok köszönetemet, azon szives jó indulatért, melylyel irányomban viseltettek, hiszen nagyon jó az életben, ha a nemes indulatok, nagyitó üveget használnak és látják az emberekben, a mi jó és nemes, és ugy látják, a mint azt a keresztény szeretet kivánja! dicsőbbnek mintsem azt, a mindennapi élet prózája elbirná.

Fogadjátok kétszeresen is, meghatott szivből eredő köszönetemet, a mely annál őszintébb és igazabb, mert abból a meggyőződésből ered, hogy mi egyet akarunk, és nem holmi egyéni, földi czélok elérésére, sem pedig bizonyos konkrét felfogás elérésére törekszünk, mely lehet indokolt, jogosult, de téves is. A mi minket irányit és vezet, az a mi hitelvi meggyőződésünk, mi az egyházért küzdünk és ez könnyüvé teszi a vezérszerepet. A történetben sokszor olvassuk nagy férfiakról, hogy vezették a politikát és vereséget is szenvedtek, és mégis dicsőknek tüntetik fel, azon czélokért, melyekkel maguknak vezérkedést vindikáltak. Nálunk ez nem igy van, mi nem egyéni czélok után törekszünk, a mi küzdelmünk nem ér véget mi velünk. Velünk van az egész kereszténység, s ha mi holnap elpusztulunk, az egy csepp a tengerben. Miénk csak az a dicsőség, hogy nem vagyunk egyedül, hanem még sokan állanak mögöttünk. (Helyes!)

Most nézzük a mai eseményeket. Egy kis politikát is kivánok csinálni, de a magunk modorában! Ha más körülmények között történik az, a mi megesett hazánkon, akkor forrongás volna mindenki szivében és elméjében, mert mi tagadás, a törvényesség sima egyenes utjáról leszoritottak az események, (Ugy van!) de él-e bennünk a legkisebb nyugtalanság is? Kiáltják ugyan, hogy nagy a baj, de senki sem félti az alkotmányt. Talán mert ma erősek vagyunk és meg tudják-e védeni az alkotmányt? a parlament és a miniszterek? Hiszen ezek sértik meg akárhányszor. Mi tudjuk, hogy felséges urunk és királyunk legőszintébb törekvése az alkotmányosság helyreállitása, nem pedig annak megsértése. Ugy állottunk, mint 48 után is. A törvény és igazság alapján ő felsége és a nemzet zöme és egész akarata védte és védi az alkotmányt! Ekkor azután egyes kis tényezők ügyetlenül csinálják az ügyet, a felelősség megmarad rajtuk, de aggodalomra nincs ok.

Mi igen rövid időre szóló politikát nem csinálunk, de lelkiismeretesen teljesitjük hazánk és egyházunk iránti kötelességeinket, tehát önzés és fantazmagoriák miatt nem térünk el a kötelesség utjáról. Tudjuk, hogy a jogfolytonosság mellett állottunk 48 után is, és ennek helyreállitásával 67-ben már megszünt minden disszonanczia! A 67-iki kiegyezést nem lehet kiragadni az események folyamából és odaállitani egymagában; azt megitélni és helyesen megmagyarázni csak a pragmatica sanctio alapján lehet, ha megrendül a kiegyezés, jövőben kiforgattatik a mai Magyarország boldogságából.

A pragmatika szankczió ezen alaptörvény, melynek megteremtésében a katholiczizmusnak is nagy szerep jutott, — megalapitotta a monarchiát, a magyar királyság és az osztrák birodalom benső kapcsolatát és további fejlődéseink ezen alapját fenntartani, a mi alapunk. (Ugy van!) Ezért minket semmi sem tántoritott el attól, hogy egy általunk méltán repudeált kormánynak megszavazzuk azt a törvényjavaslatot, melyre ez országnak szüksége van és ugyanez vezet ezután is, mert a mai helyzet még nincs tisztázva.

Nehéz körülmények között küzdünk és a jövő komolyan lép lelki szemünk elé, azon kötelességre intve, hogy ezen az alapon még tovább is megtartsuk a monarchiát, melyet a katholiczizmus adott nekünk és a melynek további megvédése a mi keresztény érdekeinknek egyik alkatrésze. (Éljen!)

Igy tehát nyugodtan várhatjuk a jövő fejleményeit, senki sem fogja mondhatni, hogy a mi politikánk hibás, mert mi czélunkat el nem tévesztettük, mert önérdeket és pártérdeket nem kerestünk, hanem folytonosan teljesitettük keresztényi és hazafiui kötelességünket.

Ebben a meggyőződésben veletek egyetértvén, fogadjátok ujra köszönetemet ragaszkodástokért, a melyet a jövőre is kérek magamnak. Maradjunk együtt a jövőben, hogy lankadatlan erővel küzhessünk hazánkért, királyunkért és az Ur Istenért. (Hosszantartó éljenzés.)

Gróf Zichy Nándor után gróf *Esterházy* Miklós Móricz beszélt.

Tisztelt barátaim! Engedjétek meg, hogy a magam részéről is pártelnökünk szavaira reflektáljak és ezen szavait szivem melegével megköszönjem. Nagy örömmel hallám e beszédét, mert minden egyes szava arról tanuskodik, hogy jövőben is nem szünő buzgó reménynyel fogjuk hangoztatni, a mit a multban czélul kitüztünk. Mi első sorban a katholikus egyház érdekeiért és jogi helyreállitásáért küzdünk. Keresztény Magyarország volt a jelszó, mely végig hangzott

mindenütt, hol a néppárt kitüzte a zászlót. Keresztény Magyarország azon értelemben, hogy szünjék meg az az állapot, melyet a liberális rendszer megteremtett, ugy szólván minden állami intézmény de jure az Istentagadás jellegét viseli magán. (Ugy van!) Keresztény Magyarországot követelünk, mert hirdetői vagyunk a kétezer éves igazságnak. Ebben az igazságban rejlenek a mi erőink és tévednek azok, kik a testvérvallások üldözésével vádolnak. Itt is hangsulyozom azon őszinte fájdalmamat, hogy épen a testvérfelekezetek félre ismervén a mi czélunkat, a békétlenség vádjával illetnek minket és csak azt kivánom, hogy tanulják meg, mennyire vallástalan az az irány, melynek sulya alatt nyögünk.

Midőn mi a keresztény Magyarország helyreállitását és a közéletben való érvényesitését követeltük, beláttuk, hogy ma csak fohászként mondhatjuk ki ezt. Ezért alakultunk politikai párttá és léptünk ki a politikai küzdőtérre. Legfőbb teendő: a keresztény elvek mellett harczolni! Kértük és követeltük, hogy a vallás ne csak a család körébe és a templom falai közé legyen szoritva, hanem a társadalom intézményeiben is érvényesüljön. Felvettük programmunkba a 67-es alaphoz való ragaszkodást, mert beláttuk, hogy ezen szövetséges viszony következtében államiságunk annyira kidomborodott, hogy fontos ok nélkül rendes tényezővé váltunk az európai politikában. Hazánk befolyása a monarchia nagyhatalmi állására szilárd alapra fekteti e nagyhatalmi pozicziót és ezen alap szerintünk nem lehet más, mint a kereszténység, ha mi ezt folyton hangoztatjuk, akkor mi történelmi missziót teljesitünk és előmozditjuk a monarchia érdekeit.

Zárkózzunk el a röpke jelszavak elől, döntő pillanat érkezett el Magyarország sorsára nézve. Legyünk öntudatosak és ragaszkodjunk programmunkhoz, tiltakozzunk a monarchiával való veszélyes kisérletezés ellen.

A mi ránk, katholikusokra nézve kiválóan fontos, az nem tartozik a szoros politikai kérdésekhez; nagy mozgalom indult meg hazánk katholikusai között és mink is segitettünk e mozgalomban. Tudjuk, hogy már régóta eszményképük volt a katholikusoknak az autonómia, de ez csak eszménykép maradt és soha végképen nem definiálták, annyira, hogy ma többfélék a nézetek. Nagyon sajnálnám, ha esetleg a néppárt törekvéseit félreértenék, mert ma az autonómia létesitése kérdésében az a felfogás hóditott az egész országban, hogy nekünk az autonómia keretében kell küzdenünk, pedig az autonómia csak egy része — lényeges ugyan — a katholikus mozgalomnak, de mégsem tartalmazza minden törekvéseinket. Mi akarjuk az autonómia létesitését, de kell, hogy minden párttaktikai szinezet távol legyen tőle. Bármely párthoz tartoznak testvéreink, minden utógondolat nélkül együtt kell müködnünk. (Élénk helyeslés.)

Ezután Zichy Nándorhoz fordulva, lelkesen üdvözli benne a pártvezért s kijelenti, hogy minden tehetségével ezentul is a pártért fog küzdeni.

Végül *Buzát* Ferencz jegyző, meleg szavakkal üdvözölte Molnár János pártelnököt.

A józsefvárosi szabadelvü párt ujesztendeje.

A józsefvárosi szabadelvü párt választóinak szine-java tisztelgett ma délben *Rémi* Róbert pártelnöknél. A tisztelgőket botfai *Hürös* József kir. tanácsos vezette, a beszédet pedig *Fenyvessi* Adolf tartotta, melyre Rémi felelt. Innen az egész társaság *Berzeviczy* Albertnek, a kerület képviselőjének a lakására ment, a hol a pártelnök meleg szavakban üdvözölte a képviselőt. *Berzeviczy* Albert megköszönvén a megjelentek jó kivánatait s ragaszkodását, rövid pillantást vetett a politikai helyzetre is és konstatálván, hogy a közös közjogi alapon álló összes pártok egyesültek arra, hogy viszonyunk Ausztriával a beállott nehézségek daczára, minden felforgatás nélkül, a haza érdekeinek, de a monarchia szilárdságának is megfelelő módon rendeztessenek, daczára, hogy ez a kisebbség magatartása miatt kellő időben nem sikerült, reményét fejezte ki, hogy a haza független és megállapodott itéletü polgársága, a nemzet képviseletének tulnyomó többségét ebben a törekvésben továbbra is a legválságosabb viszonyok között is rendületlenül fogja támogatni.

Ezzel a tisztelgés véget ért.

A biróságoknál.

A budapesti kir. büntető törvényszéknél a hivatalos üdvözlések ez idén elmaradtak. *Zsitvay* Leó, a törvényszék elnöke, a gratuláczíókat elkerülendő, meg sem jelent ma a hivatalában. A birák holnap egyenkint fogják neki szerencsekivánataikat kifejezni.

A budapesti kir. polgári törvényszék birái ma délelőtt egyenkint üdvözölték elnöküket, *Horváth* Ferenczet. Az üdvözlésnek igy inkább családias, mint hivatalos jellege volt.

A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék birái testületileg tisztelegtek elnöküknél, *Nagy* Ödönnél, a ki szives szavakban válaszolt a gratulálóknak.

A budapesti kir. büntető járásbiróság birái és jegyzői gyönyörü albumszerü emlékivet nyujtottak át *Gajzágó* Manó kir. táblai birónak, mint a büntető járásbiróság vezetőjének.

Az V. kerületi járásbiróságnál minden gratuláczió elmaradt, mert *Boronkay* Ignácz királyi táblai biró, a járásbiróság vezetője, nem jött be a hivatalába.

A budapesti kir. ügyészség tagjai dr. *Baumgarten* Izidor kir. ügyész vezetése alatt tisztelegtek dr. *Fittler* Bálint főügyész-helyettesnél, a ki azután a tisztelgőket mindjárt dr. *Hammersberg* Jenő főügyész elé vezette. Itt *Fittler* főügyész-helyettes tolmácsolta a budapesti ügyészi kar jókivánságait, mig a pestvidéki törvényszék ügyészségének nevében *Geguss* Gusztáv kir. ügyész mondott szép beszédet.

A pestvidéki kir. törvényszék birái egyenkint gratulálták meg elnöküket, *Majovszky* Vilmost és *Rónay* Kamill kir. táblai birót.

A kurián és a *táblán* az eddigi szokástól eltérőleg, nem tisztelegtek személyesen *Szabó* Miklós a kuria, s *Vértessy* Sándor a kir. tábla elnökénél, hanem veken fejezték ki szerencsekivánataikat az ujév alkalmából. Az iveket tanácsonként irták alá. Az idegenek számára külön iveket tettek ki. Az egyes tanácselnököknek, a tanácsba osztott birák még a tegnapi ülések után kifejezték szerencsekivánataikat.

Az államrendőrségnél.

Az államrendőrség tisztikara és alkalmazottai ezuttal másodizben tisztelegtek főnöküknél, *Rudnay* Béla főkapitánynál. Délelőtt 11 órakor gyültek össze a Zrinyi-utczai palotában, s az üdvözlésnél jelen voltak az összes tanácsosok, rendőrkapitányok, továbbá a tisztviselői karból s a detektivtestületből igen sokan. *Pekáry* József főkapitányhelyettes, kir. tanácsos szólt az egybegyültek nevében.

Jó kivánságainkat — szólt Pekáry — az igazi nála érzete fakasztja szivünkben. Egy egész év adósságát rójjuk le e napon, midőn itt megjelenve hálás köszönettel adózunk testületünk bölcs és emberszerető vezetőjénél. A testület minden tagja tudja, látja és hálásan érzi, hogy mennyire biztos és czélhoz vezető azon ösvény, melyen méltóságod itteni müködésének első napjától fogva szilárd, megingathatlan léptekkel halad és melyet követendő ut gyanánt a mi részünkre is kijelölt. Biztos ez az ut és máshoz, mint sikerhez, nem vezethet, mert oly talajra épült, melyet véletlen esélyek és áramlatok meg nem ingathatnak és ez a talaj: a humanizmus és közérdek. Minden rendeikezésében ott látni nyomát az emberszeretet kultuszának, minden cselekedete és intézkedése arra int és oktat bennünket, hogy a rendőrség csak részben teljesiti feladatát, ha hivatását egyedül a törvényellenes cselekmények üldözésében és megtorlásában keresi és szünet nélküli példaadás által megtanit bennünket arra, hogy intézményünk nemesebb, eszményi czélok szolgálatára, a segélyre szorultak, szegények és gyámolitandók felkeresésére és azoknak tettel és tanácscsal való felsegélésére is hivatva van. Hálás örömmel látjuk gyarapodni azokat az erkölcsi javakat, melyek méltóságod bölcs vezetésének nyomába sarjadzanak és melyeknek testületünk tekintélyének növekedését, anyagi helyzetünk fokozatos javulását és azt is köszönhetjük, hogy *a közönség egyre több méltányossággal és jóindulattal szemléli müködésünket* és segit bennünket nehéz hivatásunk terheinek viseletében. Ezeket megköszönni jöttünk mi méltóságodhoz; köszönetet mondani méltóságos főnökünknek, ki méltányos kérelmünk elől soha nem zárkózik el. Érdekeinket szóval, tettel és tanácscsal védi és képviseli, atyai gondossággal igyekszik jólétünk és boldogulhatásunk előfeltételeit megteremteni és nemes szivjóságának melegét még *oda is átárasztja, hol fegyelmi hatalmát kellene rideg szigorral érvényesiteni.* Legyen még nagyon soká a mi vezérünk és büszkeségünk, vezéreljen továbbra is a sikerhez és közelismeréshez vezető utakon és legyen meggyőződve méltóságod, hogy mi ezután is odaadással és lelkesült buzgalommal követjük nyomdokait.

A főkapitányhelyettes beszédét éljenzés követte, melynek csillapulta után *Rudnay* Béla főkapitány válaszolt röviden. Megköszönte a testület jó kivánságait s az alkalmat felhasználta arra, hogy elismerését fejezze ki a testület mükése iránt. Egyben buzditotta a testületet arra, hogy *továbbra is csak magasabb etikai czélokat szem előtt tartva,* teljesitse feladatát s «kicsinyes tekintetekből eredő támadások ne hátráltassák meg». Beszéde végén jó kivánságait fejezte ki a testület tagjai, családjai és szerettei iránt. A főkapitány beszédét is éljenzéssel fogadták a tisztelgők s ezzel az ünneplés véget ért.

A nemzeti szinházban és az operában.

Gróf *Festetics* Andort, a nemzeti szinház igazgatóját, ma délben 12 órakor üdvözölte a nemzeti szinház összes személyzete. A szinház személyzete a mondott időben a szinpadon gyült össze, a hová az igazgatót küldöttség hivta meg. A müvészi személyzet nevében *Bercsényi* Béla intézett lendületes beszédet az igazgatóhoz, a ki válaszában a következőket mondotta:

Mélyen tisztelt uraim és hölgyeim! Kedves barátaim! Őszinte hálával fogadom szives üdvözlésteket és meleg szeretettel viszonzom azt.

Az elmult esztendő küzdelmei után nem csüggedő kedvvel, nem fáradó lélekkel, de munkában megedzett karokkal, lelkesedő szivvel, lankadatlan buzgósággal kezdjünk az uj esztendő ujabb küzdelmeihez. Erős küzdelmekben volt részünk, viharok probálták ki erőnket, erős küzdelmekben lesz még részünk, viharokat is kell még kiállanunk. Az élet: küzdés, s a ki küzdeni nem akar, a ki küzdeni nem bir, az temesse el magát a nyugalomba, s a nyugalom már nem élet.

A müvész élete küzködés, s a müvész küzködése annak gyönyörüsége is. A müvész lelke a küzdelem viharaiban tisztul, nemesül, fölmagasztosul. Az elmult esztendő különösen nehéz küzdelmekkel járt és telt le. A szinházakra — a mienket sem véve ki — nem a legjobb idők jártak és ha ennek okát keresni akarnánk, azok egyrészét kétségtelenül rajtunk kivül eső körülményekben találnánk meg. Rosz idő járt, sok volt az eső, vagy nagy a szárazság, jégverés, vagy sáskajárás, fagy, rozsda, filoxera s mit tudom én, mi üldözi még a gazdát is. S mégis a jó gazda kiheveri a bajt: védekezik, biztosit, gyüjt és megfeszitett erővel, munkakedvvel, istenben vetett bizodalommal ujra talpra áll, gyarapszik, gazdagszik és tán meg is — hizik.

Gazdák vagyunk mi is, tündérszép gazdaságunk a müvészet végtelen birodalma; magtárunk e régi, tisztes épület, ide gyüjtjük össze azt a szép, gazdag termést, a mi a müvészet birodalmában megterem, ha jól gazdálkodunk, ha szorgalmasan dolgozunk. A mult esztendőben nem volt egészen jó a termés. Lehet, hogy virágainkat, csemetéinket a dér megcsipte, fáinkat a vihar tépte, jégverés is bántott, ártott, az is lehet, hogy tán gyujtogattak is. Kárt szenvedtünk. Mondjuk hát, hogy elemi csapások érték.

De hát a gazda önmagára vajjon nem vethet-e? Tekintsünk önmagunkba is, vizsgáljuk meg szigoruan, mi magunk nem mulasztottunk-e? nem hanyagoltunk-e el egyet s mást? Szigoru szemünk ne nézze el egymás tévedését, egymás mulasztását, egymás hibáját se. Ne nézzétek el az enyémet ti, én sem a tieteket. És aztán orvosoljuk a bajt. Ne titkoljuk el a hibát, ne takargassuk, ne rejtegessük és ne is resteljük ezt. A bajt felismervén, a hibát beismervén, orvoslása könnyü lesz.

Hála Istennek veszélyesebb baj nincsen! Reménylem, nem is lesz; kezet fogva, jókedvvel, kitartással, egymást megbecsülve, fáradságot nem ismerő buzgalommal és Istenben vetett bizalommal kezdjük meg az ujesztendőben a munkát és eredménye nem fog elmaradni: a magyar szinmüvészet diadala, az intézet örök időkig tartó virulása. Ehhez kivánok nektek kitartást, egészséget, jókedvet és erőt! Mindnyájatoknak szerencsés «boldog ujévet!»

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a nemzeti szinház küldöttségileg gróf *Festetich* Andor és *Bercsényi* Béla vezetésével az operaházban tisztelgett *Huszár* Kálmán miniszteri tanácsos, kormánybiztosnál.

Az intézet müvészeinek érzéseit a kormánybiztos előtt is *Bercsényi* tolmácsolta. A szóló rezignáczióval kezdi «kerestük — ugymond — méltóságodat a nemzeti szinház falai között s csak mikor nem találtuk, jöttünk ide át a caudiumi igán.» Annak fájlalását fejezve ki, hogy a két intézet között oly kapocs van, mely ép a nemzeti szinház legjobb erőit feszitja meg életnedvétől. A tisztelet azonban, melyet a kormánybiztos iránt érez a müvészgárda, legyőzte ezt a fájdalmas érzést s őszinte szivükkel jöttek el, hogy üdvöt, boldogságot kivánjanak fejére és kérjék, hogy ismert energiájával legyen rajta, hogy e kapocs lehulljon. *Huszár* kormánybiztos meghatottan mondott köszönetet, de kijelentette, hogy Bercsényi beszédének ez utóbbi részére programmszerü kijelentést, már ideiglenes természetü állása miatt sem tehet, de teljes odaadását megigérte. A kormánybiztostól az éljenzéssel fogadott beszéd végeztével csak hosszabb beszélgetés után vált el a küldöttség.

Az operaház tagjai előbb *Káldy* Gyula igazgatónál tisztelegtek, majd az igazgató *Huszár* Kálmán kormánybiztossal együtt a szinpadra ment, a hol az opera minden rendü tagjai nevében *Várady* Sándor üdvözölte Huszárt. A kormánybiztos megköszönve az eddig tapasztalt buzgalmukat, kérte a tagokat, hogy tovább is támogassák és akkor az operaház régi hirnevéhez ismét méltó lesz.

Tisztelgés a népszinházban.

A népszinházban 22 évi fennállása óta ma először történt, hogy a tagok ujesztendő napján tisztelegtek az igazgatónál. Délelőtt féltizenkét órakor gyültek össze a szinház összes tagjai a szinpadon s *Vidor* Pál és *Solymossi* Elek nivták meg *Porzsolt* Kálmán igazgatót, hogy jelenjék meg a szinpadon, a hol a tagok üdvözölni óhajtják. Az igazgatót éljenzéssel fogadván *Szirmai* Imre szép beszédet intézett hozzá. A beszéd végeztével Porzsolt hangulatos válaszban, mondott köszönetet a müvészek tisztelgéséért, mire lelkes éljenzés után még egy kedves jelenet játszódott le. A népszinház női tagjai ugyanis egy különös kedves és szellemes ajándékkal lepték meg az uj direktort. Megtudták ugyanis, hogy direktoruknak kedvencz állata a macska s ezért készitettek egy macskákkal telerakott nagy képet, melyen minden macskafejet egy-egy müvésznő feje helyettesit. Ott vannak a «népszinház cziczái» *Blaha* Lujéa, *Küry* Klára, *Náday* Ilonka, *Bárdi* Gabi, *Vidorné,* R. *Lukács* Juliska, *Gazsi* Mariska, *Margó* Czélia, *Balog* Etel, *Izsóné, Révi* Aurélia és *Bártfay* Margit. A kép közepén, melyet Streliski Sándor nagy müvészettel készitett, ott van az uj direktor is egy egér alakjában, a kivel a cziczák játszanak.

*

A főváros a kormánynál. Budapest székes főváros küldöttségét *Márkus* József főpolgármester vezette báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök elé. A küldöttség tagjai voltak: *Halmos* János polgármester, *Matuska* Alajos és *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármesterek, *Vaszilievits* János tanácsnok, *Schweiger* Márton, *Medrey* Zsigmond, *Olhauser* Pál, *Scheich* Károly, *Osztoics* Mihály és *Freyberger* Pál. A főpolgármester igen szép beszéd kiséretében kérte föl a miniszterelnököt, hogy a székes főváros szerencsekivánatait juttassa a trón zsámolyához és azután meleg szavakban fejezte ki jókivánatait a miniszterelnök és az összminiszteriummal szemben. Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök szivesen fogadta az üdvözletet és megköszönve azt, kiemelte, hogy a székes főváros nemzeti irányu fejlődését a lelkén viseli és ez irányban kész a törvényhatóságot a legmesszebb menő támogatásban részesiteni. Bánffy a küldöttség tagjaival azután szivélyes hangon társalgott és vett bucsut tőlük.

*

1848—49-es honvédek a miniszterelnöknél. Az 1848—49-es honvédegyesületek küldöttségét ma fogadta báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök. — A küldöttséget *Balogh* Sándor alelnök vezette. Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök meleg szavakban köszönte meg a küldöttség jókivánatait s hasonlókkal viszonozván, kijelentette, hogy ezentul is minden tőle kitelhetőt meg fog tenni az 1848—49-es honvédek ügyeinek előmozditására, különösen pedig a segélyre szorultak ellátására.

*

A belvárosi polgári kör tagjai nevében ma délelőtt *Láng* Lajos üdvözölte a kör elnökét báró *Podmaniczky* Frigyest. Láng hosszabb beszédet tartott, a melyben főleg a napirenden levő politikai kérdéssel foglalkozott és a felett való örömének adott kifejezést, hogy a szabadelvü pártot a képviselőház mostani tárgyalásai alatt a nemzeti párt is támogatja. Báró Podmaniczky rövid válaszában megköszönte a kör bizalmát. A párttagok nevében ezután *Sacellláry* Mihály *Láng* Lajost üdvözölte. Beszédében annak a reményének adott kifejezést a két szónok, hogy a belvárosi szabadelvü párt, a mely a mostani városi választás alatt megbukott, a jövőben kitartóbb választási harcz mellett, bizton győzni fog. A párttagok erre lelkesen éljeneztek.

A vidékről.

A vámosmikolai függetlenségi párt üdvözlete. *Hentaller* Lajoshoz a vámosmikolai függetlenségi párt a következő üdvözlő sürgönyt intézte:

Midőn a pártnak és neked boldog ujévet kivánok, kérlek, hogy ha az ég a földdel összeszakad, akkor se engedjetek szilárd, törvényes, magasztos elhatározásokból. Kádár Kálmán elnök.

*

A függetlenségi párt vezéréhez, *Kossuth* Ferenczhez a vidékről a következő ujabb támogató iratok és sürgönyök érkeztek: *Hódmezővásárhelyről* a függetlenségi párt nevében, elnökétől. *Hajduhadházról* ugyancsak a függetlenségi párttól. *Siklósról* az ellenzéki kör elnökétől. *Tiszaföldvárról* támogató gyülés bejelentése. *Tordáról* a függetlenségi párt felirata az országgyüléshez. *Rimaszécsi* kerület polgáraitól. Détér községből számos aláirással, *Hódmezővásárhelyről* az ujvárosi olvasókör. *Egerből* a jogakadémia polgársága felirata az országgyüléshez.

Ezekből látszik, tekintve a már nagy számmal ezelőtt beérkezett támogató iratokat, hogy az ország megmozdult és belátja a függetlenségi párt igazát.

*

Pestmegyénél. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye központi tisztikara ma délelőtt tisztelgett *Beniczky* Lajos alispánnál s az ujév alkalmából *Fazakas* Gusztáv főjegyző szép beszédben kérte föl, hogy az ország első vármegyéjét ezentul is azzal a buzgalommal, erélylyel és szeretettel vezesse, mint eddig. Az alispán köszönő válasza után *Beniczky* Ferencz főispánhoz ment a tisztikar, a kihez az alispán tartott beszédet. Délben testületileg mentek a vármegyei tisztviselők *Perczel* Dezső belügyminissterhez és báró *Bánffy* Dezső miniszterelnökhöz, hogy kifejezést adjanak szerencsekivánataiknak.

Ujévi üdvözlések a külföldön.

Páris, jan. 1.

Az ujévi ünnep alkalmából Faure elnök délután a diplomácziai testületet fogadta. A pápai nunczius, mint a testület doyenja, jókivánságait fejezte ki az elnök személye és Francziaország iránt. Francziaországban való tartózkodása alatt — ugymond — méltányolhatta annak a védelemnek a jelentőségét, melyben Francziaország az egész világon részesiti a czivilizáczió és a béke müveit. A nunczius végül hangsulyozta, hogy az összes uralkodók és államfők barátai a békének, a mely a népek és nemzetek ideálja.

Faure elnök válaszában azt mondta, hogy Francziaország mindig teljesiteni fogja kötelességét és buzgalommal müködik közre a czivilizáczió és béke müvein. A mult év eredményei nem olyanok, a melyek a fáradozásokat és reményeket csüggeszthetnék, hála a nagyhatalmak szilárdságának, bölcseségének és közös eljárásának. Az általános béke fenntartásának magasabb érdeke is sértetlenül került ki a sulyos megpróbáltatásokból. Azok az érzelmek, a melyeket a nunczius tolmácsolt, ujabb bizonyitéka annak, hogy a népek és kormányok egyértelmüen ragaszkodnak az egyetértés és a békés felődés eszméihez. Fontos dolog, hogy az uj év ily *auspicziumok* közt kezdődik.

Páris, jan. 1.

Miklós czár Faure elnökhöz a következő táviratot intézte:

Gacsina, decz. 31.

Az uj év küszöbén sulyt fektetek arra, hogy Önnek a magam és a czárné nevében kifejezzem legőszintébb szerencsekivánataimat az Ön személye és a baráti viszonyban lévő Francziaország iránt. Ön ismeri azokat az érzelmeket, a melyek bennünket áthatnak és nem fog kételkedni abban a kitörölhetetlen lenyomásban, a melyet az Ön látogatása Oroszországban hátrahagyott.

Miklós.

Faure elnök igy felelt:

„Azok a szerencsekivánatok, a melyek felséged és a czárné ő felsége hazám iránt kifejeztek, minden francziának a szivét meg fogják inditani. Az ő nevükben nagyon köszönöm ezt és egyszersmind köszönetet mondok felségednek a személyem iránt kifejezett kivánságokért. Ismételve biztositom felségedet őszinte odaadásomról.

Faure Félix.

Berlin, jan. 1.

Az ujévi ünnep a császári udvarnál a szokásos módon folyt le. A császár, továbbá Frigyes császár özvegye istentiszteleten vettek részt. Ezután a császár a diplomácziai testületet, a minisztereket és a tábornokokat fogadta. *Hohenlohe* herczeg birodalmi kanczellár, a ki veje elhunyta miatt nem volt jelen, tegnap irásban fejezte ki szerencsekivánatait és a császár még tegnap személyesen viszonozta a kanczellári palotában a szerencsekivánatokat. A fogadás után ünnepélyes jelszókiadás volt a katonai szertárban. Délután a császár a nagykövetségekhez ment. Este családi ebéd volt.

Róma, január 1.

A király és a királyné ma délután fogadták a nagy állami testületeket, valamint a tartományi és városi hatóságokat, a kik szerencsekivánataikat fejezték ki előttük. A szenátus feliratára válaszolva a király azt mondta, hogy az ujév *boldog és békés auspicziumokkal* indul meg. Alapos tehát a remény, hogy az olasz nép számára hasznos és áldásos lesz. A kamara feliratára válaszolva a király meleg hangon hivatkozott a képviselők bölcseségére és hazafiságára és felszólitotta őket, hogy a parlament munkájának ujra való megkezdése után haladéktalanul kezdjék meg azoknak a javaslatoknak tárgyalását, a melyeket a kormány beterjesztett és be fog terjeszteni.

Konstantinápoly, jan. 1.

Ma délelőtt a Mária-templomban ujévi mise, utána pedig az osztrák-magyar nagykövetségen fogadás volt. Jelen voltak itt az osztrák-magyar nagykövetség, a konzulátus és konzuli főtörvényszék tagjai, az osztrák-magyar állomáshajók tisztikara, az osztrák-magyar posta és az osztrák-magyar Lloyd képviselői, az iskolák elöljárói, a papság és az osztrák-magyar kolonia számos tagja. A „Ferencz József jótékonysági egylet“ alelnökének üdvözlő beszédére adott feleletében báró Calice nagykövet összefoglalta a mult év politikai eseményeit és a kolóniában történteket, azután Ferencz József császár és királynak a béke érdekében kifejtett tevékenységét és uralkodói erényeit magasztalta. A nagykövet beszéde végén háromszoros „Hoch“-t kiáltott ő felségére, a mit a jelenvoltak lelkesen viszonoztak.

Budapest, január 1.

A kormány intézkedései. A hivatalos lap ma csakugyan nem közölt rendeleteket. De a N. Fr. Pr. a következő intézkedésekről kap értesülést:

1. A magyar kormány a tegnapi napon hivatalos átiratban értesitette az osztrák miniszteriumot, hogy rendelet kibocsátása nélkül a bank- és vámügyre nézve fönntartja a status quot. A közlésben bennfoglaltatik tovabbá a két állam közti reciprocitás biztositása is.

2. A kormány az osztrák-magyar bankkal egyezményt kötött, mely ugyanazt tartalmazza, a mi a törvényjavaslatban a bankra vonatkozólag bennfoglaltatik. Ez az egyezmény megszünik, mihelyest a javaslat törvénynyé válik.

3. Intézkedés történt, hogy az állami pénztáraknál nagymennyiségü ezüst- és aranypénzkészlet legyen, az esetre, ha valamely fél megtagadná a bankjegyek elfogadását.

4. A kereskedelmi, pénzügyi, földmivelésügyi és igazságügyminiszterek alárendelt hatóságaikhoz rezervált utasitásokat menesztettek, melyekben értesittetnek, hogy a kereskedelmi és vámkérdésekben 1898 január 1-től további intézkedésig változás nem áll be.

A „Magyar Ujság“ mai számban „A terrorizált többség“ czim alatt megjelent közlemény a függetlenségi Kossuth-párt beléletéről gyülöletes módon közöl kalandos hireket. Fölemliti *Kossuthot, Justhot, Komjáthyt, Eötvöst* stb. s beszél pártválságról, benső egyenetlenségről s egyéb efféléről. — Ki kell jelentenünk, hogy e közlemény minden pontjában alaptalan. *Eötvös* Károly képviselő ur ezen kivül külön is fölkért bennünket annak kijelentésére, hogy az a tényállás, mely e közleményben az ő személyével hozatik kapcsolatba, teljesen valótlan.

UJDONSÁGOK.

— jan. 1.

— *Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése január 1-én lejárt, hogy azt mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.*

Előfizetési árak:

Egész évre	20 frt	— kr
Negyedévre	5 „	— „
Egy hóra	1 „	80 „

Különös figyelembe ajánljuk, hogy hazánk legszebb és legtartalmasabb divatlapjának: a „*Divatszalon*“-nak kiadóhivatalával kötött szerződésünk értelmében *előfizetőink* e lapot *kedvezményes áron*: egész évre 4 forintért, félévre 2 forintért, negyedévre 1 forintért rendelhetik meg. Az előfizetési dijak az *Egyetértés* előfizetésével egy utalványon is küldhetők.

—

— *Személyi hirek.* *Ernő* főherczeg tegnap báró de *Vaux* kiséretében Arcoba érkezett s a telet ott fogja tölteni. — Gróf *Clary* tegnap délután Troppauból Bécsbe érkezett.

— *Bismarck herczegről* napok óta igen aggasztó hirek érkeznek Friedrichsruhból. A vasember mindjobban összeroskad s ugy látszik, hogy állapota válságossá vált, mert — mint berlini tudósitónk táviratozza — ma délután ott az a hir volt elterjedve, hogy meghalt. Tudósitónk távirata igy szól:

A városban az a gyászhir kering, hogy az öreg vaskanczellár ma délben $12^3/_4$ órakor meghalt volna. Állitólag a császár azt akarja, hogy a gyászhir csak ma késő este publikáltassék.

E távirat vétele után az egyedül illetékes forráshoz, a berlini Wolff-bureauhoz intéztünk kérdést, ahonnan a következő válasz érkezett:

„A Bismarck herczeg állapotáról szóló nyugtalanitó hirek oda vezethetők vissza, hogy gróf *Bismarck* Herbert és *Schweningen* tanár ma reggel Fridrichsruhéba értekeztek. A herczeg állapotában *változás nem állott be.*

— **Tüzoltók ujévi tisztelgése.** A Kun-utczai városi tüzoltó-kaszárnyában *Szczerbovszky* Szaniszló főparancsnok előtt *Janicsek* Andor tüzfelügyelő tolmácsolta a tisztikar jókivánságait. A tisztelgő legénység nevében *Pataky* őrparancsnok mondott üdvözlő beszédet. Ezután a tisztikar a főparancsnok vezetésével tisztelgett *Márkus* főpolgármesternél, *Halmos* polgármesternél és *Horváth* tanácsnoknál.

— **A herczegprimás üdvözlése.** *Vaszary* Kolos biboros herczegprimásnál ujév alkalmából igen sokan jelentek meg, mások levélben, vagy táviratban fejezték ki jókivánataikat. Az egyháznagyok majd kivétel nélkül megjelentek a herczegprimásnál. Ott voltak kivülök *Perczel* Dezső belügyminiszter, dr. *Sélley* Sándor miniszteri tanácsos, *Rudnay* Béla főkapitány s mások. A központi papnevelő-intézet elöljárósága testületileg jelent meg *Krizsán* Mihály pápai kamarás aligazgató vezetése alatt. A herczegprimás *Krizsán* üdvözlő beszédére meleg hangon válaszolt, mely után hosszasan elbeszélgetett a tisztelgőkkel. Az udvari papság is testületileg tisztelgett s annak szerencsekivánatait *Walter* Gyula kanonok, irodaigazgató tolmácsolta.

— **A tanfelügyelők kongresszusa.** Emlitettük már, hogy a királyi tanfelügyelők e hó 4-én Budapesten kongresszusra gyültek össze, mely kongresszus elé a következő tételek megvitatását tüzték: 1. A tanfelügyelők egyesületi életéről, előadó *Józsa* Antal. — 2. A királyi tanfelügyeletnek az állami adminisztráczióba illesztése, előadó *Plachy* Bertalan. — 3. A királyi tanfelügyelők javadalmazása és személyi ügyeinek rendezése, előadó *Deák* Lajos. — 4. A királyi tanfelügyelők minősitése, előadó *Vári* Béni. — 5. A népoktatási törvény reviziója, előadó dr. *Hajnóczi* R. József. — 6. A népiskolai tanterv módositása, előadó *Sebesztha* Károly. — 7. A gazdasági ismétlő iskolák ügye, előadó *Scossa* Dezső.

— *A pápa gyémántmiséje.* XIII. Leó pápának, a katholikus anyaszentegyház uralkodójának gyémántmiséjét a mai napon az egész keresztény világ fényes istentiszteletekkel ünnepelte meg. Magyarországon és a fővárosban szintén kegyeletes emlékezés napja volt ugy a papságnak, mint az egész hivő közönségnek. Az ünnep tulajdonképen Szilveszter estén kezdődött, a mikor megkondultak a budapesti harangok és valamennyi plébánia-templomban Te Deumot mondtak a pápáért. Ma délelőtt tiz órakor a budavári koronázó Mátyás-templomban ünnepi istentisztelet volt, a melyen a herczegprimás helyett *Bogisich* Mihály püspök, esperes-plébános pontifikált fényes segédlettel. A püspök orácziójában megemlékezett a pápáról. S mig a papság és a nagyszámu ájtatos közönség Szent Ambrus dicsénekét énekelte, a templomi ének- és zenekar Vavrinecz Mór karnagynak karácsonyi miséjét adta elő. Délután öt órakor ujra istentisztelet volt, a melyen dr. *Nemes* Antal budavári káplán remek beszédben emlékezett meg a ritka történelmi eseményről, XIII. Leó pápa gyémántmiséjéről. Az ájtatosságot a pápa kedvencz imádságával, a rózsafüzérrel rekesztették be. A főváros valamennyi plébániatemplomában hasonló módon folytak le a jubiláris istentiszteletek. — A pápa — mint Rómából táviratozzák — primiciájának 60-ik évfordulója alkalmából megengedte, hogy ma a katholikus társaságok küldöttségei, valamint a római egyházkerület képviselői összesen 3000 személy, a Szent Péter templom Loggia-termében tartandó misén jelen legyenek. A pápát, a ki fél 9 órakor jelent meg és áldást osztott, az egybegyült közönség élénk ováczióban részesitette. A mise után, a melyen a sixtusi kápolna énekkara is közremüködött, messze hallható hangon mondotta el pápai áldását s azután a küldöttségeket trónja elé bocsátotta. Midőn a pápa fél 11 órakor, a sedian vitetve, eltávozott a templomból, az egybegyült közönség ismét melegen üdvözölte. A pápa kitünő egészségnek örvend és pompás szinben van.

— **Egyházi czimadományozás.** A király a vallás- és közoktásügyi miniszter előterjesztésére *Gróh* Ferencz gyulai plébánosnak a Boldogságos Szüz Máriáról nevezett mayki czimzetes prépostságot adomdnyozta.

— **Névmagyarositás.** *Zwiebach* Adolf budapesti illetőségü ugyanottani lakos, valamint kiskoru gyermekei: Ernő, István és Lenke vezetéknevének «Zalá»-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Szélhámos herczegné.** Lüttichben egy régen köröztetett csalónőt tartóztattak le a napokban. Az illető *Troubeczkov* Elvira Gizella orosz herczegné, a Németországban, Francziaországban, Belgiumban és Svájczban összesen körülbelül nyolczszázezer forintig követett el esalásokat. Rokonai azonban hajlandók megtériteni az egész kárt, hogy a herczegné ismét visszanyerje szabadságát. A letartóztatott asszony korunk egyik legviharosabb multu szélhámosa. Egy ideig budapesti lakos is volt, mint *Prevost* Henrik, az ismert operaénekes, tenorista felesége. Azóta hihetetlen kalandokon ment keresztül. Párisban kivitte, hogy *Gidroy* herczeg adoptálta, azután *Troubeczkov* herczegnek, a czár egyik hadsegédének felesége lett. A herczegi czimre csak azért volt szüksége, hogy annak leple alatt szabadabban üzhesse szélhámosságait. Leginkább amerikai milliomosokra vadászott, de a ravasz yankeek, rövid barátkozás után, óvatosan kitértek utjából. A herczegné azután kisebb csalásokat követett el s ezek okozták vesztét.

— **Merész szökés.** A berlini Moabita-börtön negyedik emeleti czellájából merész módon szökött meg egy vizsgálati fogságban levő nő karácsony éjjelén. Szökését az ablakroston csüngő, ágynemüből csavart kötéldarab jelzé, ezen ereszkedett le az alatta levő folyosó üvegfedelére. Hogy czellája ablakainak vasrostélyán miként fért keresztül, az alig képzelhető. Mindenesetre összes ruháit le kellett vetnie, hogy a szük rostnyiláson keresztül bujhassék s ruháit maga előtt dobta le a folyosó fedelére. Itt felöltözködve, még nem tekinthette magát szabadnak, a folyosó tetejéről le kellett jutnia az udvarba. Erős ránczigálással elszakitotta tehát a leereszkedésre használt kötelet s ezt használta fel a továbbmenekülésre. Az udvarról, mivel mint vizsgálati fogoly, nem viselt rabruhát, már könnyü volt feltünés nélkül kijutnia a szabadba. Hasonló módon menekült pár évvel előbb a tizenöt évi rabságra itélt Beck asztalos, a ki, meztelenre vetközve, testét olajjal kente be, ugy csuszott keresztül az ablakroston s a kit máig is hiába köröztet a rendőrség s most ujból csak azt konstatálhatja, hogy a vakmerőséggel párosult szabadulási vágynak nincs erős zár, magas fal, szük ablakrost.

— **Dinamitrobbanás.** A diósgyőri vasgyártelepről nem messze fekvő *pereczesi* bányában — mint nekünk irják — csütörtökön dinamitrobbanás történt eddig ismeretlen okból. Képzelhető, mily roppant ijedelmet okozott a detonáczió a munkások körében. A robbanásnak áldozata is van. *Olicsek* János bányászt össze-vissza roncsolta a felrobbant dinamit.

— **Egy öreg házaspár tragédiája.** Néhány esztendővel ezelőtt nagy föltünést keltett egy képtárlaton egy festmény, a mely egy házaspárt ábrázolt, a mint kötelekkel egymáshoz kötve, vizpartján áll és éppen bele akar ugrani a csapkodó hullámokba. A kép tragikus hangulata valósággal leverő volt és a ki egyszer látta, soha el nem felejtette. Ehez hasonló tragédia játszódott le Bécs közelében Albernben. Egy *Nobel* József nevü halász halászat közben, két szorosan egymáshoz kötött holttestet fogott ki a Dunából. Az egyik egy öreg ember, a másik egy öreg asszony holtteste volt. A szerencsétlenek eleganicziával voltak öltözve. A férfi körülbelül 75 éves lehetett, a sem sokkal kevesebb. Fülében aranyfüggők voltak s finom fekete ruhába volt öltözve bársony felöltővel. A férfi zsebében ezüst órát s pénztárczájában, egy tiz márkás bankjegyen kivül 3 koronát és kevés apró pénzt is találtak. Az öngyilkosok személyazonosságát ez ideig nem tudták megállapitani.

— **Halálos baleset.** Szanád község határában tegnap halálos szerencsétlenség történt. Mint levelezőnk táviratozza, *Mijatov* József oroszlámosi biró, több társával együtt kiment vadászni s e közben *Illiu Szpovzoje,* a kezében levő, véletlenségből elsült puskájával a birót olyan szerencsétlenül találta fején, hogy szörnyet halt. Szpovzojet elfogták.

— **Baleset a bécsi operában.** Az udvari operában, mint Bécsből irják, a tegnapi «Struwelpeter» ballet próbája alkalmával sajnálatos baleset történt. *Specsnig* Antal szinházi munkás a sülyesztőben több méternyi mélységre zuhant alá. A szerencsétlen ember mellkasát betörte és nyelvét ketté harapta. A mentők a sulyosan sérültet kórházba szállitották.

— **Ujság-katalógus.** A napokban jelent meg G. L. *Daube* és társa *frankfurti* hirdetési irodájának szerkesztésében 1898-ik évre az összes hirlapok jegyzéke. A hirneves czég a katalogust nagy gonddal állitotta össze. A jegyzék alakja tetszetős irómappa, a mely azt czélszerüségénél fogva már az ezelőtti években is annyira közkedveltté tette. A nagyobb hirdető czégeknek ez az ujság-katalógus hirdetéseknél ugyszólván nélkülözhetetlen utmutató.

Rövid hirek. *Lippán* tegnapelőtt tüz ütött ki, a melynek Adam János gazda pajtája telve takarmánynyal áldozatul esett. — *Kishegyen* tegnapelőtt Vanka János községi pásztor ittas ál-

lapotában a hóban elaludt és megfagyott. — *Aradon* Kampián Mita munkást a vágóhidon jégrakás közben a jégszekrényből rázuhant jég életveszélyesen megsebesitette. — *Majláthfalván* Ökrös Miklósnénak egy komondor leharapta jobb emlőjét. — *Nyitra-Zsámbokréten* Zsittnyán András hentesnek 14 éves fiát Vilmost ugy fejbe rugta a ló, hogy a gyermeket haldokolva vitték haza.

—

= **A feltaláló.** Rendszerint mindannyian különcz természetü emberek s legnagyobb részt szegényen végzik életüket, vagy beleőrülnek találmányukba. *Habert* József nem tartozik ez utóbbiak közé s különczsége legfőlebb czinikus humorában nyilatkozik meg. Délutánonkint, mikor a kávéház telve van vendégekkel, egy mosolygó képü, sokat hajlongó ur jelenik meg, kezében valami kis masinát tartva. Az ur Habert József, a masina pedig — az ő szapora szavai szerint — arra való, hogy a kabátlopásokat megakadályozza. Odakapcsolja a kabátot a fogashoz s csak tulajdonosa veheti le onnan. Es ekkor Habert József elmagyarázza a találmányt a legnagyobb részletekben s néha egy-egy vevője is akad. A feltaláló ur ezután alázatos hajlongások közt eltávozik. Csak későbben veszi észre a vevő, hogy vele együtt a kabátja is eltünt. Ugy hogy most már csakugyan biztositva van a kabátlopás ellen. Mert nincs, a mit ellopjanak. Számtalan kabátlopásról érkezett panasz a rendőrséghez, a mely lassankint kinyomozta, hogy a tolvaj maga a feltaláló. Eddig öt lopást bizonyitottak reá s népszerü alakját immár nem fogják látni a kávéházban, mert a rendőrség fogházában ül.

= **A Damjanich utczai** villamos szerencsétlenség tegnapi áldozata *Szukup* Vladimir rendőrtisztviselő ma már jobban van s orvosai remélik, hogy négy-öt hét alatt felgyógyul. Belső sérülése nem oly veszélyes, mint a szerencsétlenség első idejében látszott. Szukup — a kit ma igen sok kartársa és hirlapiró látogatta meg — eszméleténél van s ő is saját magát okolja vigyázatlanságáért. Állapotának jobbra fordulta mindenütt őszinte örömet keltett.

= **Holttest a jégveremben.** A kőbányai *Királyserfőzde* jégvermében ma reggel halva találták *Fabricius* Béla 29 éves géplakatost, a ki az éjjel még szolgálatot teljesitett a gyárban. A vizsgálat eddigi adatai szerint a munkás a jégverem ajtaját a saját kulcsaival hajnalban nyithatta ki, hogy onnan egy üveg sört hozzon magának. A sötétben eltévesztette a járást és a 20 méter mélységü verembe zuhant. A vizsgálatot folytatják, hogy mégis nem bünténynek esett-e áldozatul.

= **Kerékpár-tolvaj.** *Pogány* alias *Weinmann* Jákó szegedi szül. 27 éves elzüllött dijnok a napokban kölcsön kérte *Kleindin* Hugó hivatalnoknak és *Ordódy* Béla tanulónak kerékpárját s azokat elzálogositotta. Az illető a kerékpárokert kapott pénzt ledér nők társaságában elmulatta, s miután a kerékpárokat nem tudta visszadni, a két kölcsönző panaszt emelt ellene a rendőrségnél. A detektivek tegnap a főkapitányságra vitték, honnan kihallgatása után az ügyészséghez kisérték át.

= **Halálos arczulütés.** Ma reggel a hajtsár-ut 187. szám alatt levő vendéglőben több kocsis mulatozott. *Rakovszki* Adolf korcsmáros ugy vette észre, hogy *Wittmann* József, az egyik ittas kocsis ellopta a boros üveget. Utánna ment az utczára s ott ugy ütötte arczul, hogy Wittmann neki esett kocsijának, még pedig oly szerencsétlenül, hogy halántékát bezuzta. A szenvedett sérülés következtében a kocsis az este meghalt. A brutális korcsmárost letartóztatták.

= **Esketési ügyvivőség** beszerzi a polgári házasságkötéshez szükséges összes okmányokat és elvégzi az összes utakat. Hivatal *Erzsébet-körut 7. I.* Vidékre levélben.

= **A Zoltán-féle** szag- és iznélküli **csukamájolajat** minden gyermek szivesen veszi. Üvegje 1 frt. Főraktár: *Zoltán B.* gyógyszertára Budapest, Nagykorona-utcza 23. Széchenyi-tér sarkán.

= **Fontos tudnivaló!** A gyomorhurut egyike a leggyakoribb betegségeknek, a mely elhanyagolás esetén igen rossz következményekkel járhat. Gyomorhurut ellen legjobb háziszer a *Dr. Rosa-féle életbalzsam,* melyről bővebb felvilágositást nyujt mai hirdetésünk.

= **Külső használatra.** A kórházi- és magánorvosok nyilatkozatai, továbbá számos hálairat bizonyitja, hogy a testrészek fájdalmait, a csuzos és köszvényes bajokat és mindennemü gyuladásokat a *Moll*-féle franczia borszesz szünteti meg. Ajánlatos hogy a kitünő gyógyszer vevésénél határozottan *Moll*-féle készitményt kérjünk a gyár jelvényével és aláirásával.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Az országos magyar királyi szinművészeti akadémia** január hó 9-én — vasárnap — tartja, Ujházi Ede vezetése mellett, a legközelebbi nyilvános előadását a várszinházban. Szinre kerülnek: *Virágfakadás,* a következő szereposztással: Péter — Hornyánszky Lajos, Mártha — Székely René, Nelli — György Vilma, Laczi — Kardos Ede, Ödön — Kálmán A., Kati — Czikle Valéria; *Az apród*: Oliviero — Pataki József, Jolánta — Ötvös Stefánia, Renato — Sebestyén, Fernandó — Odry Árpád; *Egy szellemdus hölgy*: Jenő — Papp Mihály, Bella — Feld Irén, Ilma — Kárpáti Valéria. *Az elkényeztetett férj*: Hippolit — Kardos Ede, Caesarine — Szabó Erzsi. Az előadásra jegyek válthatók Sopronyi V. dohánytőzsdéjében (nemzeti szinház bérháza), a koronaherczeg-utczai szinházi jegyelárusitónál és a várszinház pénztáránál.

— **Az ujév az operában.** A magyar királyi operaház igazgatósága az uj esztendő első napját különleges módon akarta megünnepelni. E czélból a rendes operai előadás előtt egy uj *Királyhimnuszt* mutatott be, a melyet *Allagi* Céza szerzett Jókai Mór ösmeretes szövegére. A müvet az operaház énekkara, valamint magánénekesnői adták elő, kivételével azoknak, a kik szigoru rendelet ellenére sem jelentek meg. Az urak frakkban, a hölgyek pedig estélyöltözékben voltak s a szokásos félkörben álltak fel. Az uj Királyhimnusz alig lesz szerencsésebb mint a többi hasonló szerzemény. Dallamos, szépen megkomponált zene ugyan, de minden különösebb invenczió nélkül s néhol Erkel Ferencz motivumát lehet benne felösmerni. A müvet *Benkő* dirigálta és tanitotta be, bizony igen gyengén. A közönség a szerzemény czimére való tekintettel a Himnuszt zajosan megtapsolta. Most következett a rendes előadás: *Hunyadi László* Erkel Sándor dirigálásával. Es a mester régen nem tüntette ki ugy képességét, mint ma este. A közönség a nyitány után valóságos tombolásba tört ki. Máskülönben az előadás gyönge volt.

— **Cyrano de Bergerac.** Igy hivják Páris e heti eseményét, egy ötfelvonásos verses drámát, melynek E. *Rostand* a szerzője és a mely a Port Saint-Martin szinházban került tegnapelőtt előadásra. A siker óriási volt és a párisi kritikusok csak ugy áradoznak a dicséretektől, melylyel a fiatal szerzőt elhalmozzák. Uj *Hugo* Viktor gyanánt üdvözlik, a ki uj diadalokra segiti a kipusztult romantikus irányt. Drámájában Cyrano de Bergerac, a XV-ik század e grotesk irója a hős, a ki nagy orráról és nemes szivéről ismeretes és a ki lemond az imádott leányról, hogy ez egy más fiatal embert boldogitson. Sőt egymáshoz segiti a szerelmeseket, de a fiatal embert csatában megölik és Cyrano azzal tölti életének hátralevő részét, hogy osztozkodjék a vigasztalan özvegy gyászában. Cyrano de Bergerac szerepe hosszabb, mint bármelyik szerep: közel 2400 alexandrin-sorra terjed. Coquelin játszotta, oly hatással, a minőt még talán sohasem ért el. Érdekes, hogy az első előadáson a szerző is ott volt a szinpadon. Fényes jelmezben sürgött-forgott a lovagok között és maga rendezte a csoportozatokat, melyrk fényes látványt nyujtottak. A szerzőt, a ki még fiatal emker és pályája kezdetén áll, a közönség közül csak kevesen ismerték fel, mikor a szinpadon ágált, előadás után pedig, mikor nevének kihirdetése után a közönség viharos tapsokkal hivta a lámpák elé, megszökött az ünnepeltetés elől. Lesz benne része alkalmasint máskor.

SPORT.

— **Az 1898. évi versenyfeltételek.** A Magyar Lovaregylet versenyeinek propoziczióit ma publikálta. A közzétett feltételek kiterjeszkednek a budapesti, tátralomniczi és tatai versenypályákon az 1898. évben lefolyó összes futamokra s egyben tartalmazzák azon 1899—1902. évekre kitüzött nagyobb versenyeknek kiirását is, a melyeknek nevezési vagy bánatjelentési határnapja az 1898. évben van.

A propozicziók, nagyon kevés kivétellel, a régi keretek között mozognak. A legfeltünőbb ujitás a Claiming Stakesek kiküszöbölése s ennek megfelelőleg az eladóversenyek tetemes megszaporodása. Ez a változás különben nemcsak az istállótulajdonosokat, de a fogadó közönséget is közelebbről érdekli. Ezentul ugyanis plungereinknek sokkal kevesebb alkalmuk lesz, hogy a coupokra legalkalmasabb ilynemü versenyekbe az eladó klasszisból jóval kiemelkedő telivérekkel opérálhassanak, bárha ezt a tenyésztés nivóját legkevésbbé emelő eladóversenyek számának emelése nélkül is igen könnyen el lehetett volna érni.

Ugyancsak a lóversenysportot kedvelő nagyközönségre volt tekintettel a Magyar Lovar-egylet akkor, a midőn igen sok verseny föltételeit olyképen irta ki, hogy a harmadiknak beérkező ló részére legalább az egyszerü tétet biztositotta, miáltal a nyerési esély valószinüségét emelte, a mennyiben a totalizatőr, ha a mezőny *hét lóból* áll, ezen versenyekben is három helyet fizet.

A régi futamok közül néhánynak diját emelték. Igy a *májusi handicap* első dija 6000-ről 8000-re, második dija pedig 600-ról 1000 koronára emelkedett. A *Királydij* tiszteletdija ezentul nem 3000, de 4000 korona lesz, a nyári *Elnöki dij* tiszteletdija pedig 2400 helyett 3000. Az *állványdij handicap* első dija 6000-ről 8000-re, második dija 500-ról 1000-re szökött föl. Az őszi *kétévesek államdija* pedig 5000 helyett 7000 koronában állapittatott meg.

A legkényesebb változás az 1899. évre kiirt *Szent István-dij* feltételeiben történt, mely eddig is annyi támadásnak volt czélpontja. A poenalitások tetemes leszállitása ezentul ama szép dij sorsát a kiválóbb képességü, az igazán klasszist képviselő telivérek részére biztositja.

A tavaszi meetinget, miként jó előre jeleztük, az idén egy nappal megtoldották, a mi *hét uj verseny* kreálását tette szükségessé. Ezek a következők: az első nap 100 aranyos *Sándor dij*-a (gátverseny, 3200 m.) és *megnyitó verseny* (30000 kor. 2000 m.), továbbá *a nyeretlenek eladó handicapja*, a *kétévesek eladóversenye, kétéves verseny*, a *nyeretlen háromévesek handicapja* és a *váczi dij*.

— **Vadászatok.** A karácsonyi ünnepek alatt csendes volt a tarló, hangtalan az erdő. Nem zavarta nyugalmukat a vadászpuskák durrogása. Annál több hévvel pezsdül fel azonban az ünnepek elmultával a kitörő, szenvedélyes vadászkedv. Hiába! rövid már az idő, sietni kell a kihasználással, vétek volna a mulasztásokat ki nem pótolni. Az éjszakázó emberek, mikor a szürkülő virradatkor aludni mennek, mind sürübben találkoznak az ismeretes sárga «Sandlaufer»-okkal vagy csengő-bongó szánokkal. Bennük három, négy bundás alak huzódik meg, bőrbe bujtatott puskákkal, a térdeik közt egy pár didergő kutyával. Összeborzong a korhely a mint visszafordul s nézi-nézi a füstölgő lovakat: ho, gyan trappolnak kifelé a városból. Ezek pedig vigan röpülnek a czéljuk felé, a kanyargó, havas országuton. Egyszerre azután balról is, jobbról is sürün szaladnak össze a keréknyomok a mély utra. Hja! sokan járhatak erre ma. nem temette még be azokat a hulldogáló hó. Már eloszlott a reggeli szürkeség, fénylik, csillog a fehér mező a rátevedt napsugaraktól s a kocsi czélt érve, megáll. Nini! hiszen itt már egy egész tábor hasonló jármü verődött össze. Az érkezőket lármás örömmel fogadják. Hej! csak olyan későn ne jöttek volna. Miattuk vártak eddig is. No de mégis megérkeztek valahára. Rajta, előre tehát! A hajtók már el is indultak. Összefujják hirtelenében az egész kompániát számon veszik a kutyákat s megkezdődik a vadászat…

Mindenfelé üzik a vadat mostanában. Igy gróf *Zichy* Jenő birtokain egymást érik a nagyobb szabásu vadászatok, a melyeknek érdekes központja a gróf fejedelmi vendége. *Milán* király. Az elmult napokban a vendégszerető főur fehérmegyei birtokain: Zichyfalván, Hörcsökön, Ödönben és Szent-Iványon vadászott az előkelő társaság, melynek tagjai voltak: Milán király, Elek Gusztáv ezredes, gróf Wurmbrand Károly, gróf Klebelsberg Hugó, gróf Zichy János, Scherer Kamilló, gróf Zichy Ferraris Manó, Boda Sándor, báró Gomonens altábornagy, báró Rottenthal Henrik, Ifj. gróf Zichy Ödön, gróf Zichy Rafael és gróf Hessenstein Arthur. A vadászatok deczember 14-től három nap hijával 25-éig tartottak. Lőttek 2360 fáczánt és nyulat, 86 drb fogolyt, 64 drb gyöngytyukot, 6 drb rókát és 3 drb őzbakot. Milán király ma ismét Budapestre érkezett, de innen Zichy Jenő gróffal és emlitett társaival ennek bihari urodalmába indul vadászatra, a melyeken a fenntieken kivül még részt vesznek: gróf Lázár Imre, Lovassy Ferencz, Beöthy Attila, Telegdy József, a két Juricskai testvér, gróf Széchenyi Viktor és gróf Széchenyi Géza. — A pozsonymegyei *Zavaron*, gróf Mailáth György uradalmában, deczember 29-én rendeztek nagy hajtóvadászatot, mely alkalommal 790 nyulat, 65 foglyot és 6 fáczánt lőttek. A házi gazdán kivül részt vettek még: Gromon Dezső államtitkár, Szegedy György és Béla, gróf Mailáth József, gróf Dezasse Ferencz és János, gróf Erdődy Imre és Sándor. — Háromnapos vadászat volt *Talpason* deczember 27., 28. és 29-én. A Nimródok: Kapdebó Géza, Károly, István, Sándor és Antal, továbbá Körtvélyesy György és Miklós, Czárán Géza, Sebes Gyula, Mauro József, Vertán Arthur és Panyigai Kálmán voltak, kik az első napon 79 nyulat, 2 fáczánt, a másodikon 83, a harmadikon pedig 118 nyulat ejtettek el. — A temesvári káptalan *silingyiai* birtokán levő erdőben is az ó-év utolsó napjaiban rendeztek hajtóvadászatot őzek és vaddisznókra. A káptalant dr. Reiner Géza képviselte. Részt vettek báró Solymossy Lajos, gróf Königsegg Fidél, Vass Mátyás, Szecsey Mátyás és Kállay ternovai főszolgabiró, Temesmegyéből, Kabdebó Gerő helyettes alispán és Lászlóffy István megyei aljegyző. Este Szecsey Mátyás silingyiai nagybérlő Dezső-féle kastélyában volt a lakoma. — Török Géza *simándi* nagy birtokosnál decz. 30-án voltak a nagy hajtóvadászatok, a melyeken Csiky Lukács, dr. Petkós Gábor és Teiss József tüzérfőhadnagyon kivül a szomszéd birtokosok közül igen sokan vettek részt. — Decz. 28-án a *szilsarkányi* vadásztársaság aranzsirozott sikerült körvadászatot, amelyeken a többi között ott voltak Tóth Antal volt orsz. képv., Ortffy István, Hőszéssy Béla szolgabiró, stb. A vadászat eredménye 89 drb nyul és 20 fogoly volt. — Weisz Gyula soproni gyáros mult szerdán *Mihályiban* tartott hajtóvadászatán az aránylag kis területen 81 drb tapsifüles esett áldozatul a vadászok harczias kedvének. — Ezeken kivül még *Csálában és Nagy-Harsányban* voltak a mult év utolsó napjaiban vadászatok.

— **Az év utolsó napján** zárták le a nevezéseket a galicziai versenyegylet 1900. évi 5000 koronás és az 1901-ik 10.000 koronás tenyészversenyekre. Ezen a napon volt egyszersmind az idei horvát-szlavon derby (7500 k.) kisbánatjelentése is.

— **Ritka lefolyásu párbaj** volt nemrégen Palermóban gróf Perrier de Laponney hadnagy és Igarlata Alfréd között. A duellánsok segédei fegyverül a kardban állapodtak meg, melynek forgatásához mindkettő kitünően értett. Mint a franczia szaklapok közlik, az ellenfelek *harmincznégyszer* csaptak össze, a nélkül, hogy csak egyikük is megsérült volna. Miután a felek ennyi sikertelen kisérlet után ugyszólván teljesen kimerültek, a vérnélküli párbajt beszüntették.

— **A telepi tornaegyesület jégpályáján,** mely kitünő állapotban van, pezsgő élet uralkodik, a mennyiben a főváros jégsportot kedvelő közönségének kedvencz találkozóhelyét képezi. A villamos lámpákkal világitott pálya a főváros bármely pontjáról könnyen elérhető, miután a két irányból is közlekedő villamos a pálya közvetlen közelében áll meg.

— **A 14 éves győző.** Egyike a legritkább csetekének az a győzelem, melyet pár nappal ezelőtt a 14 éves *Percy Wooland* aratott Lingfield gyepén Crepu nyergében. A valósággal gyerek-urlovas diadala még az angol turfvilágban is szenzácziót keltett. A gyönyörü urlovas-carrièrere jogosult ifju emberke különben az ismert sportsman családok egyikének ivadéka. Korát jóval tulhaladó testi erővel bir s a mi fő, nagy bátorsággal is rendelkezik, mely két tulajdonság tette egyedül lehetővé neki, hogy . . . *akadályversenyt* nyerjen.

— **Hamis nevezések.** Nem először történik meg, hogy néhány, mindenesetre «igen járatos» uri ember abban találta legfőbb gyönyörüségét, ha a bécsi jockey-klubbot sikerült alaposan megtréfálnia. Ezt a kis «hecczet» ismételte meg a deczember 30-iki nagy németországi nevezések alkalmával egy valaki a berlini Unionklubbal. Az 1899. évi hamburgi nagy dijra ugyanis *Baltazzi* Arisztid összes egyéves csikóit benevezte, sőt annyira előzékeny volt, hogy mindjárt valamennyinek nevet is adott. A rokonjelentésü Obstruction, Dauerredner stb. ékes elnevezésekkel biró egyévesek jogtalan szereplésére azonban az Unionklubb csakhamar rájött, de már csak akkor, a midőn a hivatalosan publikált liszta készen volt. Ugyanekkor az «illető» a bécsi lovaregylet titkárjához is, herczeg Lubomirski nevében öt nevezést küldött be, a melyeket azonban az esetleg épen ott lévő Reynold trainer iziben hamisnak jelentett ki.

— **A davosi korcsolyaversenyek.** Az 1898. évi nemzetközi világbajnok-versenyekre Davosban a valószinü startolók már megkezdték a traininget. Sensburg W. deczember 21-én uj rekordot is teremtett, a menuyiben egy óra alatt 26 kilométer 888 méter távolságot tett meg. A davosi nemzetközi korcsolyaegylet ezért aranyéremmel tüntette ki. M. Culloch, a hirneves amerikai versenyző indulásáról Davosban még mit sem tudnak. A trainigben állandóan részt vesznek: Seyler, ki már kitünő formában van, továbbá Vanning és Grave. Az idei szezon leghidegebb napja Davosban deczember 22-ike volt, a mikor a hőmérő —26 Celsius fokot mutatott.

— **Bona Vistához** igen kiváló anyakanczákat jelentettek be. Igy köztük vannak: Buff Rose (Blondine anyja), Budagyöngye (Primás II. anyja), Echo (Perle d'or anyja.) A fiatalabbak közül a lisztán szerepel Hero, Lelény, Ranavalo, Furcsa, Látszik és Domenika neve is. Ilyen körülmények között mindenesetre a legszebb reményeket táplálhatják a nagyhirü apamén ivadékai iránt.

— **A hollandi kerékpárszövetség.** melynek eredeti neve: Allgemeene Nederlandsche Wyelrydersbond, tagjainak száma az 5000-et már meghaladta. Ezek között több mint 2000 hölgy van. Az Utrechtnen székelő szövetség vagyonát a kiadott évi jelentés csak 1600 frtra teszi, mig az évi budget 60.000 frtra rug.

— **A kerékpár az egyes országok költségvetéseiben** mindinkább fontos tényezőként kezd szerepelni. Igy a szász királyság hadügyminisztere az 1898. évre első részletként a katona-kerékpárosok fölszerelésére 28.728 márkát, vagyis körülbelül 17.000 forintot állitott be. A württembergi hadügyminiszter pedig ugyanezen czélra 16.644 márkát, tehát circa 10.000 frtot kér, hasonlóképen első részletként.

— **A Touring Club de France** a mult héten csütörtökön tartotta meg Párisban rendes évi közgyülését, a melyen körülbelül 6—800 tag volt jelen, köztük a franczia társadalom több ismert kitünősége. Az elnöki tisztet Barthou belügyminiszter töltötte be. Európa legnagyobb sportegyesületének évi jelentéséből szerfölött érdekesnek tartjuk Ballif referádjából a következő adatokat kiemelni: A tagok száma a mult év folyamán 45.000-el szaporodott. A hasznos kiadások (utjavitás, segélyek stb.) összege 70.000 frkra rugott, melyet a jövő évben 80.000-re emelnek föl. A klub müködésének a következő számok nyujtják hü képét: A tavalyi mérleg 483.442 frk bevétellel és 365,865 frk kiadással zárult, vagyis 117.577 frk pénztári készlettel rendelkezik. Az 1898. évi költségelőirányzat szerint a bevételek főösszege 578.176 frankot tesz ki, 430.500 frank kiadással szemben. E szerint a jövő év 146.676 frank plussal van felvéve. A klub tagdija havi 5 frank, külső tagoké 1 frankkal több.

— **Világrekordok.** Az idény közelgő korcsolyaversenyei az eddig teremtett s hivatalosan is elismert világrekordokra irányitják a figyelmet. A világbajnoksági futamokra készülök közül egyik-másik állitólag *máris* kitünő formában van s igy nem lehetetlen, hogy a következő rekordokat megjavitják.

500 m.	46 2/5 mp.	Oestlund P.	Trondjem	1897. febr.	7
1500 „	2 p. 25 2/5 „	Jaap Eden	Hamar	1895. „	23
5000 „	8 „ 37 3/5 „	„	„	1894. „	25
10000 „	17 „ 56 „	„	„	1895. „	23

— **Az angol sikversenyek statisztikája.** A lóversenysport eredeti hazájában a legutóbbi hat év alatt lefutott sikversenyek adatai távolságuk szerint egybeállitva, bizonyára egyike a legérdekesebbeknek. E szerint:

Távolság	*1892*	*1893*	*1894*	*1895*	*1896*	*1897*
1000—1200 m.	754	731	795	805	819	805
1200—1600 »	204	204	208	224	232	240
1600 »	479	489	509	486	514	538
1600—3200 »	203	193	193	215	223	220
3200—4800 »	41	37	48	46	55	67
4800—6400 »	5	7	8	8	7	9
6400 »	2	2	2	3	3	2
Összesen:	1688	1713	1768	1787	1853	1881

E szerint a mértföldön aluli rövid távolságu versenyek, melyek az előtt is domináltak, még mindig emelkedőben vannak, mig a hosszabb távolságuak szaporodása rendkivül mérsékelt. A versenyek száma különben e hat év alatt 200-al növekedett meg. Ennek megfelelőleg természetesen a kiosztott első dijak összege is hatalmasan emelkedett. Ugyanis:

	1874	*1896*	*1897*
Angliában	6,753 076	10,079.432	10,240.736
Irlandban	261.272	466.818	490.776
Skóthonban . . .	182.952	254.232	282.260
Összesen:	7,197 300	10,790.482	11,013.772

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A kereskedelmi iskolai tanárok** jól sikerült estélyt rendeztek *König* Gyula, a kereskedelmi iskolák főfelügyelőjének tiszteletére. Az estély épen nem bucsuestély volt, mint némelyek irják, megforditva marasztási estély, a mennyiben König csakugyan távozni készült emlitett állásáról, azonban a kereskedelmi iskolák tanárainak egyesülete oly egyhangulag kérte a maradásra, hogy igen valószinü, hogy továbbra is megmarad a kereskedelmi iskolák főfelügyelőjének, mely állásában már eddig is nevezetes eredményeket ért el s még több sikerre van kilátása, ha helyén marad, mert a kereskedelmi iskolák végleges rendezése a közel jövő feladata. A társasvacsorán König Gyulát nagy ováczióban részesitették. Az első felköszöntőt *Névy* László mondta, a mire König Gyula eszmékben gazdag beszédben köszönte meg a személye iránt ilyen szépen nyilvánult kitüntetést és bizalmat. Beszéltek még: dr. Kovács Gyula, Orbán Ferencz, Péter Iván, Kirchner Béla, Gálffy Ignácz, Ábri Lajos igazgatók, dr. Schack Béla szerkesztő, Havas Miksa, Kunos Ignácz, Barta Fülöp.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Biról kinevezések.** A király az igazságügyminiszter előterjesztése folytán *Michalovitz* Gábor németbogsáni járásbirósági albirót a fehértemplomi törvényszékhez biróvá és *Kecskeméthy* Géza balassa-gyarmati járásbirósági albirót az ipolysági járásbirósághoz járásbiróvá kinevezte.

— **A járásbiróságok uj ügyviteli szabályzata.** A hivatalos lap mai száma közli az igazságügyminiszter egy nagyterjedelmü rendeletét, mely május 1-től fogva ujjáalakitja a járásbirósági ügyvitel egész szerkezetét. A reformok, melyeket e rendelet behoz, meg fogják könnyiteni annak az óriási munkahalmaznak elvégzését, mely a járásbiróságoknál az uj sommás törvény folytán összetömörült. A jogkereső közönségre, az ügyvédi karra s kiváltkép a járásbiróságok tagjaira kiható fontos ujitások közül a következőket emeljük ki:

A járásbiróságnál jegyzői irodák állittatnak fel, hogy mindenik birónak külön jegyzői irodája legyen. A jegyzői irodában teljesitendő ügykezelési teendők ellátására a kezelő személyzetnek arra alkalmas tagját, a kezelőt kell kirendelni.

A kezelő köteles az ügykezeléssel járó össes teendőket vezetni, az ügyiratokat megőrizni, továbbá a hivatalos kimutatások elkészitésénél közremüködni és általában mindazt megtenni, a mi az ügykezelés érdekében szükséges.

A járásbiróság vezetője meghatározza a napnak azon óráit, a melyekben az irodák a felek részére nyitva vannak. E czélból minden kétköznapnak legalább két óráját és minden ünnep- és vasárnapnak legalább egy óráját kell megállapitani.

A járásbiróság személyzetének mindenik tagja köteles a tájékozatlan feleknek az ügy és kezelési körök beosztása iránt a szükséges utmutatást megadni.

A járásbiróság által elintézendő ügyre vonatkozó minden iratot, kivéve a szóbeli tárgyalás folyamán bemutatott iratokat, abban a jegyzői irodában kell beadni, melynek kezelési körébe az ügy az ügybeosztás szerint tartozik.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzések.** *Feith* Dezső puszta-alsó-besnyői bérlő eljegyezte *Berger* J. tekintélyes földbirtokos és bérlő leányát *Mariskát*, a barsmegyei Perlepen. — *Weisz* Lajos Soltról jegyet váltott Budapesten *Müller* Zsigmond leányával *Gizellával*. — *Guthi* Imre hirlapirótársunk eljegyezte *Mezei* Bertát, Mezei Sándor lapszerkesztő leányát.

GYÁSZROVAT.

Havasy Mihály tornatanár és Nagybánya város képviselőtestületének tagja 62 éves korában Nagybányán elhunyt. Nagy részvét mellett temették el ugyanott.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A belügyminiszter dr. *Ebergényi* Sándor főispáni titkárt ezen minőségében a IX. fizetési osztályba; a pozsonyi kir. itélőtábla elnöke *Moravek* Gyula végzett joghallgatót ezen kir. itélőtábla területére dijtalan joggyakornokká nevezte ki.

TÁVIRATOK.

Lisszabon, jan. 1. Az elektromos közuti vasut mühelyében egy gépkazán robbanása következtében tüz ütött ki, a melynek *több emberélet esett áldozatul.*

Madrid, jan. 1. A miniszterium jóváhagyta a kubai kormány megalakulását.

Madrid, jan. 1. Hir szerint a kormány megegyezett abban, hogy Weyler tábornok ügyében, a kit több vétséggel vádolnak, a végletekig megy. Az ügygyel már a legfelsőbb hadi törvényszék foglalkozik.

London, jan. 1. A Times jelenti Hongkongból tegnapi kelettel: A hajógyárakban élénk tevékenység uralkodik, de a *legnagyobb titoktartás mellett.* Az angol flotta mozdulatairól mit sem lehet tudni. A „Crafton" czirkáló hajó ma elhagyja Hongkongot; január 5-ére két czirkáló hajó és két torpedó-vadászhajó érkezését várják. A Westyorskhire ezred holnap elindul Singapore felé. A „Times" czikke azt mondja, miután a franczia kormány flottájára nagy áldozatokat készül hozni, Angolországnak kötelessége magát megfelelő áldozatokra elszánni.

Cette, jan. 1. A „Lombard" franczia háromárboczos hajótörést szenvedett. A hajó legénységéből *öt ember vesztette életét.*

A közönség köréből.

MOLL SEIDLITZ POR
felülmulhatatlan **háziszer** mindama **gyomorbajoknál**, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszertárakban **Moll** készitménye kérendő eredeti dobozokban 1 forintjával.

MOLL-féle FRANCIA BORSZESZ és SÓ
Legjobb fájdalomcsillapitó bedörzsölés, csuz, köszvény és egyébb meghülési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 90 kraiczárjával kapható. — **MOLL** készitmény kérendő. 32602/I

M. kir. szab. osztálysorsjegyek.
Legnagyobb nyeremény 1 millió korona.
Legközelebbi huzás, III. oszt. január 4. és 5-én.
Vételsorsjegyek: egész 32.— fél 16.— negyed 8.— nyolczad 4.— frtjával
Pénzküldeményeket postautalványnyal kérünk.
Az Első magyar iparbank váltóüzlete
Budapest, IV., Deák Ferencz-utcza 5. sz. 32645

Tiszta gyártási uton, burgonya nélkül előállitott és hatóságilag megvizsgált, kitünő
házi kenyeret
az összes fővárosi vásárcsarnokban elárusit a
Budapest-monori gyártelep r.-t.
MONOR Védjegy. 32280

Ezer köszönet!
7 személy meggyógyult!
Wilhelm F. gyógyszerész urnak
Neunkirchen.
Szives tudomására hozom, hogy az ön Wilhelm-féle csuz- és köszvényellenes vértisztitó teájától 7 köszvényben szenvedő egyén meggyógyult s most mindegyik egészséges. Egyről különösen meg kell jegyeznem, hogy már egy év óta ágyban fekvő beteg volt s az én tanácsomra kezdte e teát használni s ma már ismét üzlete után nézhet. Nőm is otthon nélkülözhetetlennek tartja e teát, én pedig ezer köszönetet mondok e csudálatos tea feltalálójának, a mely teának egy házból, egy családból sem volna szabad hiányoznia.
31951 *Kräll Gy. Mittersill.*
Főraktár: Wilhelm Ferencz gyógyszerésznél, Neunkirchenben, N-Oe.
Egy csomag ára 1 frt, 8 adagra osztva.
Kapható **Budapesten**: Török József gyógysz. Király-u. 12. Petri Ottó gyógysz. Váczi-körut 17. Thallmayer és Seitz. Kochmeister Fr. utódai. Neruda N. **Bécsben**: cs. és kir. udv. gyógyszertár. **Berlinben**: Schering's Grüne Apotheke, Schausse str. 19. **Münchenben**: Dr. Bedall, Thal 13. Vidéken minden jobb gyógyszertárban és drogua-üzletben.

THE MUTUAL
new-yorki életbiztositó társaság.
A legnagyobb és leggazdagabb biztositó-társaság a világon.
Tisztán kölcsönös. Részvényesei nincsenek.
Utánfizetési kötelezettség nélkül.
Az összes nyeremény a biztositottakra esik.
Legszabadelvübb biztositási feltételek.
Megtámadhatlan és érvénytelenné nem válható kötvények.
Az 1896. évi zárszámadás főadatai:

Biztositási állomány	4.756	millió frankon felül
Összes vagyon	1.216	„ „ „
Bevételek	257	„ „ „
Nyeremény-tartalék (teljesen teherm.)	154	„ „ „

Felvilágositásokkal és dijtáblázatokkal készségesen szolgál a
Magyarországi vezérigazgatóság:
28704 **Budapest, IV., Károly-körut 26.**

BOGDÁN JÓZSEF
régi, legjobb hirnevü kocsigyáros
Budapest, IX., Páva-utcza 10—12.
ajánlja mindenfajta kocsigyártmányait a legjobb kivitelben s a legjutányosabb árakon, 31388
részletfizetésre is.

A Vasárnapi Ujság
a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap (45-ik évfolyam) ujabban **A Vasárnapi Ujság regénytára** czimü állandó szépirodalmi melléklettel bővitve jelenik meg, mely mint a fölap, szintén müvészi képekkel van diszitve. Eredeti elbeszéléseket és regényeket képekkel illusztrálva közöl Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Baksay Sándortól, Rákosi Viktortól, Gyarmathy Zsigánétól, Szivos Bélától, Kazár Emiltől, stb. A külföld szépirodalmából is a legjelesebbeket válogatja ki szintén képekkel illusztrálva. Félévenként müvészi becsü **nagy képmellékletet** ad s összesen **több mint ezer képet** közöl évenként. A „Vasárnapi Ujság" előfizetési ára évnegyedre **2 frt.** A „Vasárnapi Ujság" kiadóhivatala Budapest, Egyetem-utcza 4. sz.

IDEGENEK UTMUTATÓJA
Ajánlható beszerzési források
BUDAPESTEN.

Bankok és takarékpénztárak.

Magyar leszámitoló és pénzváltóbank. Dorottya-utcza 6. Befizetett részvénytőke 30 millió korona. Bank- és váltóüzlet, áruosztály, entrepot és elevátorok 750.000 mmázsánál több ürtartalommal. 28241

Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság Budapest, V., József-tér 8. Befizetett részvénytőke 1 millió forint. Elvállal takarékpénztári betéteket 4%-os kamatozás és a legkoulansabb visszafizetési feltételek mellett. 28739

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: **10 millió korona.** Elnök: **Tolnay Lajos**, vezérigazgató: **Benke Gyula.** Központ: **VI., Andrássy-ut 5.** Fióküzlet: **IV., Koronaherczeg-utcza 11.** Kézi zálogüzletek: **IV., Károly-körut 18.; IV., Koronaherczeg- és zsibárus-utcza sarkán; VII., Király-utcza 57.; VIII., József-körut 2.** 2657

Biztositás.

Assicurazioni Generali (trieszti ált. biztositó-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: **132 millió korona.** Budapest, Dorottya-utcza 10. sz., az intézet saját házában. **Életbiztositás** minden módozat szerint. **Tüz-, szállitmány és üvegbiztositás. Jégbiztositás** a

Magyar jég- és viszontbiztositó részvénytársaság által. Részvénytőke és tartalékalap: **4 1/2 millió korona.** Ugyanott: **Első o. ált. baleset ellen biztositó-társ.** Részvénytőke és tartalékalap **5 1/2 millió korona. Egyes és csoportos biztositások.** Egyes biztositások dijvisszatéritéssel is. 15938

Első Leánykiházasitási Egylet Budapesten, VI. ker., Teréz-körut 40—42. szám. **Alapittatott 1863. évben.** Kifizetett nászjutalékok 1892. deczember hó 31-ig **1.000,000 forint.** Legelőnyösebb dijtételek kiházasitási biztositásokra **300 forinttól 10,000 forintig.** 14403

Czement- és épitési-anyagok.

Walla József mozaik- és czementárugyára Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 13. Vállalkozik: granit-terazzo, betonirozások, csaornázások, szökőkutak, czement-lapok- és mozaik-lapokkali kövezések elkészitésére stb. **Raktárt tart:** keramit-lapok, kelheimilapok, mozaik-lapok mettlachi módra, terracotta áruk, kőfedélpép, tüzálló-téglák, kémény-rakványokból stb. Gyári raktára a gartenaui portland czement- és vizhatlan mészgyárnak. Mennyezet (Stuccatur) nádszövet raktár. 24328

Szállodák.

Orient szálló Kerepesi-ut népszinházzal szemben, kávéház és étterem, szobák 1 frttól 3 frt 50 krig villamvilágitással és kiszolgálással együtt, hónapos szobák villamvilágitással és kiszolgálással együtt 16 frttól 36 frtig. Villam vasut minden irányban, központi fekvés.

Pannonia szálloda, Budapest, Kerepesi-ut a Nemzeti szinház és a Népszinház között. **Száz harmincz szoba és terem. Nagy étkező termek és kávéház. Olvasó- és társalgó-terem. Elektromos felhuzó (Lift). Villamos világitás. Központi fütés. Fürdők.** 40612

Union-szálloda az operaházzal szemben (Szerecsen-utcza 35.), a földalatti villamosvasut megálló helyénél. Kényelmes szobák, izléssel berendezve. Olcsó szobaárak. Pontos és előzékeny kiszolgálás. 32339

Tanintézetek.

Röser János nyilvános tan- és nevelőintézete, Budapest, aradi-utcza 10. szám. Egyenrangu a kereskedelmi akadémiákkal. Felvesz tanulókat a négyosztályu **polgári iskolára**; továbbá a háromosztályu nyilvános **felső kereskedelmi iskolára.** Bizonyitványai **államérvényesek** és a zárbizonyitványok az **egyévi önkéntességre** képesitenek. **Vidéki szülők fiai a nevelőintézetben teljes ellátást, felügyeletet nyernek.** Szülőknek kivánatra prospektust küld és felvilágositásokkal szolgál az **igazgatóság.** 31808

Tapéta-diszités.

Knyasskó György tapéta-diszitő Budapesten, VIII. Kerepesi-ut 51. szám (alapittatott 1867-ben). Elvállal szállodák, kávéházak, vendéglők és privátlakások tapétázását, plasticus és fali menyezet készitését a legegyszerübbtől a legfinomabb és legizlésesebb kivitelben, jótállás mellett. 31365

Varrógépek.

Eredeti Singer-varrógépek, családi használatra és ipari czélokra. **The Singer Manufacturing Co.** részvénytársaság (ezelőtt Neidlinger G.) **Teréz-körut 21, Váczi-utcza 26 és Budán Fő-utcza 15.**

Vizvezeték- és légszesz-berendezések.

Knut Károly mérnök és gyáros, Budapest VII. Garai-utcza 6—8. Légszeszvezetékek, closetberendezések, központi fütések, szivattyuberendezések, hydraulikus kosok, járgányművek, kőagyagcsövek. 31594

Virágkereskedés.

Nacter Lujza cs. és kir. udv. szállitó virágkereskedése VI. Andrássy-ut 7. készit legjutányosabb árak mellett, válogatott friss és üde virágokból a legdivatosabb és legelegánsabb **csokrokat** és **virágkosarakat** valamint **sirkoszorukat** virágok, babérlevelek és pálmaágakból. Vidéki megrendelések gondos csomagolásban pontosan eszközöltetnek. 32155

Világitás.

Legszebb, legolcsóbb világitás! Solus Acetylén Gáz szállodák, magánházak, üzletek, városok stb. részére **Loósy A. és J.** világitási vállalata Budapest, IV. Rózsa-tér 7 sz. 31906

KÖZGAZDASÁG.

Madrid, jan. 1. A gyarmatügyi és a pénzügyi miniszter azt hiszik, hogy a kubai jelzáloglevelek eladásából és a vámok által biztositott kincstári kötvények kibocsátásából 200 millió folynékbe; mivel a háboru költségei havonként csak 40 millióra rugnak, ez a kétszáz millió a parlament összeüléséig bőségesen elegendő lesz.

Üzleti heti szemle.

— január 1.

Az időjárás e héten is borus volt, csapadék azonban csak szórványosan fordult elő. A hőmérséklet az egész országban tetemesen csökkent és a hideg állandó maradt. A vetéseket azonban ez idő szerint nem fenyegeti veszély, mert karácsony első napjain az ország különböző részein esett a hó és a termőföldet mindenütt hol vastagabb, hol vékonyabb hóréteg fedi. A külföldön szintén kedvező volt az időjárás és a vetések felől panaszhangot alig hallani. A vizállás alig változott és a jégzajlás tart. A hét végén kiderült az idő és a hőmérséklet is emelkedett valamivel.

Gabonaüzlet. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A külföldi piaczokon a spekuláczió tétlensége inkább az árhanyatlásnak volt támogatója és a hét elejét kivéve, kisebb-nagyobb árcsökkenések váltották fel egymást. *Amerikában* az irányzat szabálytalanul alakult. Eleinte a látható készletek csökkenése és a gyenge hozatalok folytán jobb volt a spekuláczió-kedv. A hausse realizálására később ismét csökkenés, majd egy napra emelkedés állott be, mig végül, noha az Unió belvidéken levő készletek megcsappantak, ismét lanyhaság került felszinre. *Angliában* az üzlet gyenge forgalma daczára többnyire szilárd volt az irányzat és csak a hét végén csökkentek mérsékelten az árak. A *franczia* piaczokon a hozatalok javultak, mig a kereslet ezzel szemben korlátolt marad. Ez oknál fogva az árak csökkenőek voltak és ugy buza, mint a lisztjegyzések jóval alacsonyabban állanak. *Délnémetország, Hollandia, Belgium* és a *Svájczban* a fogyasztás tartózkodó, a forgalom nehézkes, az árak azonban alig tüntetnek fel változást. *Nálunk* a hangulat e héten javult és mig tengerinél az árjegyzések csak nehezen tarthatták fenn magukat, addig kenyérmagvak és másnemü takarmány-czikkek nagyobbára szilárdak voltak.

Buza. A megnyitási napon alig részesült figyelemben. Később azonban a gyenge hozatalok és a viszonyok kedvezőbbre változása malmainkat vételekre animálták és bár csak egyenkint vettek részt a vásárlásban, mégis jobb árakat fizettek. A hét végével a forgalomban ismét visszaesés állott be, mert a kinálat is rendkivül gyenge volt. A külföldi piaczokon beállott árhanyatlást a készárupiaczon csak harmadrendü tényezőnek tekintették és igy a hangulat továbbra is kellemes maradt. A malmokat most kizárólag csak a készletek csökkenése foglalkoztatja, mert nagy aggályaik vannak a készáru feltünő csekély hozatalai miatt. A forgalom, illetőleg a hozatalok megélénkülése a téli hónapokra nem várható, mert vidéken is fogytán vannak a buzakészletek és e miatt a kereskedők nehezen eszközölhetik bevásárlásaikat. A helyi készletek pedig nem lesznek elegségesek tavaszig, mert a készletek, beleértve az összes hajó-, privát és közraktárakat, alig haladják meg az 500.000 métermázsát. Igy tehát ha a lisztüzlet csak egy kicsit megélénkül, ugy ez a körülmény gyenge hozatalok mellett ismét nagy lökést adhat a jövőben az emelkedő ármozgalom terjedésének. A hét nyugodt irányzattal végződött, a heti forgalom 10 kr áremelkedés után 35.000 métermázsára tehető.

Rozsra a buza-üzlet élénkülése kedvező hatással volt. Eleinte ugyan változatlan árak mellett a kereslete is csendes maradt, később azonban a fogyasztás elszállitási czélokra jobb vételkedvet árult el. A helyi kinálatok azonban csak gyéren mutatkoztak és igy állomási offertokat is igénybe vettek. Jó hangulatnál az árak mintegy 15 krral javultak és jegyzünk a hét végével paritásban 8.55—8.65 frtot, helyben átvéve minőség szerint 8.45—8.70 frtot. *Állomáson* elkelt Vadkerten 8.10 frton, Monoron 8.20 frton, Kemecsén 8.— frton, Lajosmizsén 8.10 frton.

Árpa irányzata szintén szilárd volt. A kinálat azonban nagyon korlátoltan fejlődött és igy a forgalom sem ölthetett a kereslet arányához képest nagyobb terjedelmet. Takarmányárpa könnyen volt elhelyezhető és jó vételkedv mellett helyben és Kőbányán 6.50 forintig terjedő árakat engedélyeztek. Jó minőségü árpa különösen nagyon keresett volt, de kinálatok alig érkeztek. *Állomáson* átvéve a finom minőségek kinálatai szintén megritkultak és igy a vevők már a gyengébbel is beérték, elkelt Kisujszálláson 6.45—6.50 forinton. Egerben 7.75 forinton.

Zab kereskedelmi fajokban változatlan, finomabb minőségek egyes esetekben 10—15 krral drágább árakon keltek. A kinálat gyenge ugyan, de a kereslet sem jobb és csak a hiányzó primaminőségek kerestettek nagyon élénken. Átlagban az árak még sem mutatnak változást és fizettek minőség szerint 6.10—6.60 frtot helyben. *Állomási* forgalom e czikkben nem jött tudomásra.

Tengeriben a kereslet szemlátomást gyengült. Ennek az anomáliának pedig egyes-egyedül a kinálat magas árkövetelései voltak okozói és vevőink csak 10—15 krral olcsóbb árak mellett voltak hajlandók vásárolni. Miután azonban az árengedményt nem sikerült kieszközölni, a forgalom különösen helyben nagyon gyengén alakult. Uj tengeriben a kinálat elég bő és fizették helyben 5—5.10 frton, ó-tengerit kisebb tételekben 5.20—5.25 frt közt adtak el. *Állomási* forgalom is korlátoltabb, elkelt Szoboszlón 4.77½ frton, Hatvanban 5.17½ frton, Pancsován 4.45 frton, Mezőturon 4.77½ frton, jegyzünk továbbá tengerit tiszavidékes Kisujszállás paritásában 4.80 frton, bánsági Becskerek távolságában 4.50 frton és bácskai Ujvidék távolságában 4.60 forinton.

Olajmagvakban sem a kereslet, sem a kinálat terjedelme nem volt nagy és a forgalom is a mult hetihez hasonló szük keretek közt mozgott. *Káposztarepczében* paritásra ugyszólván semmi és csak a helyi raktárakban történő átvételre kötöttek kisebbszerü üzleteket. Az árak e héten 13.— frt és 13.50 frt között váltakoztak. *Lenmag és gomborkában* jóformán forgalom is alig fejlődött és névlegesen előbbi 9—10 forinton, utóbbi 10.50—12.— frton lett jegyezve. *Vadrepczében* is csak elvétve fordultak elő apróbb eladások, melyeket 6—6.50 frtig fizettek.

Határidőüzlet. Az e heti üzlet ellentétben a mult heti lanyhaság és üzletpangással többnyire szilárd volt. Különösen tavaszbuzában láttunk élénk ármozgalmat, mert a többség nagyon emelkedőképesnek tartotta. A kontremin a külföldi piaczok ellanyhulásával és nagyobb realizácziókra igyekezett ugyan a helyzetet tőle telhetőleg kiaknázni, de 12 frton alulra még sem tudta a tavaszi terminust leszoritani. A baisse-párt akcziója tehát ismét hajótörést szenvedett, mert a spekuláczió nem a tengerentuli áralakulást, hanem saját speciális viszonyainkat, a készletek szembetünő megfogyatkozását és a gyenge hozatalokat tekintette mértékadónak. Nézetünk szerint, ha hazánkban máris gyengén van buza, tavaszszal bizonyára még kevesebb lesz. A kontreminnek kelepczébe kerülését tavaszra csaknem biztosra veszik és habár ez a spekuláczió ádáz küzdelemre készül, csak bajjal tud a hinárból kimászhatni. Igy tehát a jövő év első felében hatalmas árhullámzásra lehet kilátásunk, mert a haussepárt is sikra készül szállani és hogy melyik párt veszti a csatát, azt majd csak a jövő fogja megmutatni. Az importot csak április vége felére veszik még eddig kalkuláczióba, mi kitünik abból is, hogy a májusra szállitandó buza, a mely határidőben e héten volt először számottevő forgalmunk, körülbelül ¼ forinttal olcsóbb a tavaszi terminusnál, jóllehet a későbbi határidőre nézve már az uj szokások birnak hatálylyal, azaz nem 75 kilogrammos, hanem 76 kilogramm sulyu buzát kell szállitani. Különben ezen abnormis áralakulást befolyásolja az amerikai jegyzés is, mert ott szintén olcsóbb a májusi a tavaszinál. A hét végével ugyan csendes az irányzat, mindamellett egyenlegkint tengeri és repcze kivételével az összes czikkeknél többé-kevésbbé jelentékeny javulást állapithatunk meg. A forgalom elég élénk volt. A lefolyt hét áringadozásai a következők voltak:

Szokványbuza tavaszra indult 11.92 frton, emelkedett 11.95 frtra, esett 11.92 frtra, emelkedett 12.02 frtra és záródik 12.04—12.05 forinton. *Szokványbuza szeptemberre* indult 9.27 frton, emelkedett 9.34 frtra, esett 9.27 frtra, emelkedett 9.30 frtra és záródik bágyadtan 9.30—9.31 frton. A két buza határidő heti forgalma mintegy 600.000 mm.

Szokványrozs tavaszra indul 8.66 frton, esett 8.62 frtra, emelkedett 8.72 frtra, esett 8.71 frtra, emelkedett 8.76 frtra, esett 8.71 frtra és záródik bágyadtan 8.71—8.73 forinton. Heti forgalom mintegy 200.000 métermázsa.

Tengeri május—juniusra indult 5.42 frton, esett 5.40 frtra, emelkedett 5.45 frtra, esett 5.38 frtra és záródik bágyadtan 5.37—5.38 frton. Heti forgalom mintegy 400.000 métermázsa.

Szokványzab tavaszra indult 6.36 frton, emelkedett 6.40 frtra, esett 6.37 frtra és záródik bágyadtan 6.36—6.38 frton.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 1898 indult 12.10 frton, esett 12.— frtra, emelkedett 12.10 frtra és záródik nyugodtan 12—12.10 frton. Heti forgalom mintegy 50.000 mm.

Hüvelyesek és termények. (Az *Egyetértés* tudósitójától.) Az elmult héten a hüvelyes üzleti hangulata általánosan lanyha volt, mert belföldön az ünnepek előtt ugy vidéken, mint helyben a szükséglet nagyobbára fedezve lett, az export üzletben is csak jelentéktelen gyenge forgalmunk volt. Bab a gyenge forgalom mellett lanyha irányzatu volt. — Jegyeztetik nagy fehér és kis gömbölyü 6.75—7.75 forint, törpe 7.75 frt, *Borsó* 8.50—9.— frt. *Lencse* zsizsikes áru 10 forint, zsizsikmentes áruban belföldön gyengébb ajánlat van, mind a mellett az árakban külföldről érkező olcsó ajánlatok következtében emelkedés nem volt, ára változatlan. *Köles* 4.75—5.— frt. *Kása* 9.50—10.50 frt. *Mák* 30—31 frt. Mind 100 kilogrammonkint.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósitása az *Egyetértés* számára.) *Vörös lóhere.* E héten is csöndes volt az üzlet, a forgalomba került mennyiségek nem voltak jelentékenyek és ennek folytán az eddigi árjegyzések változatlanul maradtak. Amerika jegyzései tovább is olcsók, belföldi középminőségü áru nem kelthetett figyelmet. *Luczerna.* Belföldi áruról keveset hallani, de keveset lehet látni is belőle. Vidékről már csak szórványosan érkeznek ajánlatok, jóllehet, hogy nem is igen van érdeklődés irántuk, minthogy a tömegesebb szükségletnek zöme már fedezve lőn. Ennél több figyelemben részesült az olasz áru, minthogy ennek meglehetős minőségeihez viszonyitva az árak mérsékelteknek tekinthetők. *Baltaczim.* Néhány kisebb tétel ajánltatott, a melyek jó árakon csakhamar el is keltek. Nyers áruért, 100 kilónkint Budapesten értve, a következő árak jegyeztettek: vörös lóhere uj 36—44 frt, vörös lóhere mult évi 33—36 frt, luczerna mult évi 40—50 frt, mohar 5.75—6 frt, bükköny 6—6.25 frt.

Szilva és szilvaiz. (Markó Albert jelentése az *Egyetértés* számára.) *Szilva.* A hét folyamán az üzlet igen élénk volt, Száva vidéki állomásokról mintegy 30—40 waggon vétetett. A hangulat megszilárdult s az árak a mult hetiekhez képest fél forinttal emelkedtek. A készletek az év végével csekélyek, miután az idei termés háromnegyedrésze elszállittatott s a közeledő ujévben szilárd irány volt várható. — *Szilvaiz.* A mult heti árakon egynehány waggon adatott el, a hangulat csökkenő kereslet daczára szilárd, a készletek csekélyek.

Gyapjuüzlet. (Altschul és társa jelentése az *Egyetértés* számára.) Az utolsó két héten eladott mennyiség kb. 500 bál volt, mely néhány silány minőségü kisebb tétel kivételével nagyobbrészt hibátlan középminőségü gyapjuból állott. Jegyeztek: vékonyszálu bácskai 83—84, középminőségü egynyiret. 121—122, középminőségü bárány 110—112 frton. A készlet, melyet az uj eszténdőbe piaczunkról átviszünk, kb. 14.000 bál silány és középminőségü gyapjuból áll és finomabb minőségek majdnem teljesen hiányzanak.

Nyersbőrök. (Ifj. Leitersdorfer Lipót jelentése az *Egyetértés* számára.) Az elmult héten tartatott meg az ujévi nyersbőr-vásár, még pedig igen különböző eredménynyel. Az árak minden czikkben olcsóbbak lettek. *Marhabőrökből* a hozatal nem volt ugyan nagy, de a rendesnél kevesebb vevő is volt e czikkre. Az árak néhány forinttal 100 kilónkint hanyatlottak. *Borjubőrökben* az üzlet jobb volt, a mennyiben a felhozott mennyiségek hamar találtak vevőre. *Lóbőrök* az orosz vevők kimaradása következtében elhanyagoltak és áruk csökkent. *Juhbőrökből* az összes hozatal kb. 60.000 darabra tehető, melynek egy része eladatlan maradt. Durvagyapjas bőrök jól fogadtatnak, mig németgyapjások iránt a kereslet csekélyebb. *Kecskebőrökben* élénk forgalom fejlődött ki, mely czikkből kb. 60.000 darab kelt el kielégitő jegyzések mellett. Erdélyi áruért fizettek 176—185 frtot 100 darabonkint.

Kikészitett bőrök. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Csak a hét utolsó két napján kapott ez az üzletág ismét egy kis lendületet, a midőn az ugynevezett váczi vásár alkalmával több vidéki bőrkereskedő személyesen jött bevásárolni. Nagyobb tételekben keltek ezuttal egyes és hármas talpak, valamint barkás tehénbőrök, mig fénybőrök és kordoványok iránt most még csekély érdeklődés mutatkozott. Daczára annak, hogy a novemberi és deczemberi üzletek nehézkesen fejlődtek, az egész évi forgalom nem maradt lényegesen hátra a mult évi mögött, annál kedvezőtlenebb a mostani követelések nagyobb részének kvalitása s annál ijesztőbb az idei fizetésképtelenségek szaporodása; tartunk tőle, hogy az idei rossz termés következményei még ezután is fognak mutatkozni. Az e heti incassó nem felelt meg a várakozásoknak. Az árjegyzések pedig egyelőre még elég szilárdan tartották magukat s következők maradtak: Talp I. r. egyszer csávázott 144—154 forint, talp I. rendü kétszer csávázott 134—140 forint, I. rendü háromszor csávázott 22—25 kilogramm 140—148 forint. I. rendü háromszor csávázott 26—30 kg.-mos 142—150 forint. Fénybőr (blank) I. r. fekete 144—150 forint, fénybőr (blank) II. r. fekete 134—140 forint. Tehénbőr I. r. barkás 8—9 kilogramm 185—195 forint, tehénbőr I. r. barkás 6—7 kilogramm 190—200 frt, I. r. barkás 4—5 kgr. 210—220 frt, I. r. barázdált 8—9 kgr. 190—195 frt, I. r. barázdált 6—7 kgr. 195—200 frt, I. r. barázdált 4—5 kgr. 210—220 frt, I. r. barna 6—7 kilogramm 195—210 forint. Bivalyhát I. r. angol 132—142 forint, bivalyhát II. r. angol 122—127 frt, bivalyhát III. r. 114—117 forint. Hemlocktalp 125—130 forint. Talphulladék angol 115—135 frt, talphulladék Union 85—90 frt, talphulladék sarok 82—92 forint. — Az árak 100 kilogrammjával értendők.

Sertésüzlet. (Az I. m. sertéshizlaló részvény-társaság jelentése az *Egyetértés* számára.) — Az üzlet lanyha volt. — Heti átlagárak: ma-gyar válogatott áru 320—380 kilogrammos 51—52 krajczár, 280—300 kilogrammos 51—52½ kr. szerbiai 47—50 kr., páronkint 45 klg. életsulylevonás és 4% engedmény szokásos. Eleségárak: Tengeri 5.60 frt. Árpa 6.80 frt. Kőbányán átvéve. Helyi állomány: decz. 24-én maradt 19.839. Felhajtás: belföldről 1007, Szerbiából 3226, együtt 4233, összesen 24.072. Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I—X. ker.) 2055, belföldre 276, Bécsbe 277, osztrák tartományokba 457. A szappangyárban feldolgoztatott: a szállásokban elhullott 7, waggonból kirakott hulla 24, borsókásnak találtatott 26, együtt 47, összesen 3112. Maradt állomány 20.960. A részvényszállásokban 6998 sertés van. Az egészségi és tranzitó-szállásokban maradt decz. 24-én 5286. Felhajtás Szerbiából 3226, együtt 8512. Elhajtás 2182, maradt állomány 6360 szerbiai. Az egészségi szemlenél január 1-től máig 1020 a fogyasztás alul kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott. — *Bécsi vásár*: decz. 28. Felhajtás: 10.813 sertés, köztük 5890 süldő. Az üzlet lanyha volt. — Nehéz 45—46— frt, középnehéz 43—44 frt, süldő 32—42 forint 100 klgrkint elevensulyban. — *Drezdai vásár*: decz. 23. A vásáron volt 1293 vidéki sertés, melyek 45—53 márkán keltek, eleven sulyban. — *Berlini vásár*: decz. 24. Felhajtás 1951 sertés. Üzlet lassu volt. Mecklenburgi 58—59, vidéki sertés 57—58, belföldi 54—56 márka.

Zsiradékáruk. (Markó Albert jelentése az *Egyetértés* számára.) *Szalonnában* nagyobb kötések létesültek, mivel a mostani árak mellett a beraktározás nem kedvező. A földbirtokosok és gazdák szintén iparkodnak szükségletüket fedezni, ezek folytán az árak változatlanul szilárdak. Vidéki szalonna sürün kerestetett s több üzlet létesült. — *Disznózsir* jó keresletnek örvend s miután az élénk szalonna-előállitás folytán e czikk készitése elhanyagoltatott és későbbi szállitásra több kötés létesült, az árak fél forinttal emelkedtek.

Gyarmatáruk. (Wertheimer és Frankl czég jelentése az *Egyetértés* számára.) *Czukor.* A nyers czukor-piaczok emelkedő irányzata e héten tartós volt; Anglia és Amerika emelkedett árak mellett is nagyobb tételeket vettek, mivel még mindig határozatlan, vajjon mily eredmény várható Kuba termésétől és annak mekkora része kerül kivitelre; gyenge kinálat mellett Aussigban a hét zártával 13.40—13.45 frttal jegyeztetett. Finomitványok árváltozás nélkül közlekedtek és jegyeznek Budapesten: süvegáru 37.75—37.50; koczka 38.75—38.50; pilé 36.75—36.50; kristályczukor 35.—. *Kávé*: Braziliai fajok kedvezőtlen aratási hirekre folyton szilárdak; és ha a gyenge aratási kilátások tartósak maradnak, ugy a legközelebbi időben az árak további emelkedése várható. Egyéb kávéfajok továbbra is jó hangulatban maradtak. *Füszerek*: Bors és szegfübors 1 frttal; szegfüszeg 3 frttal emelkedett árakat jegyeznek. *Rizs* minden fajtában árváltozás nélkül zárult.

Petroleum. (Az *Egyetértés* tudósitása). A fogyasztás a többnyire derült időjárás daczára a mult évhez képest gyarapdoott; a gázizzófény, a villamos világitás terjedése, valamint az acetylengáz feltünése sem gyakorolhatott érezhető hatást a petroleum fogyasztására — ámbár e világitási szerek után nem jár fogyasztási adó. A kőolaj az alsóbb néposztályok körében mindinkább tért hódit, a házi- és gyáripar terjedése fokozza a mesterséges világitás iránti szükséget s ép a fentemlitett intenziv fényforrások fokozzák az általános óhajt erős világitás iránt, mely kőolaj segélyével is kielégithető, habár csak különleges égők alkalmazásával, melyek lényegesen többet fogyasztanak, mint a régi időnek mindinkább háttérbe szoruló egyszerü lapos égői. A kontingentálás megujitását czélzó tárgyalásokról ujabban mi sem hallatszik. Daczára ennek az árak meglehetősen változatlanok, mivel azok már amugy is többé-kevésbé veszteséggel járnak az összes gyárakra nézve és a nyersolaj-piaczon uralkodó bizonytalan viszonyokat tekintve, a finomitóknak nincs semmiféle indokuk arra, hogy minden áron üzleteket hajhászszanak. Nevezetesen a kis forgalomban az árhanyatlás a kontingentálás megszüntetése óta aránylag jelentéktelen. Itt is az a már gyakran észlelt jelenség ismétlődik, hogy a tömeges fogyasztásra szánt czikkek erős áringadozása esetén a fogyasztás sokkal jobban érzi az ingadozás hátrányait, mint előnyeit. Az üres hordók ára már évek óta nem tapasztalt alacsony állást ért el, főleg mivel az előző évek behozatala a piaczot szoritja és mivel a finomitók nem szereznek be az idén oly nagy készletet, mint az előbbi években. Ep az utóbbi okból nincs kizárva, hogy a legközelebbi hónapokban az árak ismét meg fognak szilárdulni. Uj bikkfahordókat már alig gyártanak, mivel az eddig készültek nem feleltek meg s a használt üres tölgyfahordók alacsony ára következtében a gyártás kevésbbé jövedelmező. Az árjegyzések nagybani eladásoknál a következők: Fiumei amerikai kőolaj 21.75 forint, fiumei orosz kőolaj 19.— forint, Standard white (szalon, orsovai)kőolaj 17.— forint, brassói I-ső rendü 15.— forint. (Az áruk 100 kilogramm tisztasulyért 20% göngysulylyal, hordóstul Budapestre bérmentve szállitva értendők.) Egyes hordók 25 krral drágábbak.

Ásvány-kenőolajok. (Az *Egyetértés* tudósitása.) Orosz nyersanyagból finomitott kenőolajok árai a következők: Hengerolaj hig, magaslobbanási foku 26.— forint. Kiváló nehéz gépolaj (fajsuly $^{907}/_{10}$) 24.— forint. Nehéz gépolaj (fajsuly $^{905}/_{07}$) 22.— frt. Könnyü gépolaj (fajsuly $^{900}/_{02}$) 20.— forint. Orsóolaj 16.— forint. Tisztitó olaj 13.— forint. Vulkán (tengely)-olaj (fajsuly $^{907}/_{10}$) 13.— frt. (100 klg. tisztasuly után, hordóstól, valódi göngysulylyal, Budapestre szállitva) Más, mint orosz nyersanyagból finomitott olajok fajsuly és kenőképesség szerint 2—5 forinttal olcsóbbak.

Szeszüzlet. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A karácsony és ujév közti időben ismét megélénkült a kereslet, vevők siettek az áru beszerzésével, mert az ünnepek alatt nagy a fogyasztás és mindannak daczára, hogy a szükségletek az utóbbi hónapokban igen nagyok, készlet sehol sincsen, mivel termelőknél is hiány van osztalékolt áruból. Az elfoglalt tartományokba is lehetővé vált némi szállitás. Az irány változatlanul nagyon szilárd és jegyeztetik: osztalékolt, megadóztatott szesz 56.25—56.75 forint nagyban, 59—60 forintig kicsiben, nem osztalékolt, adómentes áru 14.50—15.50 frt nyersen és 15.75—16.75 frtig finomitva; denaturált áru 18.25—19.— forint. Sajtolt élesztőszesz 56.25 (60.—) forint 10.000 liter %-kint, készpénzfizetésre — hordó nélkül helyben. A kivitel változatlan.

Szilvórium és törköly. (Az ohaba-lungai uradalom gavosdiai főzdéinek jelentése az *Egyetértés* számára.) Az elmult héten nagyon érezhető volt a nagyfogyasztók év végével szokásos tartózkodása, mi által az üzlet lanyha volt, s a forgalom csak kisebb levélbeli megrendelésekre szoritkozott. Szilvórium ára változatlan, ellenben valódi jó törköly nagyon keresett és valamivel drágább. Jegyzék nagyban; Szilvórium 55.— frt, raki 26.— frt, törkölypálinka 54½ frt, törkölyáthuzat 38½—39 frt hektoliterenként Gavosdián kölcsönhordóval 4 hóra.

Repczeolaj és repczepogácsa. (Az *Egyetértés* tudósitása.) *Repczeolajban* a hét végével az üzlet szilárdult. Készárut nagyban kerestek és az ára fél frttal emelkedett. A jegyzés zárul nagybani vételnél 36.50 frton, határidőüzletben a jegyzés ugyanaz. *Repczepogácsá* iránt Németország részéről még folyton nagy a kereslet és ez megszilárditja a helyzetet. A hét folyamán több kötés fordult elő egész 5.50 frtig. A jegyzés záródik teljes kocsirakományvételnél 5.50 frton, a budapesti vasuton átvéve.

Széna, szalma és takarmány. (Fuchs József jelentése az *Egyetértés* számára.) A hetivásáron széna és szalmában rendes behozatal és megfelelő kereslet volt. Eladatott: középminőségü jobb és elsőrendü széna 2.——2.60 frton, muhar 2.45 frton, alomszalma 1.40 frton, zsupszalma 1.70 forinton, szecska 2.10 frton, 100 kilogramm szerint fuvaronkint házhoz szállitva. Préselt széna 2.—2.40 forinton, préselt szalma 1.20—1.40 forinton 100 kilogramm, a józsefvárosi pályaudvaron.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

⁑ **A Budapesti közuti vaspályatársaságnak** mult évi deczember hónapjában 181.110 frt 14 kr bevétele volt. Az összes bevétel 1897 január 1-től deczember 31-ig 2.262.666 frt 46 kr volt; az előző évben 2,173.635 frt 38 krra gugot.

⁑ **A Budapesti villamos városi vasut részvénytársaság** vonalain 1897. év deczember havában a bevétel 118.630 frt 30 krt tesz ki. Az 1897. évi összes bevétel 1,494.285 frt 82 kr. Az 1896. évben 1,690.027 frt 37 kr. bevétel éretett el, mig az 1895. évben az összes bevétel 1,315.168 frt 67 krt tett ki.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A bankprovizórium.** *Kautz* Gyula, az osztrák-magyar bank kormányzója és *Mecenseffy* vezértitkár, kik az utóbbi napokban a bankprovizóriumra vonatkozó egyezmény aláirása végett Budapesten időztek, immár visszautaztak Bécsbe. Tegnap pedig megjelentek az osztrák pénzügyminiszternél, hol az egyezményt szintén aláirták. Mint Bécsből táviratozzák, a «Wiener Ztg.» mai száma közli az osztrák pénzügyminiszter és az osztrák-magyar bank közt 1897. decz. 31-én létrejött egyezményt, a mely az 1897. decz. 30-án kelt császári rendelet alapján a bankszabadalmat 1898. decz. 31-ig meghosszabbitja.

** **Bécs város gázkölcsöne.** A Deutsche Bank-kal folytatott tárgyalások meghiusulására Bécs város a következő kommunikét adta ki: Bécs város és a Deutsche Bank között a gázkölcsön ügyében folytatott tárgyalások mindeddig nem vezettek eredményre és pedig azért, mert a város képviselőitől a bank képviselői a tramwaykérdés megoldására vonatkozólag az *utolsó pillanatban* nyilatkozatot kivántak, de a város képviselői nem voltak abban a helyzetben, hogy azokat megadhatták volna.

** **A miskolczi kereskedelmi és iparkamara** ujjáalakulása után való első ülését deczember 30-án tartotta meg *Radvány* István kir. tanács elnöklése alatt a tagok igen élénk részvétele mellett. Az ipartörvény 50. §-ának módositását az ülés helyesli, mivel a vidéki kereskedelem és ipar érdekében fekszik, hogy a tulzott mérvben elburjánzott házalás elvégre be legyen szüntetve. A kivételek korlátozása czéljából kéri a kamara, hogy ezek a kamarák meghallgatása után adassanak ki. *Ipari mintatáraknak* egyes nagyobb vidéki városokban való felállitását helyesnek tartja, de költségesnek s nem várható ez időszerint gyakorlati eredmény. Helyeslőleg tudomásul szolgált a *vándorraktárak* visszaéléseinek meggátlására vonatkozó rendelet, melynek végrehajtására az iparhatóságok figyelmét külön is felhivja a kamara. Ez ülés foglalt állást a *kartellkérdés* ügyében. Ugy a kereskedő, mint az iparosztály előterjesztett véleménye az, hogy a kartellek törvényhozási szabályozása szükséges; e véleményt *Kanitz* Jenő egri keményitőgyáros, ki maga is tagja a keményitőkartellnek, elfogadásra ajánlja s az ülés egyhangulag el is fogadta az osztályok véleményét. Aztán kimondatott, hogy nem pártolja a temesvári kereskedelmi egylet felterjesztését a *kereskedelmi alkalmazottak* állami kötelező *nyugdijbiztositása* iránt, habár szükséges is a kormány szocziálpolitikai intézkedése. Szintén nem támogattatik az *őrlési forgalom* fentartása. Támogatja az aradi kamara felterjesztését *szakaszbérletjegyek* kiadása és a *fuvardijtöbbletek* gyors visszatéritése iránt, valamint a *bányatörvény reviziójára* nézve is.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Trieszt, decz. 31. A *czukorpiacz* tartott, centrifugal-pilé, készáru 14½—14⅜ forint, deczember—márcziusra 14⅞ frt. *Kávé* Rio 39—53 forint, Santos 39—54 frt. *Szesz* január—februárra 11 frt, február—áprilisra 10½—10¾ frt. *Bors* (singaporei) 45—45.50 forint.

Hamburg, decz. 31. *Petroleum* nyugodt, helyben 4.75 márka.

Zürich, decz. 31. Román buza 26—28.50, orosz 27—29 frank, vámmentesen, Romanshorn.

Páris, decz. 31. *Nyersczukor* (88 fok) készáru 29.50—38.— frank, nyugodt, fehér czukor deczemberre 32.50 frank, januárra 32.62½ frank, szilárd, márcziustól négy hónapra 32.25 frank, májustól négy hónapra 33.62½ frank. Finomitott készáru 101.50—102.— frank.

London, decz. 31. A *gabonapiacz* nyugodt, buza tartott, liszt gyengébb, a többi czikkek szilárdak. Felhozatal: 23.040 quarter buza, 24.160 quarter árpa, 92.940 quarter zab.

Bréma, decz. 31. *Petroleum* helyben 4.35 márka.

Napirend: 1898. január 2.

Naptár Vasárnap, január 2. Róm. kath. B. Makár ap. Prot.: B.-A. — Görög-orosz: (deczember 21.) E. Jul. — Zsidó: Tebeth 8. — Nap kél: 7 óra 33 perczkor, nyugszik 4 óra 3 perczkor. — Hold kél: 11 óra 54 perczkor délelőtt, nyugszik: 2 óra 34 perczkor éjjel.

A miniszterek nem fogadnak.

A budapesti polgári iskolai tanári testület ülése.

A pécsi püspök felszentelése a budavári primási palotában.

Nemzeti muzeum természetrajzitár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Iparmüvészeti muzeum és karácsonyi kiállitás 9—1 óráig, illetőleg 10 órától 4-ig.

Gazdasági muzeum nyitva a szerdai nap kivételével, a mely napon zárva van, naponkint d. e. 10 órától 1-ig, d. e. 3-tól 6-ig. A muzeum látogatása mindig ingyenes.

Országos képtár az akadémiában nyitva d. e. 9 órától d u. 1-ig.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma (muzeumkörut 4.), nyitva d. e. 10—12 óra.

Technológiai iparmuzeum nyitva d. e. 9 órától d. u. 3-tól 5-ig.

Az 1848—49-iki szabadságharczi emlek-gyüjtemény és Kossuth-muzeum: Stefánia-ut 51. sz. a. délelőtt 9—11-ig.

Deák-mauzoleum a kerepesi-utitemetőben nyitva d. u. 3 órától 5-ig.

Magyar körkép-társaság (városliget) *Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem* óriási körkép. Látható reggeli 9 órától dulután 4 óráig. Belépődij 50 kr., gyermekjegy 30 kr

Magyar kereskedelmi muzeum. Allandó kiállitás: kereskedelem történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban, délelőtt 9 órától délután 5-ig. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott 9 órától d. u 2-ig. — Magyar házi ipar központi bazár kerepesi-ut 22. sz. I. emelet d. e. 9-től esti 7 óráig. Tudakozó Iroda és nyilvános szakkönyvtár Kerepesi-ut 20. sz., d. e. 9—12. és d. u. 3—6 óra között.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1898. jan. 2-án.

Két előadás.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárak mellett:

A valéni nász.

Szinmü 4 felv. Irták Ganghofer L. és Brociner M. Forditotta Kürthy E.

Személyek:

Fortunat	Gál
Adél	Hunyadi M.
Jonel	Góth
Notara	Hegedüs
Bogdán	Bárdi
Zoe	Rostagni
Pia	Molnár
Gorovi	Mátrai
Csuku	Fenyvesi
Aldeanu	Rónaszéki
Lydia	Cselka
Nizetti	Décsi
Olescu	Tapolczai
Grünspecht	Győző
Barbu	Balassa
Szanda	L. Fái Sz.

Este 7½ órakor, rendes helyárakkal:

Coulisset ur.

Bohózat 3 felv. Irta Ernest Blum és Raoul Toché. Forditotta Mihály J.

Személyek:

Coulisset	Hegedüs
St. Castel	Mátrai
Gaston	Ráthonyi
Rosine	Lánczy I.
Lucien	Tapolczai
Luise	Kalmár P.
D'Esparvillené	R. Rostagni I.
Alfredné	Nikó L.
Annette	Munkácsi M.
Baptiste	Szőke
Benoit	Kassai
I-ső játékos	Décsi
II-ik játékos	Nánássy

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest. 1898 jan. 2-án.

Két előadás.

Délután 2½ órakor mérsékelt helyárak mellett:

A fösvény.

Vigjáték 5 felvonásban Irta: Moliére. Ford. Kazinczy Gábor.

Személyek:

Harpagon	Gabányi
Kleant	Dezső
Elize	Nagy Ibolya
Valér	Horváth
Marianna	Cs. Alszegi
Anselm	Egressy
Fruzina	Györgyné
Simon	Körösmezei
Jakab	Zilahi
La Fléche	Latabár
Klaudia	Erszényesné

Este 7 órakor rendes helyárak mellett:

Clémenceau.

Szinmü 5 felv. Irta Dumas S. és D'Artois A. Ford. Fái J.

Személyek:

Clémenceauné	Prielle K.
Clémenceau P.	Mihályfi
Ritz	Egressy
Constantin	Náday
Dobrowska	Helvey L.
Iza	Márkus E.
Niederfeldné	Szacsvayné
Vojnov Szergej	Horváth
Léspéronné	Meszlényi A.
Mariette	Vasarnelyi V

Fővárosi gyermek-szinház.

Igazgató: FELD ZSIGMOND.

Az ujlövölde disztermében, bejárat Rottenbiller-utcza 37/6.

Budapest, 1898. január 2-án.

Hamupipöke.

Bohózatos varrázsrege dalokkal és tánczczal 6 képben. Forditotta Komor Gyula.

Kezdete fél 5 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest. 1898. jan. 2 án.

BOHÉMEK.

Opera 4 felvonásban. Szövegét (Murger nyomán) irta és zenéjét szerzette Leoncavallo Ruggiero Forditotta Radó A.

Személyek:

Marcel	Larizza
Rudolf	Beck
Schaunard	Takáts
Colline	Várady
Barbemuche	Kornai
A kis gróf	Mihályi
Célestin	Dalnoki
Durand	Kertész
Az I. emeleti ur	Ney B.
Egy paraszt	Kiss
Musette	Ábrányiné
Mimi	Kaczér M.
Eufémia	Válent
Eulalia néni	Ponty B.
Hivatalnok	Kárpát
Füszerkereskedő	Fekete

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Budapest, 1898. jan. 2-án.

Két előadás.

Délután 2½ órakor mérsékelt helyárak mellett:

A peleskei nótárius.

Eredeti bohózat dalokkal 3 szakaszban. Irta Gaál József. Zenéjét Thern.

Személyek:

Zajtay István	Boross E.
Klára	P. Vidor H.
Baczur Gazsi	Szentmiklóssy
Biró	Mátray J.
Rektor	Ferenczy K.
Fisoiro	Iványi A.
Éji ör	Kunossy E.
Biróné	Serlegi Ida
Éj királynője	Hében A.
Tóti Dorka	Sz. Szilassy
Megyei biztos	Tóth L.
Csapláros	Bátori I.
Egy haramia	Palásthy
Tiszafüredi biró	Környei
Vasasképlár	Tóth L.
Othello	Székely S.

Este 7½ órakor rendes helyárak mellett:

IFJUSÁG.

Dráma 3 felvonásban. Irta: Halbe Miksa. Forditotta: Szomaházi István.

Személyek:

Hoppe	Molnár L.
Anna	Somló E.
Arnandus	Sziklai K.
Schigorszki	Székely S.
Hartwig	Füredi B.
Maruschka	Fodor R.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest. 1898 jan. 2-án.

Két előadás.

Délután 2½ órakor, mérsékelt árakkal:

Blaha Lujza asszony, mint vendég.

A falu rossza.

100 arany pályadijjal jutalmazott eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Tóth Ede. Zenéjét összeállitotta Erkel Gyula.

Személyek:

Feledi	Horváth V.
Lajos	Szirmai
Boriska	Gazsi M.
Bátki	P. Lukács J.
Göndör	Kiss H.
Finum	Blaha L.
Csapó	Sántha
Csapóné	Izsóné
Sulyokné	Boránd H.
Tarisznyásné	Vedress G.
Egy paraszt	Hortobágyi
Csendőrbiztos	Szerdahelyi
Kónya	Ujvári
Gonosz	Szabó A.
Gonoszné	Siposné
Cserebogár	Bertalan
Czene	Tollagi
Adus	Várnay
1-ső czigány	Bellák
2-ik czigány	Parányi
Korcsmáros	Várdai
Jóska	Lubinszky

Este 7½ órakor rendes helyárakkal:

A KUKTAKISASSZONY.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Márkus József. Zenéjét szerzette Szabados Béla.

Személyek:

Krisztofóró	Németh
Lianna	Z. Bárdi G.
Liza	Náday I.
Miss O'Neyl	M. Csatai Zs.
Arzén	Szirmai
Vuk Leobáld	Kassai
Piki	Gazsi M.
Didicsev	Vidorné
Palacsinszki	Bártfai M.
Felix	Lubinszky
Misi	Tollagi
Nina	Bán M.
Böske	Vedress G.

VÁR-SZINHÁZ.

Budapest, 1898. jan. 2 án.

Zárva.

Az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat"

Téli- és karácsony-ujévi kiállitása

a városligeti müesarnokban, az Andrássy-ut végén 1897. deczember 1-től, 1898. január 15-ig.

Megnyitás deczember 1-én.

Nyitva reggel 9-től délután 4-ig, azonkivül kedden és vasárnap d. u. 5-től este 9-ig villamos világitás mellett is; csütörtökön este 6-tól 11-ig sétahangverseny. Buffet.

Belépő-dij egy korona. — Vasárnap délután 1 órától 20 kr. 32275

Somossy Mulató

(Nagymező-utcza).

Ma délután kezdete ¼4 órakor. **Dämon Gold**, kiállitási ballet Holzer-től, ugy mint az összes műerők fellépte. — Este kezdete 8 órakor. Bucsu fellépte **Wittels Gyula urnak, az egész társulatával.** Utoljára **Martin** testvér, vagy: **A Würmerl-család**, bohózat 1 felv. Costától. Továbbá **Wittels Gyula** az ő uj dalaival. **Dämon Gold**, kiállitási ballet. **Carola Cäcilia. D'Or Cäcilia** nemzetközi énekesnő. **Miss Daruet** éneklő erőmüvésznő, emel egy zongorát zongorázóval együtt. **Kar'yon** hangszerutánzó, **Gliuseretti-csoport**, akrobaták (5 személy). **Mair Lili** kosztüm-soubrett. **Baumann** magyar szalon-komikus, **Hopp Jolán** magyar énekesnő. **Alexandroff-csoport. Flexmoros** pantomisták. **Lydia Dobranov** serpentin-táncosnő. **Alma de Laneige** franczia excentrikus énekesnő. **Werner Ödön** komikus. A **6 Nord gyöngyök** angol hölgy sextett. **Elena de Patakos**, kis orosz és orosz nemzeti énekesnő. **Francoli** kézi művésznő. **Miss Nikita** k. a., az ő idomitott remek kakaduival, ugy mint az összes uj szerződött tagoknak fellépte. A télikert kávéházban délután 3 órától **Munczy Lajos** zenekara játszik. — Holnap, hétfőn egész uj müsor. Első fellépte **Steidler József** urnak. — Január 5-én kezdődik az 5 napi vendégszereplés az első párisi énekesnőnek, **Gieler.**

Minden ünnep- és vasárnap két előadás.

Csak azon jegyek érvényesek, melyek a pénztárnál és az Andrássy-ut 38-ik számu tőzsdében váltattak.

FOLIES CAPRICE

Rostély-utcza 2. (Károly-kaszárnya.)

Ma

UJ! EREDETI! UJ!

Az ellopott hozomány.

Irta: Leitner H.

Személyek:

Elbogen Rudi	Rott
Szidi, felesége	Weisz urnő
Blumberg, Szidi fivére	Schönberg
Rendőrtisztviselő	Skok
Goldfinger, kávés	Steinhardt
Winter Samu, pinczér	Pfeiffer
Ella, pénztárosnő	Schmidt
Rózsi,) a női zenekar tagjai	Rienzi k. a.
Klára,)	Molnár k. a.
Ida,)	Galványi k. a.
Mari,)	André k. a.
Kati,)	Charlé k. a.
Detektiv	Vasvári
Rendőr	Echten

Történik a rendőri irodában.

Ezt megelőzi:

„Senki fia."

Irta H. J.

SAN-REMÓ kávéház

Kerepesi-ut 21.

Földszintről feljárat az emeleti termekbe.

A kor legmagasabb igényeinek megfelelő kávéházamat van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani, mely ugy a pazar berendezés, mint a kényelem (10 separé) tekintetében felül mul minden eddigit.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Buffet és télikert. Buffet és télikert.

A n. é. közönség szives látogatását kéri

tisztelettel

Lauter Manó,

tulajdonos.

32498

HUNGARIA SZÁLLODA

Ma este az éttermeben **Balogh Károly** ismert s kedvelt zenekara játszik. **Kezdete 8 órakor.**

2080

SZABADALMAKAT

KIESZKÖZÖL ÉS ÉRTÉKESIT

MELLER ERNŐ

HITES SZABADALMI ÜGYVIVŐ 32425

BUDAPESTEN, VII. ERZSÉBET-KÖRUT 56.

Magyar királyi államvasutak.

168481/97. C. II. szám.

Hirdetmény.

Morva-sziléziai-cseh-osztrák kőszénforgalom. (I. sz. pótlék kiadása.)

F. évi deczember hó 1-ével a fenti kivételes dijszabáshoz az I. sz. pótlék lépett életbe.

Ezen pótlék a Ferdinánd császár északi vasut igazgatóságánál 10 fillérért megszerezhető.

Budapest, 1897. deczember 3-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében is.

(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Kitünő olcsó

BUTOR.

A kinek jó és olcsó butorra szüksége van, az forduljon:

Özv. Krause Nándorné-hoz

Budán, 32633

a várban, Disz-tér 9. szám alatt.

A legszebb divánok 15 forinttól 20 forintig.

A nagy krach!

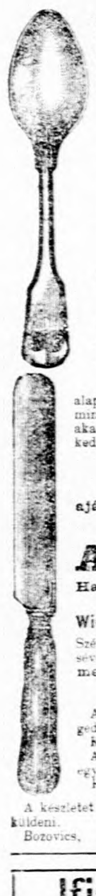

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kiméletlenül, és igy egy nagy ezüstáru-gyár kényszeritve lön egész készletét a munkaerőnek nagyon csekély megtéritése ellenében eladni. Én vagyok felhatalmazva ezen megbizás keresztülvitelére. Ennélfogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megtéritése ellenében, és pedig:

6 drb legfinomabb asztali kést, valódi angol pengével,
6 drb amerik. szabad. ezüst villát egy darabban,
6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-evőkanalat,
12 drb amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskanalat,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt,
1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tejmérőt,
3 drb amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kehelyt,
6 drb angol Victoria-alsótálczát,
2 drb feltünést keltő asztali gyertyatartót,
1 drb theaszürőt,
1 drb legfinomabb czukorhintőt.

44 drb összesen csak **frt 6.60.**

A fenti összes **44** tárgy ezelőtt 40 forintba került és most ezek **frt 6.60** minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehér ércz, mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, a miért jótállás vállaltatik. A legjobb bizonyiték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, mindenkinek, a kinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatériteni; és senki se mulaszsza el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen **diszgarniturát** megnézze, mely

menyegzői és alkalmi

ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas.

Kapható csupán: 32603

A. HIRSCHBERG's

Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Silberwarenfabriken.

Wien, II., Rembrandtsrasse 19/8. Telephon Nr. 7114.

Szétküldés a vidékre utánvéttel vagy az összeg előleges beküldésével. **Tisztitó por hozzá 10 krajczár. Csak a mellékelt védjegygyel valódi** (egészségi ércz).

AMERIK PATENT

Kivonat az elismerő iratokból.

Az első küldeménynyel teljesen meg vagyok elégedve; kérek még egy garniturát.
Kalocsa **Majorossy J.** kanonok

A küldeményt kaptam s meg vagyok elégedve. Kérek még egy készletet 6 frt 60 krért.
Kolozsvár **Báró Bánffyné.**

A készletet megkaptam s igen meg vagyok vele elégedve. Kérek ismét küldeni.
Bozovics, **Keresztes S.** főszolgabiró.

Ifjaknak és öregeknek!

Kik **ifjukori kicsapongások** és **bünök** következtében **idegszétdultságban, idegzsibbadtságban, férfigyengeségben, (impotenczia)** és minden abból folyó **gyengeségi** állapotban szenvednek, leggyorsabban és legbiztosabban Dr. Müller főtörzsorvos általánosan ismert és jónak talált **regeneracziós-készitményei** által gyógyittatnak meg. — Ezek visszaadják az **ellankadt** és idő előtt **kimerült szerveknek az erőt és ifjui ruganyosságot.** Egy adag ára kimeritő orvosi füzettel és használati utasitással 3 frt 10 kr., postán 25 krral több. **Valódi minőségben csak a Szt.-György gyógyszertárban Bécs V/2 Wimmergassse 33** és **Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógysz. király-utcza 12.** 32284 **Óvakodni kell** külföldi hasonló készitményektől. **Határozottan** a bécsi Szt.-György gyógyszertárból való valódi készitmény kérendő.

„Ezt a hirdetést tessék kivágni és eltenni."

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlhato.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, barmely nőbajokat, a legmakacsabb **börbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeképp létrejött **hát gerinczbajokat** gyógyit 15 évi katonaorvosi és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a **legujabb gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos.

Rendelő intézet: **Budapesten, Váczi-körut 4., I. em. bejárat a lépcsőnél.** 31874

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek ugy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Ő felsége a király által 1893. aug. havában szab.

!!! Szenzácziós találmány !!!

PÁRTOS-féle

Higyenikus idomitható sérvkötő!

urak és hölgyek számára.

Ezen legujabb 1892. évben feltalált sérvkötők nemcsak számos bel- és külföldi tanárok, valamint orvosi tekintélyek által az eddig feltalált sérvkötők legjobbikának elismertetett, hanem még a magyar, valamint osztrák kormány nagyméltóságu belügyminiszteriumának közegészségügyi tanácsa által is jónak mondatott ki, minek következtében 1893. augusztus havában a cs. és kir. kiz. szabadalom megadatott. Már rövid idő óta több mint 6000 darab van használatban és a ki egyszer ezen sérvkötőt viseli, többé más sérvkötőt használni nem fog. Ezen sérvkötőt csekély nyomás által 1000 tetszésszerinti állásba lehet idomitani, miáltal eléretik az, hogy bármily nagy vagy elhanyagolt is a sérv, azt mindenki legjobb sikerrel használhatja. Nem tetsző darabokat szivesen visszafogadok. **Árak:** egyoldalu 7—10 frt, kettős **12—18 frt.** A Pártos-féle biztonsági készülékkel ellátott **gummi-sérvkötők** ára egyoldalu **6—10 frt,** kettős **10—16 frt,** gyermekeknek a fele. Továbbá nagy raktár mindenféle **suspensoriumok, haskötők, gummi-harisnyák** és minden a betegápoláshoz szükségeltető czikkekben.

Gummi-különlegesség Pergusson & Comp. párisi czég főképviselete, tuczatja 3, 4, 5, 6 és 8 frt. Párisi óvspongyák 4, 5 frt. Pely Porus 2, 2 frt 50 kr. 32604

PÁRTOS BÉLA csász. és kir. szabadalmazott kötszerész

Budapest, IV., Muzeum-körut 17.

Faanyagok eladása.

Az alulirott m. kir. erdőigazgatóság irásbeli versenytárgyalás utján eladás alá bocsátja a máramarosszigeti „Margit" fürész-telepen felmáglyázva lévő különböző méretü és minőségü mintegy **4144** köbméter fenyődeszka és léczet, **151** köbméter keményfa-deszkát, **241.000** drb tölgy, bükk és fenyő-szőlőkarót és **374** köbméter selejtes tölgyrönkőt, összesen **37075** frt kikiáltási ár mellett, továbbá a „Gárdonyi" fürésztelepen **5378** köbméter fürészelt fenyődeszka, lécz és épületfát **84.575** drb tölgy és fenyő-szőlőkarót, **176.000** drb fenyő-zsindelyt és különféle más apró faanyagot összesen **46.568** frt vagyis együttesen **83.643** frt kikiáltási ár mellett.

A becsérték 10 százalékának megfelelő bánatpénzzel és 50 kr. bélyeggel ellátott irásbeli zárt ajánlatok **1898. évi január hó 15-én** d. e. 10 óráig az alulirott m. kir. erdőigazgatóságnál benyujtandók.

Az irásbeli ajánlatban a felajánlott vételár számjegyekkel és szóval is világosan kiirandó, egyuttal kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azokat feltétlenül elfogadja. Ajánlat ugy a „Margit", valamint a „Gárdonyi" fürész-telepen levő összes kincstári faanyagokra együtt és fürészenkint külön-külön tehető.

Az árverési és szerződési feltételek az alulirott erdőigazgatóságnál és a máramarosszigeti kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak.

M.-Sziget, 1897. deczember hó.

Magy. kir. erdőigazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 32638

Épület- és diszmü-bádogos

KUN SÁNDOR

Budapest, VII., Vörösmarty-utcza 2. sz.

Elvállal: 31675

mindenféle ornament-munkákat, horganyöntéseket, fémnyomó munkákat, **diszes tető-ablakokat,** függő csatorna-üstöket méret beküldése vagy rajz szerint; légszesz és vizvezetéki munkákat, fürdőszobák, szagtalan árnyékszékek berendezését és csatornázásokat agyagból és öntött vasból, s minden e szakba vágó munkákat.

Vidéki megrendelések pontosan és olcsón eszközöltetnek.

Házak rendbentartását évi bérletben elvállalom.

MAGYAR GAZDÁK LAPJA

MEZŐGAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI HETILAP.

V. ÉVFOLYAM. **V. ÉVFOLYAM.**

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

HERÉNYI GOTHARD SÁNDOR laptulajdonos és főszerkesztő. **SZABÓ FERENCZ** felelős szerkesztő.

Minél kisebb költséggel mentől nagyobb jövedelmet produkálni! Ez ma a magyar mezőgazdaság jelszava, ha ma a nagy világversenyben meg akarja helyét állani. Ep azért nem elegendő a versenyben az, mit az iskolában tanultunk, hanem folyton figyelemmel kell kisérnünk e világversenyt s mindazon gazdasági mozgalmakat, melyek termelésünkre, áruink piaczi áraira befolyással vannak.

A **„Magyar Gazdák Lapja"** ép azért a szorosan vett mezőgazdasági szakczikkeken kivül kiterjeszti figyelmét azon közgazdasági és pénzügyi kérdésekre is, melyek mai napság a gazda tevékenységét is érintik, s melyek ép oly befolyással vannak boldogulására, akár csak a nagy átlagtermések.

A **„Magyar Gazdák Lapja"** képviseli hazánkban a mérsékelt agrár törekvéseket, sikra száll erélyesen mindenütt ott, hol mezőgazdáink érdekeinek védelméről, előbbreviteléről van szó a nélkül azonban, hogy a többi közgazdasági ágak tönkretételére törekednék. Különös sulyt fektet lapunk a gyakorlati gazdasági kérdésekre, mint a melyek helyes megoldása legbiztosabb alapját képezi a magán ember boldogulásának. A mellett értesiti olvasóit állandóan mindazon közgazdasági mozzanatokról is, melyek ismerete ma már minden müvelt gazdát érdekel és érint. Szakczikkei az illető tudományágnak legujabb vivmányaira, a gyakorlatban teljesitett legmegbizhatóbb kisérletekre alapitvák.

Lapunk előfizetési árai:

Egész évre 8 frt. **Félévre 4 frt.**

Előfizetések legczélszerübben pénzutalványon a **„MAGYAR GAZDÁK LAPJA"** kiadóhivatalához **Budapest, Akadémia-utcza 4. szám** intézendők.

Mutatványszámokat bárkinek küldünk dijtalanul, ha ez iránt bennünket soraival felkeres. 32504

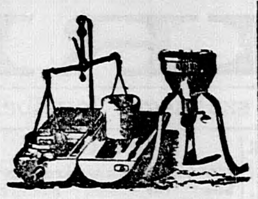

ZISKA J. utóda

ROSTÉLY GYÖRGY

mérleggyáros,

BUDAPEST,

VI., Eötvös-utcza 50.

Szállit legjobb és legmegbizhatóbb gabona-minőségi-, tizedes- és százados

hidmérlegeket.

A budapesti gabona- és árutőzsde szállitója.

Árjegyzék ingyen. — Javitások olcsón és pontosan. 32173

Ezer és ezer ember!

fiatal és **öreg,** köszöni visszanyert **erejét** és **egészségét** Dr. Müller főtörzsorvos világhirü jónak elismert **regeneracziós készitményeinek.** Kiváltkép jónak bizonyultak ezen szerek az **idegszétdultság, ifjukori bünök** es **kicsapongások** következményei gyanánt előállt **idegzsibbadtság, magömlés,** a **kezek** és **lábak ideges-reszketése**, **gerinczvelő bajok, bátortalanság, félelemérzet, kedély lehangoltság, ideges fejfájás, migrén,** kiváltképen pedig **férfiui gyengeség (impotenczia)** és minden ebből folyó **gyengeségi** állapotban. A gyógyhatás már rövid idő alatt beáll a **Bécsben V/2 Wimmergasse 33. szám** alatt lévő **Szt.-György gyógyszertárból** való **Dr. Müller főtörzsorvos**-féle **regeneracziós készitmények** következtében. Ára kimeritő orvosi használati utasitással együtt 3 frt 10 kr., postán 25 krral több. **Ugyanott** kaphatók **Dr. Müller főtörzsorvos**-féle **Injekczió** és **labdacsok,** melyek a **hugycső minden kifolyását (kankó), férfiaknál, mint nőknél (fehér folyás)** pár nap alatt gyógyitják. Ára kimeritő orvosi utasitással Nr. I. uj bajokra 1 frt 60 kr., Nr. II. régi folyásra 2 frt 50 kr., postán 25 krral több.

Csak valódi, a bécsi Szt.-György gyógyszertárból való készitmények kérendők. 32286

Budapest **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárában Király-utcza

Ezt a hirdetést tessék kivágni és eltenni.

Dohánytermelők figyelmébe!

A hazai dohánytermelés egyetlen szakközlönye a **Daróczi Vilmos** szerkesztése és kiadásában megjelenő s jelenleg már XV. évfolyamában járó

MAGYAR DOHÁNYUJSÁG

mely az okszerü dohánytermelés terén a legjobb praktikus utmutatásokkal szolgál, a termelők érdekeit a leghivebben képviseli s az ország legjelesebb szakiróinak közreműködésével — a pénzügyminiszterium, a dohányjövedéki központi igazgatóság, az országos magyar gazdasági egyesület s a termelő közönség teljes elismerését egyaránt kiérdemelve — szolgálja a hazai dohányügy érdekeit.

Előfizetési ára: egy évre 6 frt, félévre 3 frt.

32560 **Szerkesztőség és kiadóhivatal:**

Budapest, VI. ker., Podmaniczky-utcza 1. szám.

Tessék mutatványszámot kérni!

4740/1897. szám.

Hirdetmény.

A vinkovcze-brcskai helyi érdekü vasutvonal Vrbanje állomása mellett lévő alább megnevezett tölgy és kőris fürészáru eladása iránt a vinkovczei kir. főerdőhivatalnál **1898. évi január 17-én** délelőtti 10 órakor ismételt árverés fog tartatni.

Mondott fürészáruk a következők:

a) Az 1888—1891. évben származó 8037 drb 4—8 m. hosszu tölgy deszka 550·65 köbméter, köbméterenként à 60 frtjával . . . . 33.039 frt.

b) Az 1884—1896. évből származó 2381 drb 3—6 m. hosszu tölgy deszka 111·54 köbméter, köbméterenként à 40 frtjával . . . . 4.462 „

c) Az 1888—1891. évből származó 103 drb 4—8 m. hosszu selejtes tölgy deszka 4·84 köbméter, à 35 frtjával 121 „

d) Az 1888—1890. évből származó 416 drb 4—8 m. hosszu kőris deszka 34·16 köbméter, à 22 frtjával . . . . 752 „

e) Az 1888—1890. évből származó 208 drb 4—8 m. hosszu selejtes kőris deszka 43.60 köbméter, à 13 frt. . . . 567 „

A kikiáltási ár tehát összesen . . . . 38·941 frt.

Az ajánlatok csak akkor vétetnek figyelembe, ha azok legkésőbb 1898. év január 17-én délelőtti 10 óráig a kir. főerdőhivatal iktató hivatalához benyujtattak, s ezen felül biztositék fejében 4000 frtnyi összeg készpénzben, vagy állampapirokban csatoltatott. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Közelebbi feltételek a vinkovczei kir. főerdőhivatalnál és a vrbanjei kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órákon belül megtekinthetők.

Vinkovcze, 1897. deczember hó 14-én.

32637 **Királyi főerdőhivatal.**

A szabadságharcz jubileuma tavaszszal lesz

A magyar irodalom szine-java összeállott, hogy ezt kellőképen megünnepelje egy könyvvel. Ez a szabadságharcz első teljes képes története. **1200 képpel, érdekes kimeritő szöveggel.**

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor

szerkesztik ezt a nagy album alaku diszmunkát, a mely harmincz füzetben jelenik meg **és semmi esetre sem többen.**

Ha valamely nyomtatvány, vagy kép mellékeltetnék még külön e 30 füzeten tul, a kiadók és a szerkesztők kötelezik magukat, hogy ezeket ingyen küldik és igy az egész nagyszerü munka ára semmi körülmények között

nem lesz több 9 frtnál.

A negyedik füzet tartalma:

Bartha mint Zrinyi Miklós. — Szigeti mint Sas István. — Szentpétery mint Zách Feliczián. — Schodelné mint Norina. — Schodelné sarlója, melyet a pozsonyi országgyülési ifjuságtól kapott. — Lendvayné mint Julia. — Egressy mint Gritti. — Lendvayné ezüst koszoruja és relief arczképe viaszból. — Fáncsy mint Don José De Santaressa. — Megyeri Károly. — Szerdahelyi József. — Földváry Gábor. — Egressy Gábor. — Lendvay mint Mátyás király. — István nádor bucsuja Prágától. — nIstván ádor Pestre érkezik. — Pest kivilágitása. — A szentesitett törvények átadása. — Gunykép a törvények átadásáról. — Zászlók. — Karkötő miniszterek és hadvezérek arczképével. — Gunykép az első magyar miniszteriumról. — Az első magyar miniszterium. — Batthyány és Kossuth. — Deák Ferencz 1842-ben. — Deák Ferencz levele sogorához. — Gróf Batthyány Lajosné Zichy Antónia grófnő. — Gróf Károlyi Györgyné Zichy Karolina grófnő. — Báró Eötvös József és Trefort Ágost. — Batthyány Lajos diszmentéje hátulról és oldalról nézve. — Batthyány Lajos házi sapkája.

Az **„EGYETÉRTÉS"** kiadóhivatalának Budapest.

Rendelő-lap.

Alulirott ezennel megrendelem az ily czimü müvet:

EZERNYOLCZSZÁZNEGYVENNYOLCZ.

A Magyar szabadságharcz 1848—1849-ben.

Szerkesztik: JÓKAI M., BRÓDY S., RÁKOSI VIKTOR.

30 füzetben 30 krajczárjával

és kérem a füzeteknek a megjelenéskor való pontos megküldését. Előfizetek és beküldök postautalványon:

6 füzetre . . . frt 1.80 | 24 füzetre . . . „ 7.20
12 „ . . . „ 3.60 | 30 „ . . . „ 9.—

Teljes diszkötésü példányra 12 frt.

Hely és kelet. Név és állás.

Csődtömegeladás.

Vagyonbukott Wigner József szolnoki bőrkereskedő alólirott tömeggondnoka a tek. csődválasztmány határozata folytán ezennel közhirré teszi, hogy nevezett közadás csődtömegéhez a csődleltár 36—441 és 443. 444. tételei alatt leltározott 5084 frt 30 kr. beszerzési és 4281 frt 50 kr. becsáru bőr és czipőkellék-áruk egy tömegben szabad kézből eladatnak.

Felhivatnak venni szándékozók, hogy a becsérték 10 százalékával ellátott zárt irásbeli ajánlataikat alólirott tömeggondnokhoz legkésőbb **1898. január 20. napjának** d. u. 5 órájáig nyujtsák be. Később érkező, vagy 10 százalék bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A csődválasztmánynak tartatik fenn, hogy a beérkezett ajánlatok bármelyikét elfogadja és esetleg valamennyit visszautasithassa.

Vevő az ajánlatának elfogadásáról szóló tömeggondnoki értesitéstől számitandó nyolcz nap alatt tartozik tömeggondnoknál jelentkezni és a megvett tárgyakat a vételár, valamint a vételi illetéknek készpénzben lefizetése ellenében ugyanattól átvenni, különben bánatpénze elvész és az ő veszélyére és költségére fognak az áruk ujból eladatni. A tárgyak minősége és netaláni hiányaiért tömeggondnok szavatosságot nem vállal.

A csődleltár, valamint az eladás tárgyát képező áruraktár a kitüzött határidőig d. e. 9—12 és d. u. 3—5-ig bármely napon megtekinthető.

Kelt Szolnokon, 1898. évi január 1-én.

Dr. Kőrösy Lajos ügyvéd, tömeggondnok.

CSOKOLADÉ

És

CACAO SUCHARD

Már előjött félreértések kikerülése czéljából van szerencsénk a n. é. közönséggel tisztelettel tudatni, hogy a **Suchard Ph.** gyára ugynevezett **törmelék-csokoládét** sem nem gyárt sem pedig forgalomba nem hoz.

A Suchard-féle csokoládé csak garantirozott tiszta minőségben s a mint ismeretes: staniol csomagolásban, gyári jegygyel és aláirással ellátva hozatik forgalomba. 32380

Magyar királyi államvasutak.

42971/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Rákos rendező pályaudvaron levő olajgázgyárunkban a gáz előállitására felhasznált gázolajból a jövő évben körülbelül 22.500 kg. szénköneget (Kohlenwasserstoff), és 7000 kg. szénhydrogénes gázolajkátrányt nyerünk vissza, illetőleg termelünk, melyet eladni szándékozunk.

Felhivatnak tehát a venni szándékozók, hogy ebbeli ajánlatukat 50 kros bélyeggel ellátva a következő czim irattal; „Ajánlat 42971/97. számhoz" a m. kir. államvasutak balparti üzletvezetőségének általános szállyához Budapest, VI. ker. Teréz-körut 62. szám I. em. 5. ajtó **j. é. január hó 15.** déli 12 óráig benyujtsák.

Figyelmeztetnek vevők, hogy fenti anyagok az időnkinti felhivásunkra és a vételárnak előzetes befizetés mellett bérmentve fenti gázgyárban veendők át és pedig a szénköneg csakis vashordókban, miért is a nyertes vevő ezen hordókból ott megfelelő készletet tartani köteles.

A kátrány befogadására szükséges fahordók darabonként 1 frt 25 krajczáron számittatnak fel a vevőnek.

Bánatpénzképen az ajánlott értéknek 5%-a j. é. január hó 14-nek déli 12 óráig a balparti üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál, mely az ajánlat elfogadása esetén 8 nap alatt 10%-ra kiegészitendő.

Egyebekben az ócska anyagok eladására fennálló 122291/96. számu általános feltételek irányadók, melyek igazgatóságunk nyomtatványtárában (Andrássy-ut 75 szám.) 25 krért megvehetők, vagy az elküldési költségek beküldése mellett elküldetnek.

Budapest, 1897. deczember hó 16-án.

Az üzletvezetőség.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, **az elgyengült férfierőt, magömlésekat, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek **a magtalanság** egyik főokozója és **börbetegségeket** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos.

Budapest, belváros, IV. kerület, kigyó-utcza 1. sz., II. emelet, bejárat a lépcsőnél.

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.**

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NÉPSZERÜ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., 32381

most csak 90 kr.

A könyv jól becsomagolva 1 frt beküldése mellett bérmentve küldetik meg.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (ziphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostituczió.

Déli vasut.

Közvetlen kocsik Budapest déli vasutról.

A téli menetrendben azaz 1897. évi október hó 1-től 1898. évi április hó 30-ig, **Budapest déli vasuti pályaudvarról és viszont** naponta a következő I. és II. osztályu közvetlen személykocsik közlekednek a gyorsvonatoknál:

Budapest d. v. Meran és viszont Pragerhof—Marburg—Franzenfesten át.

Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Meran 2 „ 59 „ d. u.
Menettartam: 19¼ óra.
Ind. Meran 3 óra — p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 14 „ d. e.
Menettartam 19¼ óra.

Budapest d. v.—Velencze (Venezia) **és viszont** Pragerhof—Nabresina—Cormons-on át.

Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Velencze 2 „ 15 „ d. u.
Menettartam 18½ óra.
Ind. Velencze 2 óra 20 p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 14 „ d. e.
Menettartam: 19¾ óra.

Ezen közvetlen kocsik minden gyorsvonatokra érvényes I. és II. osztályu menetigazolványnyal használhatók.

Budapest d. v. pályaudvaron Velenczébe közvetlen menetjegyek adatnak ki, melyek a déli vasut vonalán (Budapest—Pragerhof—Cormons) 25 kgr. podgyász-szabadsulyra adnak igényt.

Az utazás Ausztria-Magyarországban egyszer megszakitható.

A fenti menetjegyek ára Budapest d. v.—Velencze: I. oszt. 102·20 frank; II. oszt. 75·65 frank.

Budapest d. v.—Fiume és viszont Pragerhof—Szt.-Péter-en át.

a) Ind. Budapest d. v. 7 óra 30 p. reg.
Érk. Fiume 9 „ 2 „ este.
Menettartam: 13½ óra.
b) Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Fiume 9 „ 50 „ d. e
Menettartam: 14 óra.
a) Ind. Fiume 7 óra 50 p. reg.
Érk. Budapest d. v. 9 „ 40 p. este.
Menettartam: 13¾ óra.
b) Ind. Fiume 7 óra 35 p. este.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 14 „ d. e.
Menettartam: 14½ óra.

Budapest d. v.—Trieszt és viszont Pragerhofon át.

Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Trieszt 9 „ 25 „ d. e.
Menettartam: 13½ óra.
Ind. Trieszt 8 óra 5 p. este.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 14 „ d. e.
Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v.—Pakrácz-Lipik és viszont Kanizsa—Barcson át.

Ind. Budapest d. v. 9 óra 25 p. este.
Érk. Pakrácz-Lipik 1 „ 20 „ d. u.
Menettartam: 16 óra
Ind. Pakrácz-Lipik 2 óra 50 p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 6 „ 29 „ reg.

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositás ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 6354

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 50. sz., (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám, valamint minden hirdetési iroda.

Melyik nő volna hajlandó egy intelligens fiatal emberrel levelezni. Czimem „Szellem" jel alatt megtudható a kiadóhivatal utján. 10805

Farsangra 25 éves, csinos, barna magán hivatalnok, kinek 1200 frt évi fizetése és szép, jövedelmező ingatlana van, (Somogymegyében) nősülési szándékból megismerkedni óhajt egy háziasan nevelt szép 17—20 éves hölgygyel, ki a háztartást örömmel vezezni tudná s férjét szeretni képes lenne. Ajánlatot „Boldog jövő" czimen továbbit a kiadóhivatal. 10807

Fiatal ügyvéd nősülés czéljából megismerkedni óhajt levelezés utján szép, fiatal s hozománynyal biró urhölgygyel. Leveleket „Ariedne" czimen kérek a kiadóhivatalba. 10806

Eladás.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 31885

16.000 forintra becsült ház 10.000 forintért sürgősen eladó. Czim a kiadóban. 6103

Könnyü fizetési feltételek! Diszes, olcsó **vasbutorok, gyermekkocsik, gyermekágyak** ruganyos **aczélsodrony ágybetétek,** afrik és lószőr, **matraczok, paplanok, szövetfüggönyök, ágy- és asztalteritők, kárpitozott fabutorok, tükrök és függőlámpák** kaphatók **Pápai és Náthán gyárosoknál, Budapest, VI. Andrássy ut 2.** (Fonciére palota.) **Vidékre** és helyben **részletfizetésre** is szolgálunk minden árfelemelés nélkül. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. 32611

Láczay Szabó László saját termésü, a franczia nagydijjal (Grand-prix) kitüntetett **tokaji borai** 1889-ki szomorodni 1 frt, 1889-ki aszu 2 és 4 frt, 1890-ki aszu 5 frtjával félliteres üvegekben kaphatók a termelőnél **Sárospatakon** és **Budapesten** a magyar termelők borraktárában Muzeum-körut 11. sz. 6083

Eladó czimbalmok 40 frtért lábas; 75 frtért pedálos szalon; 200 frtért rézberakott, kissé használt 110 frtért; por védő fedeles pirosbarna szinü szalon 140 frtért stb. Képes nagy árjegyzék ingyen. **Varga Pál** czimbalomgyártónál **Budapest, Rökk Szilárd-utcza 3.** 32460

Egy szép 3 emeletes **adómentes ház** a főváros legszebb helyén azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 10787

Vétel.

Budapesten házat adómenteset 50,000 forintig veszek, lehetőleg Dunapart, vagy térre állót fákkal. Részletes felvilágositással és hely megjelöléssel irott leveleket kérek. Czim a kiadóhivatalban. 6099

Jó forgalmu trafik megvételre kerestetik. Ajánlatok „Trafik" czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 10819

Megvételre kerestetik **telek a városligetben.** Terjedelem mellékes. Czim a kiadohivatalban. 10799

Ujpesten, Rákospalotán, vagy a budai részen közlekedési vonal mentén egy kis ház kerttel megvételre kerestetik. Közvetitők kizárásával, részletes ajánlatok „házvétel" alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 10818

Alkalmazást keres.

Házvezetőnőnek, gazdasszonynak vagy kulcsárnőnek ajánlkozik vidéken vagy helyben, esetleg anyátlan gyermekekhez is egy tevékeny, a főzés, kül- és belgazdálkodásban, ugyszintén a baromfi és tejszerelésben kellő jártassággal biró, kevés igényü jó családból származó s előkelő ajánlatokkal rendelkező középkoru özvegy nő. Czimemet a kiadóhivatalban megmondják. 6106

Házikisasszony jó bizonyitványokkal bir, ajánlkozik. Levelek kéretnek a kiadóba „Házikisasszony" czimen. 6112

Helybeli irodalmi vállalat **főkönyvelője** elvállal üzleti könyvek bevezetését, rendezését, scontrierozását, mérlegek elkészitését jutányos árban. Szives ajánlatokat „Mérlegképes" jeligе alatt, továbbit a kiadóhivatal. 10826

Czukrászdában elárusitónak ajánlkozik csinos, fiatal leány, ki már több évig egy huzamban önállóan alkalmazva volt. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 10811

Házvezetőnőnek vagy felolvasónőnek ajánlkozik egy magányos müvelt fiatal (keresztény) asszony, ki az összes házi teendőkben, kézi munkákban és varrásban is jártas, zongorázni tud és esetleg egy—két gyermek elemi oktatására is vállalkozik. Fizetési igényei szerények, alkalmazást elfogad helyben vagy vidéken. Ajánlatok „Fiatal müvelt nő 129" jeligе alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 10801

Gyakorlott építési rajzoló alkalmazást keres. Szives megkeresések kéretnek e lap kiadóhivatalába „ügyes" jegy alatt. 10808

Gazdasszonyi állást óhajt magányos öreg urnál hivatalnok középkoru özvegye. Gyermekek mellé is megy, szerény, magyaros ebédet főz. Megkeresést „gazdasszony" czimen kér. 10809

Alkalmazást nyer.

Jószágfelügyelő kerestetik, grófi nagy uradalom részére. Kivántatik hogy az illető jelenleg is ily **minőségben** állásban legyen. Életpályája leirása kéretik, melynek **titoktartása biztosittatik.** Ajánlatok „Jószágfelügyelő" czim alatt a kiadóhivatalba küldendők. 6105

Oktatás.

Izr. nevelőnő kerestetik pusztara azonnali belépésre, ki a németben is jártas. Czim a kiadóhivatalban. 6100

Okleveles nevelőnőket, gyermekkertésznőket és bonneokat ajánl és elhelyez **Gerson Nietsch Anna** asszony **Budapest, csak Andrássy-ut 21.** félemelet. 32502

Idősb német nevelőnő, ki szépen beszél francziául, kitünően tanitja az angolt, és a zongorát alaposan oktatja, német nyelven beszél, állást keres keresztény családnál. Czim a kiadóhivatalban. 6089

Angol órákat ad egy londoni müvelt fiatal ember. Czim a kiadóban. 10738

Lakás és bérlet.

A Bajza-utcza közelében 2 szobás jól butorozott **lakás kerestetik.** Ajánlatok „L. S. 150" alatt a kiadóhivatalba intézendők. 6110

Különbejáratu elegánsan butorozott szoba az Operával szemben, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 10830

Különféle.

Hirtelen meggazdagodhatik, ki 2000 frt tőkével hozzám csatlakozik. Czim a kiadóhivatalban. 6079

Egy inségben szenvedő anya hét apró gyermekei közül $2^1/_2$ éves egészséges katholikus leánykáját ki volna kegyes örökbe fogadni. Czim a kiadóhivatalban. 6064

Amortizácziós kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II. és III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre minden előzetes költség nélkül közvetitek a legrövidebb idő alatt előkelő fővárosi intézetnél csekély utólagos honorárium fejében. Telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv szükséges. Értekezhetni d. u. 1—3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 10798

Igen jövedelmező vállalathoz társ kerestetik 3000 forinttal kellő garanczia mellett. Czim a kiadóhivatalban. 6074

Jól főzni csak a képes budapesti Szakácskönyv tanit, melyet Sz. Hilaire Jozefa és más hires magyar s külföldi szakácsmüvésznők nyomán Zempléni Szabó Antonia szerkesztett. Függelék: A magyar gazdasszony házi kincstára. Hatodik, négy szinezett képpel, 53 fametszettel és számos kiváló magyar étellel bővitett kiadás. Tartalmaz: 82-féle levest, 68-féle reczept marhahus, főzelék és mártásról, 134-féle reczept becsináltakról, halakról, szárnyasokról, 238 reczept tésztákról, 59 reczept pecsenyékről, beföttekről, salátákról, 122 reczept czukrász-süteményekről, 179 reczept gyümölcs-befőzésről, stb.-ről, 96 reczept tulajdonképeni magyar ételek stb. stb. Közel 600 oldalra terjedő vaskos könyv a legelegánsabb kiállitásban, bámulatos olcsó árban. Füzve csak 1 frt 80 kr., kartonkötésben 2 frt, diszkötésben 3 frt.

Megrendelhető az „Egyetértés" kiadóhivatalában Budapesten, Papnövelde-utcza 8.

Eredeti csak **Hammernél!** a „Precziz-nyomókészülék" feltalálójánál s szabadalom-tulajdonosnál.

Teljes kaucsuk **Betü-nyomda** minden nyelvre és nagyságban, törv. védett sin-tartóval a különféle nyomtatványok megerősitésére szállitok:

80 betüvel	1.20	225 betüvel	3.—
130 „	2.—	320 „	3.75
190 „	2.50	400 „	4.50

Állandó festék-tartó INGYEN. Austria festék-párna 9½ × 5.40, 11 × 7.60, 16 × 8.90 kr.

Bélyegzők magánzóknak és hatóságoknak. Árjegyzék ingyen.

HAMMER M., Bécs, II., Praterstrasse 13/27.

bélyegző és betügyár. Eladóknak rabatt. 32580 Ügynökök kerestetnek.

Szivattyuk Mérlegek,

minden neme házi és nyilvános czélokra a mezőgazdasági-, épitkezés- és iparnál. A BOWER-BARFF-féle szabadalm. inoxydálási módszer szerint **inoxydált szivattyuk** rozsda ellen védve.

legujab javitott rendszerü **tizedes, százados** és **hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek háziházhasználatra. Szivattyu- és gépgyártási betéti társaság

W. GARVENS, WIEN, I., Schwarzenberggasse 6. I., Wallfischgasse 14.

Kapható minden gépkereskedésben és technikai üzletben. 31708

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vérszegények és lábbadozók **Serravallo Chinabort** vassal igyanak. ½ liter ára 1 frt 20 kr. 1/1 liter ára 2 frt 20 kr.

Késziti Serravallo gyógyszerész Triesztben. Pompás izü, a miért a gyermekek is igen szivesen iszszák. Sokszor kitüntették. Minden gyógyszertárban kapni. 47918

Dr. Gaertner bécsi egyetemi tanár-féle **kövértej-termelés** Budapest, Damjanich-u. 34. (Telefon 61—90).

A legilletékesebb orvosszakértők által csecsemők táplálására egyedül alkalmasnak elismert **Gaertner-féle kövértej** főleg anyatej vagy dajka hiányában mint legegészségesebb gyermektápszer használandó

Gyomor- és czukor-betegek részére kitünő tápanyag. 32587

Megrendelések telefon utján is eszközölhetők. Vidékre gondos csomagolásban szállitja: Gaertner-féle kövértej-termelés Budapest, VII., Damjanich-utcza 34

Kitünő szifonfejeket, ólommentes, vagy 99%-os **szódaviz-gépeket** és legujabb rendszerü teljes **szikvizgyár-berendezéseket** szállit az 1814-ben alapitott és első dijjal kitüntetett

CARL POCHTLER cs. és kir. szab. gyára 32524 BÉCS, VII., Kaiserstrasse 87. sz. Árjegyzék ingyen.

Legjobb **házi szer** az emésztés szabályozására, helyes vérvegyülés előrésére, a vér megromlott alkatrészeinek eltávolitására (az egészség alapfeltétele), valamint a gyomorbajok biztos és gyors megszüntetésére, mint: **étvágytalanság, savanyu felböfögés, hányási inger, gyomor- és bélbántalmak, gyomorgörcs, tulterheltség érzete, gyomorégés, elnyálkásodás, aranyér, női bajok, bél-bajok** stb ellen a már 40 év óta bevált

Dr. Rosa-féle életbalzsam

Élénkiti valamennyi emésztési tevékenységet; előmozditja az ép és egészséges vér-képződést, igy egy egészen biztos hatásu népies háziszerré lett az egész világon.

Egy üveg 50 kr. és 1 frt. Postán 20 krral több.

Gyuladások, sebek és fekélyek gyógyitására biztos sikerrel használható, különösen emlőgyuladásnál, tejrekedésnél, és keményedésnél (csecsemők elválasztása után), tályogoknál, vérkelésnél, genyedéseknél, pokolvarnál, köldökzsinórgyuladásnál, körömméregnél, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttetem csontszunál stb. legalkalmasabb háziszer a már 50 év óta bevált

prágai kenőcs

A gyógyulás gyorsan és fájdalom nélkül történik, a kenőcs hüsitő hatása közben.

Egy doboz 25 és 35 kr. Postán 6 krral több.

FRAGNER B. gyógyszertárából, Prága 203—III.

Óvás! Mindenki csak eredeti készitményt fogadjon el, mely Fragner B. prágai gyógyszerész készitménye s megfigyelendő, hogy a dr. Rosa-féle Életbalzsam csomagolásának minden része az itt látható köralaku védjegygyel legyen ellátva; a prágai egyetemes házi kenőcs csomagolása pedig a mellékelt háromszögletü védjegyet viseli.

A ki bármely hamisitást tudomásomra hoz, jutalmat kap. Ezer és ezer elismerő levél áll rendelkezésre megtekintés czéljából.

Főraktárak Budapesten: Török J., Egger A. gyógyszertára; Thallmayer és Seitz; Kochmeister utóda. 32287

A készitő főraktára **FRAGNER B.** gyógyszertára a „Fekete sas"-hoz Prága, Spornergasse 203. sz.

Igazi talizmán minden betegség ellen az elektro-galvanikus **kettős Volta-kereszt** (izrealitáknak csillag alakjában).

Elismert legjobb szer a szervek functiójának és életerejének visszaadására és mint a **legkényelmesebb és legbiztosabb eszköz minden betegség gyógykezelésére, orvosság** nélkül.

K. k. österr. u. kgl. ungar. Patent a.

Elismert legkitünőbb szer **csuz, köszvény, asztma, fejfájás, influenza, görcsök, kongesztiók, rángás, izomfájdalmak, bordafájdalmak, ideges gyengeség, migrén, hisztéria, podagra, álmatlanság, siketség, hátgerinczfájdalom, eskór, neuralgia, gyenge emlékezet, szivdobogás, fülzugás, reszketés, torokfájás** stb. ellen.

Férfiak és nők bármely korban és bármely társadalmi állásban, akár egészségesek, akár betegek, erősek vagy gyengék, viseljék ezt az **értékes keresztet,** ez fejleszti a **vérkeringést,** elősegiti az **emésztést,** visszaadja az elvesztett egészséget, a test fizikai és szellemi erejét; kedvezően hat az **idegrendszerre,** az **izmokra, izületekre** és a **légzőszervekre.**

Számtalan elismerő levél. Az elekro-galvanikus kettős Voltakereszt csak akkor **valódi,** ha a csomagoláson a következő pecsét-kőirat van: „K. k. österr.-u. kgl. Patent a."

32641 **Ára darabonkint 2 forint.**

2 frt 20 krért (akár levélbélyegekben) **bérmentve** és **vámmentesen.** Utánvét mellett 20 krral több.

Kapható: Budapesten Szt. István gyógyszertár II. Margit-körut és Török-utcza sarok, vagy közvetlenül a feltalálónál:

SIEGFRIED FEITH, Berlin, Klopstockstr. 21.

Uton megbecsülhetetlen. — Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva. (Bizonyitvány Bécs, 1887. julius 3.)

Sarg's Kalodont

legjobb és legolcsóbb 32134

FOGTISZTITÓ SZER.

A száj kiöblögetése száj- vagy fogvizzel egymagában nem elegendő a fogak tökéletes tisztántartására. E czélra okvetlenül szükséges valamely fogtisztitó szer használata.

Mindenütt kapható.

Dió-kivonat az őszhajnak festésére.

Régóta kipróbált, tökéletesen ártalmatlan, a diónak zöld hajából készitett hajfestő-szer, mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenye-szinét visszaadja.

1 palack dió-kivonat ..... 3 frt. 1 palack dió-tej 3 frt és 1.50 frt. 1 kőcsög dió-kenőcs ..... 2 frt. 1 palack dióolaj .. 2 frt. és 1 frt. 1 készlet diókivonat-pép, a szakál festésére ..... 1 frt.

Nagyban rendelhető a feltalálónál: **MACZUSKI A.** Wien, III/₃, Erdbergerlände 2. Kicsinyben: I., Kärntnerstr. 22.

Raktárak Budapesten: Török József gyógyszerésznél, Vértessi A. kir. várszi illatszertárában és Moruda Nándor Andrássy-út.

? Hogyan ? s mit is irjak — sok fejtörés nélkül? Megvan! Hiszen itt a **Legujabb levelező** Önügyvéd és házititkár.

A közéletben előforduló mindenféle levelek, meghivások, ajánlatok, kereskedelmi és ipari körlevelek szerkesztése. Továbbá mindennemü okiratok, szerződések, kötlevelek, nyugták, végrendeletek, tudósitványok, váltók, folyamodások, kérvények stb. stb. Az ujabb törvények szerint átdolgozott és tetemesen bővitett második kiadás.

Irta: **Kassay Adolf.** Közel 300 oldal. Ára szinnyomatu boritékba fűzve csak **80 kr.,** kötve **1 frt.**

Megrendelhető az „Egyetértés" kiadóhivatalában Budapesten, Papnövelde-utcza 8.

HOLLANDI

életbiztositó részvénytársaság (Algemeene Maatschappy van Levensverzekering en Lyfrente.)

AMSTERDAMBAN. Budapest, Kerepesi-ut 1. (A nemzeti szinház bérházában.)

Igazgató: **Tolnay Lajos,** miniszt. tan. orsz. képviselő. Titkár: **Stignitz Imre.** 31379

1896. év végéig 124 millió korona biztositás köttetett.

A társaság magyarországi üzletei után a tartalékot magyar ovadékképes értékpapirokban a magyar állampénztárban helyezi el.

Kivonat a díjtáblázatokból — Díjtétel 100 korona után.

A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő								A tőke 20 év után vagy időelőtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő					
Kor		Kor		Kor		Kor		Kor		Kor		Kor	
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.76
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.93
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45	50	5.10
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.50		

A világ legkitünőbb mérlegeit a szabadalmazott 32327 **„FAIRBANKS"** mérlegeket ajánlja beszerzésre a „Fairbanks" mérleg- és gépgyár-részvénytársaság Budapest, Andrássy-ut 14.

Több cs. és kir. szab. tulajdonosa.

SCHWALB KÁLMÁN

Budapest, VII., Izabella-utcza 76. szám.

Elvállal épület-horganydiszitményeket, légszesz- és vizvezetéki munkákat, különlegességek fürdőszobákban. Készit vidéken vizvezetéket, csatornázást, szagtalan árnyékszékeket, fürdőszobákat és szökőkutakat a legszebb kivitelben. 31515

Házak rendbentartása évi bérletben elfogadtatik. Ajánlatokat terv szerint elfogad.

H-alaku aczél patkó-sarok.

folyton éles, a legjobb styriai aczélból, koronalépés lehetetlen, biztos járás által a lovat kiméli, használatban olcsóbb, mint a közönséges patkó-sarok. Árlapok ingyen és bérmentve, kapható **KASZAB és BREUER** Budapest, VI., Eötvös-utcza 42. patkolóanyagok és csavarárugyár és minden jobb vaskereskedésben. 32017

32514 A legkedvezőbb **ujévi ajándék**

u. m.: hizott vágott kacsa, kappan, pujka. Stiriai, valamint hizott kamra- és lövött fáczánok, őzök. Kimérve pörkölt vadsertés. Kapható:

GÉCZY FERENCZ-nél IV., városház-tér 2. és központi vásárcsarnok 44—45. sz.

---

4 arany, 18 ezüst-érem, 30 elismerő- és disz-oklevél.

Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor, állatgyógyászati étrendi szer lovaknak, szarvasmarháknak és juhoknak.

43 év óta a legtöbb istállóban használják **étvágytalanság** és rossz emésztés ellen, **teheneknél a tej javitására** és a **tejelés szaporitására.**

Egy doboz ára 70 kr. Kis doboz 35 kr.

Valódian csak fenti védjegyü csomagolásban kapható valamennyi gyógyszertár és drogueriában. Főraktár: 30272

KWIZDA JÁNOS FERENCZ m. kir., osztr. császári és román kir. udvari szállitónál **Kerületi gyógyszertár,** Korneuburgban, Bécs mellett.

Magyarországi főraktár: Bpest, Török J. gyógysz. Király-u. 12.

CHOCOLAT MENIER Legnagyobb gyár a világon. Napi eladás **50.000 kilo.**

Kapható minden füszer- és csemege-üzletben. 31405a

Hirdetések e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban.

Konkolyozók (trieurök) minden gabonanem osztályozására

Graepel Hugó gépgyárosnál **Budapest, V., külső váczi-ut 46.** Mintegy 10 klgr. gabonaminta beküldése esetén különleges trieur készittetik. 31912

Megjelent: a czimtárirodalomban eddig páratlanul gazdag adatbőséggel szerkesztett

Tolnay Budapest Évkönyve (Hiteles czimtár) 1898.

Ára diszkötésben 8 forint.

A „Budapest Évkönyve" minden kérdésre felel és a fontosabb közintézményeket négy nyelven tárgyalja.

A „Budapest Évkönyve" 5 szakaszba van beosztva: I. Tiszti czimtár. Uralkodóház, országgyülés, hatóságok, nyilvános és magánintézetek, egyesületek stb. II. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék hatáskörébe tartozó összes bejegyzett czégek. III. Budapest telekkönyve a székesfővárosban és Ujpesten létező összes ingatlanok telekkönyvi kivonata helyrajzi számsorrendben, az összes telektulajdonosok betüsoros névjegyzékével. IV. Lakjegyzék az ipar és kereskedelem érdekében megfelelő feldolgozásban. V. Az összes foglalkozások betüsoros czimjegyzéke magyar, német, franczia és angol nyelven.

A „Budapest Évkönyve" minden jobb kávéházban és vendéglőben olvasható. Főelárusitó hely:

ROBICSEK ZSIGMOND könyvkereskedése Budapest, VI., Váczi-körut 21. sz. 32428

GAZDASÁGI LAPOK

HETILAP.

49-IK ÉVFOLYAM. 49-IK ÉVFOLYAM.

Az összes létező magyar lapok között kor szerint a 2-dik.

Gazdagon illusztrált, tulnyomóan **gyakorlati** irányu szaklap, mely a mezőgazdaság **minden ágának** korszerü kérdéseivel behatóan foglalkozik, s a mely a mezőgazdaság mostani nehéz helyzetében nagyon sok **életrevaló eszmét** fejleszt, hogy azokat a gazdaközönség hasznára fordithassa. 31383

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt. Félévre 4 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Budapest, Muzeum-körut 7. sz.**

Felelős szerkesztő: **ORDÓDY VILMOS.**

Szerkesztőtárs: **IGALI SVETOZÁR.** Laptulajdonos és szerkesztő: **ORDÓDY LAJOS.**

Ugyancsak a **GAZDASÁGI LAPOK kiadóhivatalában** kapható 1 frt 50 krért:

A SZŐLŐ TRÁGYÁZÁSA

czimü munka. Irta ORDÓDY LAJOS.

BOGDÁN JÓZSEF

régi legjobb hirnevü kocsigyáros,

Budapest, IX., Páva-utcza 10—12.

Ajánlja mindenfajta kocsigyártmányait a legjobb kivitelben, alantjegyzett árjegyzék szerint. 31387

Kocsinem megnevezése	Frttól	Frtig	Kocsinem megnevezése	Frttól	Frtig
Kétülésü szán inas-üléssel	130	180	Fedeles pasquette, levehető kocsisüléssel, Viktória	380	440
Négyülésü szán	140		Phaéton	280	330
„ „ lámpával	150		Fedeles phaéton Mylord	380	450
Kétülésü disz-szán inas üléssel	250	300	Fedeles phaéton Viktoria	380	460
Gummi-rugós homokfutó kassal	170		Fedeles phaéton Cabriolet	380	460
kivágott oldalu	180		Fedeles phaéton magas kerekekkel	380	440
Ruganyos homokfutó kassal, sima vagy préselt táblával	240	260	Fedeles phaéton Stefánia	380	450
Kivágott oldalu ruganyos homokfutó préselt táblával	250	280	Fedeles phaéton Mylord (vendégülés a kocsisülés alá tehető)	400	480
Eszterházy-homokfutó	280	320	Fedeles phaéton Mylord	380	460
Vadászkocsi sima kőrisfa-táblával, disznóbőr üléssel	280	310	Városi fedeles phaéton	400	460
Jukkerkocsi préselt táblával	240	270	Fedeles phaéton Stefánia-ajtóval	430	480
Jukkerkocsi sima táblával	240	270	Fedeles phaéton ajtóval	430	480
Jukkerkocsi kivágott oldallal	250	280	Vis-á-vis kasból	350	400
Uri hajtó kocsi	280	330	Vászon-Echo-tetővel 40 forinttal drágább.		
Vadászkocsi hatülésü	300	350	Vis-a-vis fedéllel	470	550
Ponnykocsi	180	220	Vis-a-vis ajtóval	500	600
Ponnykocsi inasüléssel 15 forinttal drágább.			Téli és nyári kocsi levehető jaloukkal	550	700
Parkkocsi inasüléssel	200	250	Kétülésü batárd	500	700
Cabriolet nyujtóval	400	460	Négyülésü batárd	600	800
Cabriolet nyujtóval, kocsisüléssel	420	480	Omnibus hat személyre	500	700
Női hajtókocsi inasüléssel	270	310	„ nyolcz személyre	550	800
Női hajtókocsi kasból inasüléssel	270	310	Landauerlette	650	900
Női hajtókocsi, préselt tábla, levehető kocsiüléssel	280	320	Landauer	700	1000
Fedeles pasquette, levehető kocsisüléssel	380	440	Landauer	000	1500
			Halottas kocsik	350	felj.

Reclam-kocsik gyönyörü kivitelben. Temetkezési vállalatok berendeztetnek

Megbizások részletfizetésre is elfogadtatnak.

Ló-sport-czikkek csak a legujabb és legszolidabb kivitelben.

Árjegyzék kivánatra ingyen. Árjegyzék kivánatra ingyen.

Angol-amerikai gummi-áru-raktár

KREHANN és WYDRA Bécs, I., Herrengasse 4. 32474

Első és legrégibb különleges üzlet ló-sport-czikkekben.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.